

Tjänsteutlåtande

Utfärdat 2023-10-23

Diarienummer EXF-2023-02746

Handläggare

Nina Skoger

Telefon: 031-368 11 77

E-post: fornamn.efternamn@forvaltning.goteborg.se

Handlingsplaner 2024-2025 inom näringslivsstrategiska programmet

Förslag till beslut

I Exploateringsnämnden

1. Exploateringsnämnden godkänner för egen del förslag till handlingsplaner 2024-2025 avseende markberedskap och fysisk planering, infrastruktur och tillgänglighet samt företagsklimat inom det näringslivsstrategiska programmet
2. Exploateringsnämnden översänder detta tjänsteutlåtande till Business Region Göteborg.

Sammanfattning

I mars 2018 antogs Göteborg stads näringslivsstrategiska program av kommunfullmäktige, uppdatering beslutades enligt plan i juni 2023. Syftet med programmet är att tydliggöra och stärka Göteborgs Stads samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande. Programmet sträcker sig till 2035 och den övergripande ambitionen är att 120.000 nya jobb skall skapas i göteborgsregionen, varav 80.000 inom Göteborgs kommun. Sex strategier har angetts med angivna insatser som krävs för att nå målbilden. Tidigare har handlingsplaner för 2018-2023 tagits fram. Nu har handlingsplaner för kommande period 2024-2025 arbetats fram för antagande i respektive berörd styrelse och nämnd. Business Region Göteborg AB har ett övergripande samordningsansvar för programmets genomförande och uppföljning.

I programmet har Exploateringsnämndens uppdrag främst bäring på de tre strategierna markberedskap/fysisk planering, infrastruktur och tillgänglighet samt företagsklimat. Inom dessa strategier anges exploateringsnämnden ut som delansvarig. Förvaltningen deltar i aktiviteter även inom strategierna attraktionskraft och innovationskraft.

Bedömning ur ekonomisk dimension

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt och stadens funktioner bidrar till flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa.

Från globalisering till re-shoring

Globaliseringen har sedan mitten på 1990-talet drivits på av multinationella företag genom deras möjlighet att tillgängliggöra både kapital och arbetskraft globalt. På senare år har dock denna trend svängt då allt fler företag haft intentioner att se över sina

värdekedjor. Förutom utmaningar som långa ledtider i leveranser, spridning av teknologiska hemligheter och hållbarhetsperspektiv så har framför pandemin satt företagens långa leverantörskedjor på prov. För att säkra företagens slutproduktion krävs kortare avstånd mellan producent och underleverantör och i vissa fall även hemflyttning av viktiga produktionsinsatser.

Förändrad geopolitisk situation påverkar

Under det senaste året har den geopolitiska situationen i Europa och i vårt närområde förändrats i grunden. Det pågår globala maktkamper mellan stormakter där handel mellan stater används som påverkansmedel. De fulla konsekvenserna av detta kan inte överblickas idag men behöver bevakas och följas noga. Märkbart är kraftigt ökade energipriser, inflation och ökad osäkerhet om framtiden vilket slagit hårt mot ekonomin i Europa.

Bedömning ur ekologisk dimension

Aktiviteterna är avstämde mot att vara stöttande mot Agenda 2030 målen.

Bedömning ur social dimension

Handlingsplanerna och aktiviteterna är framtagna för att bidra till fler arbetstillfällen och ett robustare Göteborgssamhälle. Arbete och möjlighet till egenförsörjning är en grundförutsättning för att social stabilitet och trygghet.

Samverkan

Ärendet föranleder inte någon facklig samverkan

Bilagor:

1. Handlingsplan 3, 1 jan 2024 – 31 december 2025 För genomförande av Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023–2035
2. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023 – 2035

Protokoll till

Business Region Göteborg

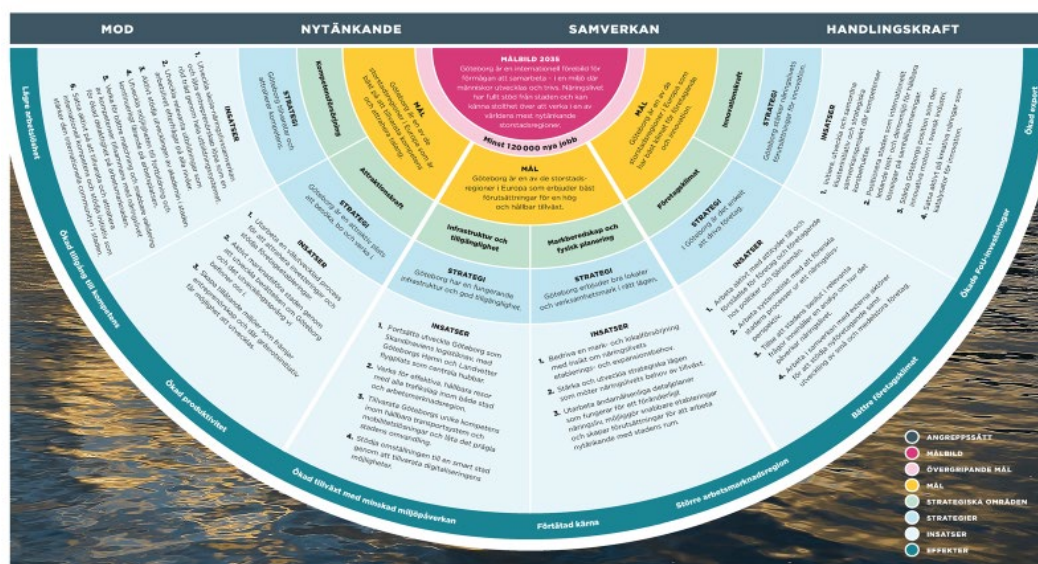
Ärendet

Ärendet avser antagande av handlingsplaner för perioden 2024-2025. I enlighet med det 2018 och 2023 antagna Näringslivsstrategiska programmet skall handlingsplaner för genomförandet av insatser inom respektive strategiskt område tas fram. Gällande handlingsplaner för perioden 2022-2023 löper ut. Handlingsplanerna förs upp i nämnderna för december månad för exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen.

Respektive nämnd skall anta de handlingsplaner som den berörs av för egen del. Business Region Göteborg skall för egen del behandla samtliga sex handlingsplaner på styrelsemöte den 11 december.

Beskrivning av ärendet

Kommunfullmäktige antog i mars 2018 Göteborg Stads näringslivsstrategiska program. Programmet sträcker sig till 2035, revidering beslutades enligt plan i kommunfullmäktige 2023-06-19 och programperioden anges nu till 2023-2035. Samtliga sex strategier, målområden och insatser bibehölls oförändrade till sin lydelse.

Den övergripande målbilden för programmet uttrycks:

” Göteborg är en internationell förebild för förmågan att samarbeta – i en miljö där människor utvecklas och trivs. Näringslivet har fullt stöd från staden och kan känna stolthet över att verka i en av världens mest nytänkande storstadsregioner.”

Tre delmål finns definierade och målet är att nå 120.000 nya jobb i regionen (80.000 inom Göteborgs kommun) under perioden 2016-2035:

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder

bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Till varje delmål finns det i sin tur två strategier utarbetade, totalt sex strategier.

Ansvariga i programmet

Business Region Göteborg AB, BRG, har det övergripande samordningsansvaret för programmets genomförande. Det innebär att BRG, i samråd med berörda nämnder och styrelser, ska säkerställa att handlingsplaner tas fram och genomförs inom de sex strategiska utvecklingsområdena. BRG:s uppdrag är här att koordinera och stödja arbetet.

Exploateringsnämnden anges som delansvarig inom strategierna markberedskap och fysisk planering, infrastruktur och tillgänglighet samt företagsklimat.

Lägesstatus programmet

Vid avräkning 2021 var regionens ackumulerade jobbtillväxt mellan 2016 och 2021 drygt 38 000 fler jobb (drygt 80 000 fler jobb kvar mot det övergripande målet för regionen).

Sedan 2018 har tvååriga handlingsplaner upprättats. Den första gällde 1 juli 2019–31 december 2021 och innehöll 91 aktiviteter. 95 procent av dem genomfördes. Den andra innehöll 46 aktiviteter. Handlingsplanerna för 2024–2025 innehåller 55 aktiviteter. Inför varje handlingsplan görs en omvärldsanalys och prioritering av vilka indikatorer som handlingsplanen ska fokusera på. De aktiviteter som ingår i respektive handlingsplan formuleras av de förvaltningar och bolag som ska ansvara för respektive aktivitet.

Processuppföljning av programmet 2023

Som ett led i uppföljningen av programmet genomförde följeforskare från Göteborgs Universitet en processuppföljning som sammanfattades i rapportform i januari 2023. Den mynnade ut i tre rekommendationer till BRG: hitta sätt att stödja en mer samstämmig berättelse om programmet, fortsatt utveckla BRGS roll i staden och stärk programmets processledare. Rekommendationen till förvaltningar och bolag var att skapa utrymme för att arbeta med programmet på ett ändamålsenligt sätt. Rekommendation till stadsledningskontoret var att hitta sätt att stödja förvaltningar och bolag att utforma, genomföra och utvärdera stadens program genom ett gemensamt lärande.

Handlingsplaner

Exploateringsförvaltningen liksom övriga deltagande förvaltningar och bolag arbetar med fler frågor kopplat till näringsliv än dem som anges i handlingsplanerna. Handlingsplanerna är alltså inte uttömmande. De aktiviteter som valts ut är dels av karaktären att de påbörjats i tidigare handlingsplan och behöver fortsatt utveckling i nästa steg och dels frågor som behöver vara i fortsatt fokus för samverkan.

Måluppfyllelse handlingsplaner 2022-2023

Förvaltningarna är sedan 1 januari 2023 organiserade i den nya organisationen för stadsutveckling. Exploateringsförvaltningen har till stor del övertagit fd Fastighetskontorets roll i insatser och aktiviteter inom strategin markberedskap och företagsklimat samt övertagit delar av fd Trafikkontorets insatser i strategi

infrastruktur och tillgänglighet. Exploateringsförvaltningen har inte någon myndighetsutövande roll och omfattas därför inte av Insiktsmätningen som berör en del av strategin Företagsklimat.

I samband med att den nya organisationen trädde ikraft förändrades representationen för exploateringsförvaltningen i chefsgrupperna (fd direktörsgrupper) inom programmet. Chefsgruppen för markberedskap och fysisk förvaltning representeras av avdelningschef för mark och boende Marie Persson, infrastruktur och tillgänglighet representeras av avdelningschef projekt söder Jakob Andreasson och Företagsklimat representeras av Peter Kim, avdelningschef utveckling och styrning

Markberedskap och fysisk planering

Insats 1:1 Kunskapsbyggande och analys av näringslivets behov med koppling till planering av mark och lokaler. Rutin framtagen att BRG regelbundet, ca vartannat år, sammanställer PM *Näringslivets behov av mark och lokaler* som gemensamt kunskapsunderlag om volymbehov. Fortsatt behov av att vidareutveckla analysdelen i kommande handlingsplan.

Insats 1:2 Genomföra kontinuerliga dialoger med kranskommunerna inom GR angående verksamhetsmark.

Förvaltningen ingår numer i GR-gemensam arbetsgrupp för verksamhetsmark och samverkar för en regional markförsörjningskarta.

Insats 2:1 Kartlägga delar av ÖP-utpekade industri och företagsområden som inte är planlagda eller utbyggda idag i syfte att förtäta och/eller planlägga ytterligare. Tillsammans med SBK och BRG har kartläggningen Företagsmiljöer i Göteborg tagits fram, som belyser nuläget i 94 olika verksamhetsområden, tyngdpunkter och noder i staden avseende bransch innehåll, arbetsplatser, ägande, omsättning och grad av bebyggd yta. Kartläggningen är ett underlag för fortsatt arbete angående förtätning och vidareutveckling av områden.

Insats 2:2 Ta fram en gemensam inriktning för verksamhetsmark inom riksintresseområdet för hamn. Förvaltningen och hamnbolaget samverkar bra i frågan, som har koppling till andra pågående ärenden och uppdrag.

Infrastruktur och tillgänglighet

Insats 1:1 Slutföra plan för tunga transporter.

Ett förslag till godsplan för tunga transporter finns framtagen och har under hösten 2023 internremissats på tjänstepersonsnivå för slutlig bearbetning hos stadsbyggnadsförvaltningen.

Insats 1:2 Möjliggöra för en förstärkt elmatning till Göteborg 2030, inkl hamnens elektrifiering genom effekttillgång.

Fd Fastighetskontoret och Exploateringsförvaltningen har som markägare bidragit och samverkat kring dragning av ny kraftledning mellan Ale kommun och Hisingen.

Företagsklimat

Insats 1:1 Genomför systematisk näringslivsdialog kring relevanta verksamhetsområden med specificerade branscher/urval av företag.

Förvaltningen har under 2022 bjudit in aktörer till rundabordsdialog kring tema småhus, studentbostäder, kommunal service samt småindustri och verksamhetslokaler.

Förvaltningen ingår tillsammans med Stadsbyggnadsförvaltningen, BRG och Svensk Handel även i Forum dagligvaror som bildades under 2023 i syfte att öka kunskap och dialog med livsmedelsbranschens aktörer.

Handlingsplaner 2024-2025

Markberedskap och fysisk planering 2024-2025

Insats 1	Bedriva mark och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov	Ansvarig	
Aktivitet 1	Vidareutveckla processen behov, analys och prioritering. Kunskapsuppbyggande kring näringslivets behov och bidrag till totalförsvarsuppbyggnad. Samverka vid implementering av godsplan , Insats 1:3 i strategi Infrastruktur och tillgänglighet	BRG	EXF, SBF, Framtiden, Göteborgslokaler, Hamnen, Älvstranden
Aktivitet 2	Genomföra möten med branscher som av MSB bedömts som samhällsviktiga, exempelvis livsmedelskedjans aktörer. Syftar till att	BRG	EXF, SBF, Framtiden, Göteborgslokaler, Hamnen, Älvstranden
Insats 2	Stärka och utveckla strategiska lägen för näringslivets behov av tillväxt		
Aktivitet 1	Utveckla och implementera <i>Kunskapsunderlag om Företagsmiljöer</i> i relevanta stadsutvecklingsprocesser.	SBF, EXF	BRG, Framtiden, Hamnen, Älvstranden
Insats 3	Utbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, möjliggör snabba etableringar och skapar bättre förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum		
Aktivitet 1	Kommunicera kunskapsunderlag <i>Flexibla detaljplaner</i> . Samordna med insats 2:1	SBF	EXF, BRG
Aktivitet 2	Utforma metod för att göra näringslivskonsekvensanalys (NKA) för stadens planering i tidiga skeden. Samordna med Insats 3:1 i strategi Företagsklimat.	BRG	EXF, SBF

Infrastruktur och tillgänglighet 2024-2025

Insats 1	Fortsätta utveckla Göteborg som Skandinaviens logistiknav, med Göteborgs Hamn och Landvetter flygplats som centrala hubbar.	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	Ta fram kommunikationsplan, presentation och webbsida för godsplanen samt skapa synlighet för godsplanens arbete vid minst 10 event/seminarium i näringslivet.	SBF	BRG
Aktivitet 2	Bearbetat samtliga relevanta redare för ökat antal linjer, kortsjö och översjö .	GHAB	BRG
Aktivitet 3	Stödja arbetet med implementeringen av godsplanen .	BRG	BRG, EXF, Göteborg Energi, Hamnen, P-bolaget, SBF, SMF
Insats 2	Verka för effektiva, hållbara resor inom både stad och arbetsmarknadsregion	Ansvarig	
Aktivitet 1	Förankra idén om regionala godshubbar för tunga fordon hos transportörer och näringsliv samt hos kommuner och andra offentliga aktörer	BRG	Göteborg Energi, SBF
Aktivitet 2	Synliggöra behovet av att öka godsframkomligheten på Norrleden-Hisingsleden (Trafikverkets väg) inklusive Sörredsleden	SBF	BRG, Hamnen
Aktivitet 3	Nå fler företag med det nationella initiativet "cykelvänligast" som vänder sig till företag	SMF	BRG
Aktivitet 4	Skapa förutsättningar för fler HCT lastbilar.	SBF	SMF
Insats 3	Tillvarata Göteborgs unika kompetens inom hållbara transportsystem och mobilitetslösningar och låta det präglade stadens omvandling.	Ansvarig	
Aktivitet 1	Utreda möjligheten att samutnyttja kollektivtrafikladdningar i Göteborgsregionen med laddning av servicefordon för att utöka laddinfrastrukturen för servicefordon som behöver trafikera området. T.ex. återvinningsbilar.	SMF	Göteborg Energi, (GR)
Insats 4	Stödja omställningen till en smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.	Ansvarig	
Aktivitet 1	Skapa förmåga att verka på SVK:s stödtjänster för egna kunders anläggningar.	Gbg Energi	BRG

Företagsklimat 2024-2025

Insats 1	Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	Genomföra <u>lärmöten</u> i arbetsgruppen med tema kopplat till serviceområden för insiktsmätningen.	MF, SBF	RSG, SMF
Aktivitet 2	Utveckla Förenkladagen. Utforma utbildningspaket för tjänstemän och politiker kring attityder och bemötande. Kan vara både digitalt och IRL. Förvaltningspecifikt	BRG	DM, EXF, <u>Gbg&Co</u> , INK, <u>KoV</u> , MF, RSG, SBF, SMF
Insats 2	Arbeta systematiskt med att förenkla processer ur ett näringslivsperspektiv.	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	Förbättra stadens service i myndighetsutövning och upphandling enligt Insikt (Både NKI och NUI) och i Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.	INK, MF, RSG, SBF, SMF	BRG
Aktivitet 2	Definiera nästa steg för Digital företagstjänst för att starta restaurang.	DM	BRG, MF
Aktivitet 3	Tydliggöra roller och processer för Kontaktcenter vs Lotsars uppdrag. Gemensamt lärande mellan Kontaktcenter, lotsar och förvaltningar på temat företagsklimat.	BRG	DM, EXF, <u>Gbg&Co</u> , KV, MF, RSG, SBF, SMF
Aktivitet 4	<u>Worskhop</u> i arbetsgruppen på tema Kundarbete med syfte att bli mer precis i arbetet med service och bemötande. Ändrat tilltal i kommunikation vid behov	DM	BRG, EXF, <u>Gbg&Co</u> , MF, INK, KV, RSG, SBF, SMF
Aktivitet 5	Säkerställa att fler kommunala bolag/förvaltningen ansluter sig till NUI	INK	BRG, EXF, <u>Gbg&Co</u> , INK, KV, MF, RSG, SBF, SMF
Insats 3	Tillse att stadens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	Öka användning av riktlinjer för näringslivsperspektiv i mallar för tjänsteutlåtande	SLK	BRG, EXF, <u>Gbg&Co</u> , INK, KV, F, RSG, SBF, SMF
Insats 4	Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små- och medelstora företag.	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	.Stärka dialog mellan staden och näringslivet. Finnas på plats lokalt i olika stadsdelar/arenor för att stärka SME i deras vanligaste frågor om t.ex. upphandling, <u>ansökningsprocesser</u> och information.	BRG	EXF, <u>Gbg&Co</u> , INK, <u>KoV</u> , MF, RSG, SBF, SMF

Attraktionskraft 2024-2025

Exploateringsnämnden är inte delansvarig i strategin attraktionskraft men kopplingar till strategi markberedskap finns liksom samnyttjan av arbetsgrupper.

Insats 1	Utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar	Ansvarig	Deltar
Aktivitet 1	Ta fram en målgruppsstrategi till stöd för effektivare etableringsprocess. (Utformas med beaktande av ny lagstiftning om direktinvesteringar som gäller från 2023-12-01.)	BRG	EXF, SBF, Framtiden, Göteborgslokaler, Hamnen, Älvstranden

Förvaltningens bedömning

Utökad samverkan

Erfarenheten av de första handlingsplanerna är att de kan bidra till att skapa bättre samverkan mellan stadens verksamheter i strävan mot förbättringar för företagen. Det har också visat behovet av att förstå varandras roller för att bättre kommunicera med företagen som en ensad kommunal röst och utifrån en gemensam kunskapsbild som sträcker sig utanför den egna förvaltningen eller bolaget.

Håll i och håll ut

Att öka markberedskapen, förbättra infrastrukturen eller företagsklimatet är inte snabbaföränderliga processer och uthållighet krävs. Detsamma kan sägas om att utveckla samarbete och nå gemensam insikt för att göra nödvändiga vägval. Mycket gott arbete har

startats genom de tidigare handlingsplanerna och gemensamma insikter, kunskaper och arbetsforum för att ytterligare öka samsyn och samverkan har kommit till. I flera avseenden arbetar BRG, Exploateringsförvaltningen och stadsbyggnadsförvaltningen väl sammansvetsat och integrerat kring strategiska frågeställningar. Flera påbörjade insatser kräver nu fortsatt arbete och uthållighet för att komma till önskade resultat och dra nytta av de arbetsformer som etablerats. Den nya organisationen för stadsutveckling kan innebära ökade möjligheter att arbeta än mer ensat men medför även viss personrotation som gör överlämningar och säkerställande av värdefull kunskap viktig så att det goda som byggts upp inte tappas bort.

Tonvikt i insatser med hänsyn till omvärldsläget

Omvärldsläget medför att förvaltningen arbetar framåtlutad och följer utvecklingen av kopplingen mellan totalförsvarets kraftiga uppskalning och näringslivet noga. Från regeringshåll uttrycks näringslivets avgörande roll för att bygga ett robust land. I kontexten av totalförsvarets uppskalning talas om *sammanhållen totalförvarsplanering* och att alla aktörer, såväl offentliga som privata behöver bidra¹. Förvaltningen bedömer det väsentligt att stadens bolag och förvaltningar i hög grad samverkar utifrån perspektivet att en god näringslivsutveckling behöver ske i samklang med ökad civil robusthet och minskad sårbarhet. Förvaltningen har i ärende EXF 2023-02619 nyligen yttrat sig över *SOU 2023:50 En svensk modell för försörjningsberedskap* som har koppling till näringslivsarbetet. Förvaltningen uttrycker där en initial bedömning att de sektorer som av Myndigheten för samhällsskydd och beredskap pekats ut som samhällsviktiga behöver bedömas som prioriterade². Inom ett flertal av dessa sektorer kommer försörjningsanalyser att påbörjas under ledning av länsstyrelsen och medverkan av kommuner och regioner. I takt med att dessa genomförs så bedömer förvaltningen att bilden av samhällsviktiga företag lokalt kan komma att förtydligas.

Förvaltningen bedömer att kriterierna för stadens prioritering och urval vid etablering, investering, men även omlokalisering av företag, kan behöva nyanseras och aktualitetsprövas i ljuset av nytt omvärldsläge. En nyanserad bild kan exempelvis inkludera kriterier för näringsliv som bidrar till samhällsviktiga verksamheter samt utvecklade former för riskanalys rörande stora beroenden.

Prioritering av förvaltningens resurser

Förvaltningens bedömning är att många resurskrävande projekt och uppdrag pågår och att en resursprioritering kan bli nödvändig under handlingsplanernas tidsperiod. Trots god vilja och ambition kan förmågan att delta och leverera på alla områden vara ansträngd periodvis. I sådan händelse bedömer förvaltningen uppgiften att öka tillgången till planlagd industrimark och att medverka till godsplanens implementering som högre prioriterad än andra. Genom att öka tillgången på mark och bidra till effektivare godshantering så ökar möjligheten att hjälpa fler företag som kan leda till ökad nöjdhet.

Effektiviserade arbetsformer

De insatser som anges är beslutade i programmet och var inte föremål för förändring när översyn av programmet gjordes 2023. Sedan programmet antogs 2018 har noterats att vissa justeringar kunde varit av godo som hade underlättats av att även insatsernas

¹ Regeringsbeslut 29, 2020-12-17, Fö2016/00864 Fö2017/00850 Fö2019/01291 (delvis) Fö2020/01269 (delvis).

² Lista med viktiga samhällsfunktioner - Utgångspunkt för att stärka samhällets beredskap, MSB 2023. [MSB - Listan viktiga samhällsfunktioner.pdf](#)

formuleringar hade kunnat justeras. Givet de fastslagna insatserna finns det enligt förvaltningen möjlighet att effektivisera arbetet med aktiviteter genom att samnyttja forum/grupper över de strategiska områdena. I de aktiviteter det finns särskilt tydliga kopplingar så anges det i aktiviteten.

Kristina Lindfors
Direktör exploateringsförvaltningen

Marie Persson
Avdelningschef

Handlingsplan 3, 1 jan 2024 – 31 december 2025

För genomförande av Göteborgs Stads

näringslivsstrategiska program 2023–2035

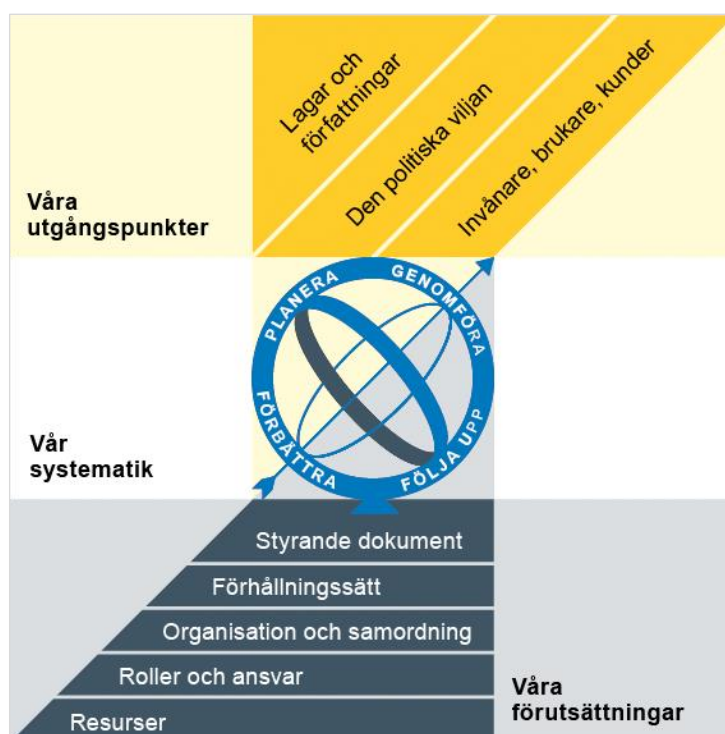
Planerande styrande dokument

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet.

Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument
Dokumentnamn: Handlingsplan 3, 1 jan 2024 – 31 december 2025			
Beslutad av:	Gäller för:	Diarienummer:	Datum och paragraf för beslutet:

Dokumentnamn: Handlingsplan 3, 1 jan 2024 – 31 december 2025			
[Nämnd/styrelse/befattning]	2021–2022	[Nummer]	[Text]
Dokumentsort: Plan	Giltighetstid: Två år	Senast reviderad: [Datum]	Dokumentansvarig: Pia Areblad
Bilagor: [Bilagor]			

Innehåll

Inledning	3
Syftet med denna plan	3
Giltighetstid	4
Bakgrund	4
Koppling till andra styrande dokument	5
Uppföljning av denna plan	5
Övergripande tidplan	8
Programmet och handlingsplanernas funktion och omfattning	8
Riktlinjer för HP tre – 2024 – 25	9
Läsintroduktion till hur kolumnerna är ifyllda	10
Aktiviteter	11

Inledning

Syftet med denna plan

Syftet med denna handlingsplan är att definiera de aktiviteter som relaterar till de insatser som behöver genomföras inom respektive strategiskt område 1 jan 2024–31 december 2025 för att realisera målbild och mål i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023–2035. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program reviderades under 2023 och antogs av kommunfullmäktige 19 juni.

Vem omfattas av planen

Denna handlingsplan presenteras utifrån de sex strategiska områdena i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program. Totalt är det 25 nämnder och styrelser (inkl BRG:s styrelse) i staden som deltar i arbetet med att implementera programmet. Nedan framgår vilka nämnder och styrelser som deltar i arbetet inom respektive strategiskt område. Arbetet har organiserats genom att de styrelser och nämnder som har delansvar för ett strategiskt område tillsammans har definierat aktiviteter inom området. BRG processleder och faciliterar arbetet.

	Nämnden/styrelsen <i>bidrar</i> till följande strategiska områden	Kompetens försörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur och tillgänglighet	Markberedskap och fysisk planering	Företagsklimat	Innovationskraft	Antal områden respektive nämnd bidrar till
1	AB Framtiden	1			1			2
2	Exploateringsnämnden			1	1	1		3
3	Förbundsstyrelsen för räddningstjänsten storgöteborg					1		1
4	Förskolenämnden	1						1
5	Grundskolenämnden	1						1
6	Göteborg Energi styrelse			1				1
7	Göteborgs Hamn styrelse			1	1			2
8	Göteborgslokaler				1			1
9	Higabs styrelse		1					1
10	Inköps- och upphandlingsnämnden					1	1	2
11	Kulturnämnden		1				1	2
12	Lindholmen Science Park styrelse						1	1
13	Miljö- och klimatinämnden					1	1	2
14	Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning	1						1
15	Nämnden för demokrati- och medborgarservice					1		1
16	Nämnden för kretslopp och vatten					1		1
17	Nämnden för socialförvaltning centrum	1						1
18	Parkeringsbolagets styrelse			1				1
19	Sahlgrenska Science Park styrelse						1	1
20	Stadsbyggnadsnämnden			1	1	1	1	4
21	Stadsmiljönämnden			1		1	1	3
22	Styrelsen för Business Region Göteborg	1	1	1	1	1	1	6
23	Styrelsen för Göteborg & Co AB	1	1			1		3
24	Utbildningsnämnden,	1						1
25	Älvstrandens styrelse				1			1
	Antal organisationer i staden som bidrar inom resp område förutom SLK. GR deltar aktivt inom två områden.	8	4	7	7	10	8	
1	Göteborgsregionen	1					1	2

Bild 1: BRG processleder arbetet. SLK samt 25 förvaltningar och bolag i staden deltar i arbetet. Dessutom deltar GR inom områdena kompetensförsörjning och innovationskraft.

Giltighetstid

Denna plan gäller för perioden 1 januari 2024–31 december 2025.

Bakgrund

2018-03-22 antog kommunfullmäktige Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035. Business Region Göteborg AB fick i uppdrag att i samverkan med berörda nämnder och styrelser utarbeta handlingsplaner med konkreta åtgärder för hur de strategiska målen som anges i Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2018–2035 ska uppnås.

2023-06-19 antogs ett reviderat program för 2023 - 2035 av kommunfullmäktige i Göteborg.

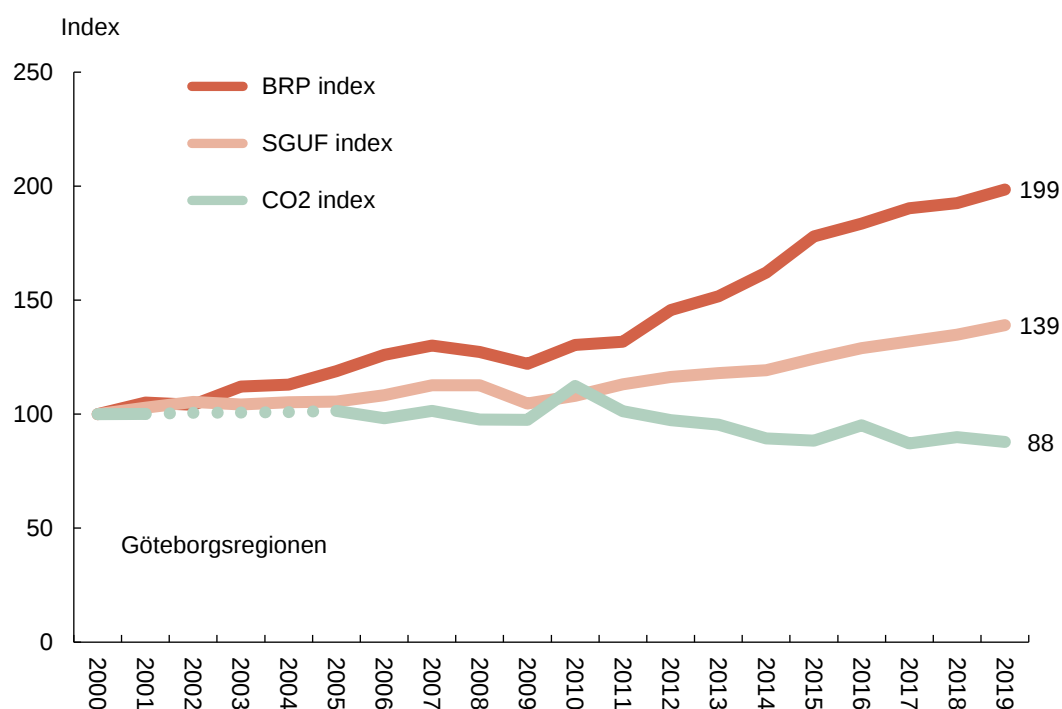
De viktigaste ändringarna i denna version är:

1. Agenda 2030 lyfts under Globala trender samt att tillväxtbegreppet har vidgats.
2. Korstabulering mellan de sex strategiska områden och de åtta Agenda 2030 mål vi i första hand relaterar till är framtagen. (se nedan)

		Strategiska områden					
		Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur	Markberedskap	Företagsklimat	Innovationskraft
 Skärningspunkt där ett strategiskt område möter en utmaning eller ett mål i Agenda 2030.							
Utmaningar för Göteborgsregionen	Utbilda, behålla och attrahera kompetens						
	Öka delaktigheten på arbetsmarknaden						
	Planera för tillväxt						
	Möta klimatutmaningen – med näringslivet						
	Stärka arbetsmarknadsregionen och Göteborgs stadskärna						
	Stärka regionens globala tillgänglighet						
	Fler växande små och medelstora företag						
	Förbättra företagsklimatet						
	Stärka resurserna inom FoU						
Globala mål i Agenda 2030	God utbildning för alla (4)						
	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (8)						
	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (9)						
	Minskad ojämlikhet (10)						
	Hållbara städer och samhällen (11)						
	Hållbar konsumtion och produktion (12)						
	Fredliga och inkluderande samhällen (16)						
	Genomförande och globalt partnerskap (17)						
Samhälls-	Ökad produktivitet						
	Minskad miljöpåverkan för mindre klimatpåverkan						

Ökad inkludering						
------------------	--	--	--	--	--	--

För att ytterligare betona hållbarhetsperspektivet har en graf tagits fram där de tre hållbarhetsperspektiven syns på samma gång. I bilden nedan framgår ekonomisk hållbarhet genom bruttoregionalprodukt per capita. Den linjen strävar uppåt. Den gröna linjen beskriver ekologisk hållbarhet; CO2 utsläpp och strävar nedåt. Den aprikosa linjen visar sysselsättningsgrad för utrikes födda och ska ligga så nära den röda linjen som möjligt. En ekonomisk tillväxt som inte är inkluderande är inte önskvärd i Göteborgsregionen. *Den här grafen är övergripande och sammanfattande för hela programarbetet.*

Det övergripande syftet med programmet är att det ska vara vägledande för stadens samlade arbete för att skapa bättre förutsättningar för företagande.

Programmet har som övergripande mål 120 000 nya jobb i Göteborgsregionen till 2035.

Utfall antal fler jobb 31 december 2021 är 40 000 jobb räknat sedan 2016.

Under det övergripande målet finns tre mål som följs upp med definierade indikatorer.

De tre målen är

Mål 1: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

De strategiska områdena *kompetensförsörjning* och *attraktionskraft* har bäring på mål ett.

Mål 2: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

De strategiska områdena infrastruktur och tillgänglighet samt markberedskap och fysisk planering har bäring på mål 2.

Mål 3: Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

De strategiska områdena *företagsklimat* samt *innovationskraft* har bäring på mål 3.

Programmet samt arbetet med handlingsplaner struktureras utifrån de sex strategiska områdena:

1. Kompetensförsörjning: Göteborg tillvaratar och attraherar kompetens.
2. Attraktionskraft: Göteborg är en attraktiv plats att besöka, bo och verka i.
3. Infrastruktur och tillgänglighet: Göteborg har en fungerande infrastruktur och god tillgänglighet.
4. Markberedskap och fysisk planering: Göteborg erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen.
5. Företagsklimat: I Göteborg är det enkelt att driva företag.
6. Innovationskraft: Göteborg stärker näringslivets förutsättningar för innovation.

Denna handlingsplan är den *tredje* handlingsplanen av totalt åtta som planeras genomföras under programmets giltighetstid. Den redogör för vilka aktiviteter som ska genomföras mellan 1 januari 2024 tom 31 december 2025.

Koppling till andra styrande dokument

I arbetet med att ta fram handlingsplan tre (HP3) har vi lagt stor vikt vid att koppla till andra styrande dokument i staden. Vi har identifierat programmen för Jämlikt Göteborg, Miljö och Klimatprogrammet samt Destinationsutvecklingsprogrammet som de program vi i första hand behöver utveckla en tydligare samverkan med.

För att åstadkomma det har det strategiska området Kompetensförsörjning stämt av föreslagna aktiviteter med områdena *God start i livet och goda uppväxtvillkor* samt *Förutsättningar för arbete* inom programmet för Jämlikt Göteborg.

Det strategiska området Markberedskap och fysisk planering har stämt av med de strategiska områdena *Grön och robust stad* samt *Hållbart byggande* inom Miljö och klimatprogrammet.

Det strategiska området Infrastruktur och tillgänglighet har stämt av med det strategiska området *Hållbara transporter och resor* inom Miljö och klimatprogrammet.

Destinationsutvecklingsprogrammet har bemannat upp med representanter i arbetsgrupperna för företagsklimat, kompetensförsörjning och attraktionskraft så de frågor där korskoppling kan ske underlättas.

Det strategiska området Innovationskraft har stämt av arbetet med avvecklingen av Innovationsprogrammet för att ta tillvara eventuella initiativ i handlingsplan 3 för innovationskraft.

Syftet med synkning har i första hand varit:

- att identifiera eventuella målkonflikter och i så fall adressera dem
- att undvika dubbelarbete genom att få och ge en bättre överblick kring vad som händer i staden inom angränsande områden/program

Så jobbar vi

```
graph LR; SG[Styrgrupp  
BRG:s ledningsgrupp] --- PA[Programansvarig]; SG --- W1[Kompetensförsörjning  
8 förv/bolag deltar  
Synk med Jämlikt Göteborg]; SG --- W2[Attraktionskraft  
4 förv/bolag deltar]; SG --- W3[Infrastruktur  
7 förv/bolag deltar  
Synk med Miljö och Klimatprogram]; SG --- W4[Markberedskap  
7 förv/bolag deltar  
Synk med Miljö och Klimatprogram]; SG --- W5[Företagsklimat  
10 förv/bolag deltar]; SG --- W6[Innovationskraft  
8 förv/bolag deltar]; W1 --- RO[REFERENS ORGANISATIONER]; W2 --- RO; W3 --- RO; W4 --- RO; W5 --- RO; W6 --- RO; RO --- SM[STORMÖTE];
```

Styrgrupp
BRG:s ledningsgrupp

Programansvarig

Kompetensförsörjning
8 förv/bolag deltar
Synk med Jämlikt Göteborg

Attraktionskraft
4 förv/bolag deltar

Infrastruktur
7 förv/bolag deltar
Synk med Miljö och Klimatprogram

Markberedskap
7 förv/bolag deltar
Synk med Miljö och Klimatprogram

Företagsklimat
10 förv/bolag deltar

Innovationskraft
8 förv/bolag deltar

REFERENS ORGANISATIONER

STORMÖTE

Uppdaterad 2310

BUSINESS REGION
GÖTEBORG

Bild 2

Uppföljning av denna plan

Business Region Göteborg AB ansvarar för uppföljning av handlingsplanen. En årlig uppföljning redovisas i Business Region Göteborgs årsrapport. Respektive nämnd/styrelse som har delansvar redovisar halvårsvis resultatet av handlingsplanernas arbete inom respektive strategiskt område till Business Region Göteborg, som koordinerar och sammanställer uppföljningen.

Uppföljningen markeras med färgerna grönt, gult och rött enligt nedanstående betydelse:

Grönt - enligt plan

Gult - mindre avvikelse på förväntat utfall.

Rött - stor avvikelse på förväntat utfall.

En årlig avstämmning sker näringslivet och deras organisationer. Det sker i form av ett stormöte med smågruppsamtal som leds av förvaltningsdirektörer/vd:ar från staden. Stormötet planeras tillsammans med programmets referensorganisationer. (se bild 2)

Referensorganisationer samt stormöte

Programmets framdrift stöds sedan 2019 av referensorganisationer. De representerar målgruppen för programmet; företag samt morgondagens kompetens. Referensorganisationernas roll innebär:

- Att vara ”bollplank” och ambassadör för arbetet med programmet samt
- Att delta i förberedelser av det årliga stormötet genom att bli bemanna gruppssamtalen med företag samt studenter.

Separata möten hålls med respektive organisation årligen, där processledare deltar utifrån önskemål från organisationen.

Dessutom sker ett årligt planeringsmöte för stormötet där alla referensorganisationer deltar.

Stormötet i april 2023 var startskottet för framtagandet av handlingsplan 3.

Referensorganisationerna är:

Västsvenska Handelskammaren, Svenskt näringsliv, Företagarna, LO, Unionen, Studentforum, Göteborgs universitet och Chalmers.

Roller för framdrift

Nämnder och styrelser har, utifrån sitt kärnuppdrag, tagit ansvar för genomförandet av en eller flera aktiviteter i handlingsplanen.

Att ha huvudansvar för respektive delta i arbetet med en aktivitet har definierats på följande sätt:

Ansvarig för en aktivitet:

- Säkerställa att det blir leverans på de aktiviteter som verksamheten har ansvar för
 - Driva och samordna arbetet med övriga förvaltningar/bolag som ska bidra till leverans
 - Sammanställa och rapportera status till processledare för vidarebefordring till programansvarig
- Kommunicera aktiviteter och dess resultat i den egna verksamheten och övriga relevanta sammanhang

Delansvarig för en aktivitet

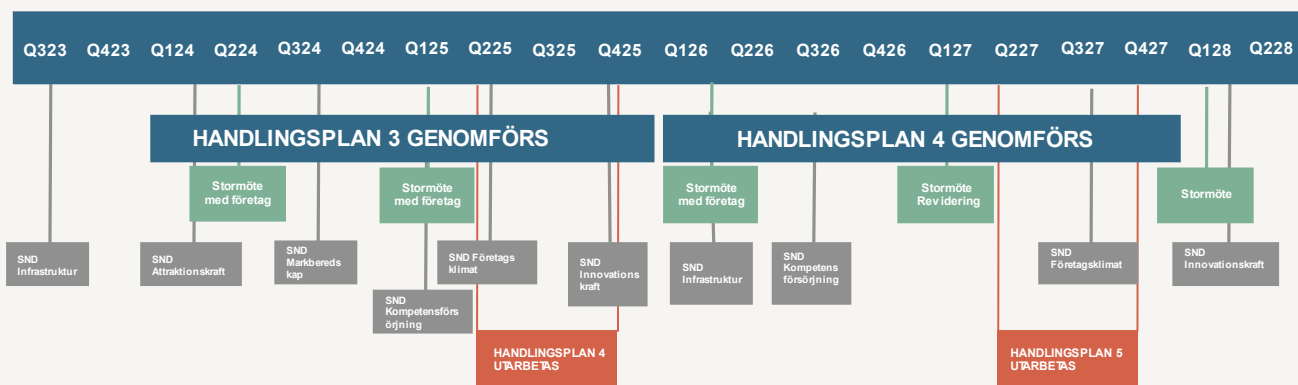
- Bidra till leverans på de aktiviteter som verksamheten har delansvar för.
- Kommunicera aktiviteter och dess resultat i den egna verksamheten och övriga relevanta sammanhang

I januari 2026 avser Business Region Göteborg att återkomma med handlingsplan för åren 2026–2027.

Övergripande tidplan

För att skapa en bra process med kontinuerlig avstämning med näringslivet och politiken arbetar vi utifrån nedanstående tidplan. Stormöten med näringslivet sker årligen. (markerat med gröna rutor i bilden nedan.) Strategisk näringslivsdialog (markerat med grå rutor i bilden nedan) sker två till tre gånger per år och utgår från ett strategiskt område. I strategisk näringslivsdialog möter åtta företagsledare kommunstyrelsens arbetsutskott samt representanter för GU och Chalmers under en två timmars samtal. Syftet är kunskapshöjande ej beslutande.

Tidplan- 2023-2028

Utfall handlingsplan 1 och 2

I handlingsplan ett fanns totalt 91 aktiviteter. 93 % gick i mål. Handlingsplan två har 46 aktiviteter. Vid halvårsrapport 230630 är prognosen att cirka 95 % av aktiviteterna kommer gå i mål.

Inför HP3

Programmets och handlingsplanens funktion och omfattning

Utvärdering och analys av arbetet med att implementera programmet och genomföra de två första handlingsplanerna har tydliggjort programmets respektive handlingsplanernas funktion och omfattning.

Nedan framgår vilken roll/funktion programmet respektive handlingsplanen har:

Programmet

- Är stadens (och till viss del Göteborgs-regionens¹) gemensamma karta för hur vi tillsammans ska skapa bättre förutsättningar för företagande
- Har ett långsiktigt fokus med sikte på 2035
- Omfattar sex strategiska områden
- Rymmer därmed det mesta kring hur vi skapar bättre förutsättningar för företagande. Programmet omfattar dock inte trygghetsfrågan och bostadsfrågan. Dessa områden har i dialoger med företag och näringslivets organisationer betonats som oerhört betydelsefulla för att skapa bättre

¹ Alla kommuner i Göteborgsregionen står bakom målbilden och de tre regionala målen i programmet. Respektive kommun har sedan tagit beslut i kommunfullmäktige kring vad de ska göra för att bidra inom respektive strategiskt område så vi når målet 120 000 nya jobb till 2035.

förutsättningar. Stadens arbete med trygghetsfrågan och bostadsfrågan hanteras i andra styrande dokument.

Handlingsplanen

- Är ett operativt verktyg för att genomföra programmet
- Har ett kortsiktigt fokus på de kommande två åren
- Fokusera på de aktiviteter som vi gör **tillsammans** för att flytta fram positionerna i närtid
- Har **inte** ambitionen att vara **heltäckande** eller med säkerhet omfatta det **viktigaste** som görs av resp förvaltning och bolag för att skapa förutsättningar för företagande.

Riktlinjer för handlingsplan tre - 2024-2025

Förslag till handlingsplan 3 - 2024-25 omfattar 55 aktiviteter och BRG har ansvar för 22 av dem. För att ta nästa steg i att driva den stadenövergripande processen med att implementera programmet gjorde styrgruppen för programmet en omvärldsanalys då arbetet med HP 3 påbörjades. Utifrån den analysen definierades två prioriterade utmaningar per strategiskt område att ta avstamp i.

Dessa är:

Kompetensförsörjning.

1. Hur säkerställer vi rätt utbildningsinsatser för att klara omställningen?
2. Hur lockar vi hit och behåller spetskompetens?

Attraktionskraft

1. Hur får vi fler att kommunicera Göteborgs möjligheter och styrkor?
2. Hur kan stadens processer främja utvecklingen av tillåtande miljöer?

Infrastruktur och tillgänglighet

1. Hur säkerställer vi en hållbar godsframkomlighet i Göteborg med fokus på Hisingen?
2. Hur skapar vi bättre förutsättningar för den regionala laddinfrastrukturen?

Markberedskap och fysisk planering

1. Hur skapar vi bättre förutsättningar för hållbara företagsetableringar?
2. Hur kan vi verka för mer kommunal mark för industri och logistik i rätt lägen?
3. Hur kan vi snabba upp processer för att kunna ändra detaljplaner om det behövs?

Företagsklimat

Hur kan vi påverka attityder från politiker och tjänstemän?

Hur kan vi öka kundnöjdheten hos de företag som har kontakt med staden?

Innovationskraft

1. Hur kan vi fortsätta utveckla arbetssätt för innovations/funktionsupphandling i staden?
2. Hur skalar vi upp innovationer från test och pilotnivå till storskalighet inom stadens olika ansvarområden?

För att renodla nästa handlingsplan har vi även betonat:

- att aktiviteterna ska vara möjliga att *genomföra* de kommande två åren.
- att aktiviteterna ska vara Agenda2030 kompatibla ²

² För att se över att aktiviteterna är Agenda 2030 kompatibla har vi gått igenom aktiviteterna för att se vilka delmål i Agenda 2030 respektive aktivitet har bäring på. Workshops kring detta har även genomförts med alla arbetsgrupper så totalt 25 förvaltningar och bolag har deltagit i arbetet.

Läsintroduktion till hur kolumnerna är ifyllda

Startar: Här anges när aktiviteten startar. Tidsrymden för denna handlingsplan är Q1 2024 till Q4 2025.

Slutar: Här anges sluttid för aktiviteten.

Huvudansvarig: Här framgår den organisation som leder arbetet.

Deltar i arbetet: Här framgår vilka som deltar i att genomföra aktiviteten. I flertal aktiviteter i handlingsplanen kommer aktörer utanför stadens organisation engageras. Dessa kan dock staden inte besluta över så de är ej nämnda i handlingsplanen som behandlas av nämnder/styrelser.

Förväntat utfall: Här framgår viken leverans vi vill uppnå december 2025.

Vi använder följande förkortningar för de förvaltningar och bolag som har delansvar i genomförande av programmet:

AB Framtiden	Framtiden
Business Region Göteborg	BRG
Exploateringsförvaltningen	EXF
Förskoleförvaltningen	FSF
Förvaltningen för arbetsmarknad och vuxenutbildning	Arbvux
Förvaltningen för demokrati och medborgarservice	DM
Grundskoleförvaltningen	GSF
Göteborg & Co	Gbg & Co
Göteborg Energi	GE
Göteborgs Hamn AB	GHAB
Göteborgslokaler	GL
Higab AB	Higab
Inköps- och upphandlingsförvaltningen	INK
Kulturförvaltningen	KF
Förvaltningen för kretslopp och vatten	KV
Lindholmen Science Park AB	LSP
Miljöförvaltningen	MF
Parkeringsbolaget AB	P-bolaget
Räddningstjänsten i Storgöteborg	RSG
Sahlgrenska Science Park AB	SSP
Socialförvaltningen centrum	SFC
Stadsbyggnadsförvaltningen	SBF
Stadsledningskontoret	SLK
Stadsmiljöförvaltningen	SMF
Utbildningsförvaltningen	UBF
Älvstranden Utveckling AB	ÄUAB

Aktiviteter

STRATEGISKT OMRÅDE 1		KOMPETENSFÖRSÖRJNING				
Deltagande förvaltningar och bolag		Arbetsmarknad och vuxenutbildning (Arbvux), Förskoleförvaltningen (FF), Grundskoleförvaltningen (GSF), Socialförvaltningen centrum (SFC), Stadsledningskontoret (SLK), Utbildningsförvaltningen (UBF) samt styrelserna för AB Framtiden (Framtiden), Business Region Göteborg AB (BRG), Göteborg & Co AB (Gbg&Co), Göteborgsregionens kommunalförbund (GR) samt Chalmers (CTH) och Göteborgs universitet (GU)				
INSATS 1		Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.				
Aktiviteter		Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Verka för att fler företag erbjuder praoplatser för att stärka förutsättningarna för unga att göra ett välgrundat studie- och yrkesval samt bidra till ökad motivation och målluppfyllelse.		Q1-24	Q4-25	GSF	Arbvux, BRG, Framtiden, GR, Gbg&Co	Ytterligare 50 företag inom flera branscher har tagit emot PRAO-elever.
2. Fördjupa samarbetet och teckna överenskommelser mellan skola och företag kring antal APL platser/år för att förbättra planeringen, öka kvaliteten i utbildningen, öka anställningsbarheten och bidra till ökad attraktionskraft till utbildningen/branschen.		Q1-24	Q4-25	UBF	Arbvux, BRG, Framtiden, Gbg&Co, GR	Överenskommelser har träffats med företag som UBF har APL-samarbete med.
3. Genomföra aktiviteter mellan företag och studenter/ forskare från en utbildning på GU resp. Chalmers för att öka kunskapen om vilka arbetsmöjligheter som finns i Göteborg.		Q1-24	Q4-25	BRG	CTH, Gbg&Co, GU, Student-kåren	2024: genomfört en pilot 2025: genomfört utvecklad aktivitet
INSATS 2		Utveckla relevanta utbildningar som arbetslivet efterfrågar på alla nivåer.				
Aktiviteter		Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Kvalitetssäkra och implementera arbetsmetod för branschens kompetensförsörjning (branschstrategi)		Q1-24	Q4-25	BRG	Arbvux, Gbg&Co, GR	Branschstrategi har implementerats inom fordon/ batteri och besöksnäring samt testats i ytterligare 1 – 2 branscher.
INSATS 3		Aktivt stödja utvecklingen av akademien i staden.				
Aktiviteter		Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Utveckla Studentforums påverkansförmåga samt dess utbyte med politiken.		Q1-24	Q4-25	SLK	CTH, Gbg&Co, GU	Två konkreta förslag från Studentforum /verksamhetsår.
INSATS 4		Utveckla möjligheten till fortbildning och kontinuerligt lärande på arbetsplatsen.				
Aktiviteter		Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Genomföra dialoger i företag med fler än 100 anställda för att stimulera det livslånga lärandet.		Q1-24	Q4-25	BRG	Arbvux, CTH, Gbg&Co, GR, GU, UBF	12 genomförda besök, varav 10 företag genomför efterföljande aktiviteter.
2. Genomföra omställnings-/fortbildningsinsatser via framtagna branschstrategier.		Q1-24	Q4-25	Arbvux	BRG, GR	1400 unika deltagare/år, fördelat på intresserade företag.

INSATS 5		Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Utveckla samverkan med näringslivet kring det nystartade Welcome House.	Q1-24	Q4-25	Arbvux	BRG, SFC	4 tematräffar	
2. Utifrån förslaget om ett stadengemensamt koncept "En väg in" omhändertar involverade förvaltningars behov av samverkan med företag som vill bidra till en ökad social hållbarhet.	Q1-24	Q4-25	Arbvux	BRG, FSF, Förv. för funktionsstöd, Gbg&Co, GSF, INK, SFC, SLK	Konceptet är kvalitetssäkrat och beslut har fattats kring eventuell implementering.	
3. Skapa en ny grundkompetensnivå för arbetslösa som saknar grundskolebehörighet.	Q1-24	Q4-25	Arbvux	BRG, Framtiden, SFC	Antalet arbetslösa som uppnått SEQF3-nivå har ökat och skall 2024 omfatta ytterligare 250 arbetslösa. 2025: 300 personer.	
4. Mobilisera deltagarna inom öppen förskola till nästa steg rörande språkutveckling, samhällsorientering och yrkesval.	Q1-24	Q4-25	Arbvux	FSF	Fler väljer att påbörja och slutföra SFI-studier. Fler barn inskrivna i vanlig förskola för att möjliggöra för arbete och egenförsörjning för vårdnadshavarna. Fler har mött företrädare för arbetslivet.	
INSATS 6		Satsa aktivt på att attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen (internationella communityn) i staden.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Arrangera informationsevenemang för SME-företag och HR-personer i utvalda företag för att öka medvetenheten om International House Gothenburg och dess tjänster.	Q1-24	Q4-25	BRG	Arbvux	2 evenemang /år med 15 – 20 deltagare/gång.	
2. Arrangera nätverksevenemang på International House Gothenburg för utvalda nationella grupper, i samarbete med lokala föreningar.	Q1-24	Q4-25	BRG	Arbvux	2 evenemang /år med 30 – 40 deltagare/eventemang.	
3. Ta fram en rapport som belyser efterfrågan och utbud av internationella skolor och ger förslag till ev. åtgärder.	Q1-24	Q4-25	BRG	FSF, GSF, GR, UBF	Q2 2024: Rapport framtagen Q3 2024 – Q4 2025: implementering av ev. åtgärder	
STRATEGISKT OMRÅDE 2		ATTRAKTIONSKRAFT				
Deltagande förvaltningar och bolag		Exploateringsförvaltningen (EXF), Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) samt styrelserna för Business Region Göteborg (BRG), Göteborgs Hamn AB (GHAB)				
INSATS 1						
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Ta fram en målgruppsstrategi till stöd för effektivare etableringsprocess.	Q1-24	Q4-25	BRG	EXF, Framtiden, GL GHAB, SBF, ÄUAB,	Prioriteringsgrunder tydliggjorda. Målgruppsstrategi framtagen.	

Deltagande förvaltningar och bolag	Kulturförvaltningen (KF) samt styrelserna för Business Region Göteborg AB (BRG), Göteborg & Co AB (Gbg&Co), Higab AB (Higab)				
INSATS 2	Aktivt marknadsföra staden genom att utveckla Berättelsen om Göteborg och det utvecklingssprång vi befinner oss i.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Få fler företag använder Göteborg i sin kommunikation.	Q1-24	Q4-25	BRG	Gbg&Co	1. En digital verktygslåda, med material och budskap, som företagen kan använda i sin kommunikation och marknadsföring, är framtagna och hålls levande. 2. Minst 50 företag och organisationer har fått en presentation om vikten av att marknadsföra Göteborg med hänvisning till verktygslådan. 3. Ökat omnämnande av Göteborg i näringslivskommunikation, nationellt och internationellt (i media). Nolläge sätts Q1 2024.
2. Marknadsföra Göteborg för målgruppen lokala studenter i syfte att få dem att stanna kvar och leva, verka och bo i Göteborg.	Q1-24	Q4-25	BRG	Gbg&Co	Delta på jobbmässorna Gadden och Charm. X antal deltar på företagsbesök X antal prenumeranter på nyhetsbrev Nolläge sätts Q1 2024
INSATS 3	Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Kartlägga samverkansformer där kulturaktörers förutsättningar stärks genom medfinansiering av fastighetsägare.	Q1-24	Q4-25	KF (Kulturlots)	BRG, Gbg&Co, Higab	Samverkansformer identifierade, kategoriserade samt ett projekt sjösatt.
2. Identifiera pilotområden som är aktuella för tillåtande miljöer.	Q1-24	Q4-25	BRG (platsutveckla)	Gbg&Co, Higab, KF	1 – 2 nya pilotområden prioriterade/valda. En pilot påbörjad.
3. Definiera nyckelpersoner/ handläggare inom myndighetsutövande förvaltningar som kan bidra till samt förändra arbetet med tillåtande miljöer.	Q1-24	Q4-25	BRG (platsutveckla)	Gbg&Co, Higab, KF	Minst fyra möten genomförda med gruppen. Ett nätverk kring "tillåtande miljöer" bildat i staden som kan fungera som bollplank för varandra då utmaningar uppstår. Grundsyn etablerad i staden kring att vara möjliggörare för tillåtande miljöer tydligt kopplat till juridik.
STRATEGISKT OMRÅDE 3	INFRASTRUKTUR OCH TILLGÄNGLIGHET				
Deltagande förvaltningar och bolag	Exploateringsförvaltningen (EXF), Stadsbyggnadskontoret (SLK), Stadsmiljöförvaltningen (SMF) samt styrelserna för Business Region Göteborg AB (BRG), Göteborg Energi AB (GE), Göteborgs Hamn AB (GHAB), Parkeringsbolaget AB (P-bolaget)				
INSATS 1	Fortsätta utveckla Göteborg som Skandinaviens logistiknav, med Göteborgs Hamn och Landvetter flygplats som centrala hubbar.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Ta fram kommunikationsplan, presentation och webbsida för godsplanen samt skapa synlighet för godsplanens arbete vid minst 10 event/seminarium i näringslivet.	Q1-24	Q4-25	SBF	BRG	Kommunikationsplan, presentation och webbsida framtagna. Ansvarig SBF. Godsplanen synliggjord vid minst 10 event /seminarium i näringslivet. Ansvarig BRG.
2. Bearbetat samtliga relevanta redare för ökat antal linjer, kortsjö och översjö.	Q1-24	Q4-25	GHAB	BRG	En ny kortsjölinje och en ny översjölinje etablerad.
3. Stödja arbetet med implementeringen av godsplanen.	Q1-24	Q4-25	BRG	BRG, EXF, GE, GHAB, P-bolaget, SBF, SMF	Arbetsgruppen agerar bollplank i arbetet med att konkretisera aktiviteter till godsplanens handlingsplan. Intentionen är att vara delaktig i implementeringar av två aktiviteter.

INSATS 2		Verka för effektiva, hållbara resor inom både stad och arbetsmarknadsregion.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Förankra idén om regionala godshubbar för tunga fordon hos transportörer och näringsliv samt hos kommuner och andra offentliga aktörer.	Q1-24	Q4-25	BRG	GE, SBF	Cirka 2 – 3 platser identifierade som kan fungera som godshubbar utefter ingående leder till Göteborg där man kombinerar olika funktioner, service, laddning, vätgas etc.	
2. Synliggöra behovet av att öka godsframkomligheten på Norrleden-Hisingsleden (Trafikverkets väg) inklusive Sörredsvägen.	Q1-24	Q4-25	SBF	BRG, GHAB	4 – 6 antal påverkansaktiviteter genomförda. Få upp frågan på agendan hos fler näringslivsaktörer så det får större genomslag.	
3. Nå fler företag med det nationella initiativet "cykelvänligast" som vänder sig till företag.	Q1-24	Q4-25	SMF	BRG	100 deltagande arbetsplatser i Göteborg som i initiativet cykelvänligast (46 deltar idag).	
4. Ska förutsättningar för fler HCT lastbilar.	Q1-24	Q4-25	SBF	SMF	Identifiera 10 – 15 målpunkter och anslutande kommunala vägar samt identifiera vilka åtgärder som behöver göras så det fungerar för HCT lastbilar. (34,5 m)	
INSATS 3		Tillvarata Göteborgs unika kompetens inom hållbara transportsystem och mobilitetslösningar och låta det prägla stadens omvandling.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Utredda möjligheten att samutnyttja kollektivtrafikladdningar i Göteborgs-regionen med laddning av servicefordon för att utöka laddinfrastrukturen för servicefordon som behöver trafikera området. T.ex. återvinningsbilar.	Q1-25	Q4-25	SMF	GE, (GR)	Möjligheten utredd. Utredningen synkad med elektrifieringsplanen (och ett antal laddställen identifierade). Se till att behovsägare deltar i processen.	
INSATS 4		Stödja omställningen till en smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Skapa förmåga att verka på SVK:s stödtjänster för egna kunders anläggningar.	Q1-24	Q4-25	GE	BRG	Ett tillgängligt erbjudande för prioriterade kundsegment att verka på SVK:s reglermarknad.	
STRATEGISKT OMRÅDE 4		MARKBEREDSKAP OCH FYSISK PLANERING				
Deltagande förvaltningar och bolag	Exploateringsförvaltningen (EXF), Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF) samt styrelserna för Business Region Göteborg (BRG), Framtiden AB (Framtiden), Göteborgs Hamn AB (GHAB), Förvaltnings AB GöteborgsLokaler (GL) Älvstranden utvecklings AB (ÄUAB)					
INSATS 1		Bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Vidareutveckla processen behov, analys och prioritering. Kunskapsuppbyggande kring näringslivets behov och bidrag till totalförsvarsuppbyggnad. Samverka vid implementering av godsplan, Insats 1:3 i strategi Infrastruktur och tillgänglighet.	Q1-24	Q4-25	BRG	EXF, Framtiden, GHAB, GL, SBF, ÄUAB	Processen är utvecklad och implementerad vilket ger stöd för inriktning och prioritering i framtagnandet av ny mark för verksamheter.	
2. Genomföra möten med branscher som av MSB bedömts som samhällsviktiga, exempelvis livsmedelskedjans aktörer. Syftar till att stärka kunskap kring ökad robusthet för staden.	Q1-24	Q4-25	BRG	EXF, Framtiden, GHAB, GL, SBF, ÄUAB	Forum med utvalda aktörer inom valda fokusområden etablerat och genomfört.	

INSATS 2		Stärka och utveckla strategiska lägen för näringslivets behov av tillväxt.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Utveckla och implementera kunskapsunderlag om företagsmiljöer i relevanta stadsutvecklingsprocesser.	Q1-24	Q4-25	EXF, SBF	BRG, Framtiden, GHAB, ÅUAB	Information i gemensamma forum Genomförd. Pilotområde/n för förtätning Identifierade.	
INSATS 3		Utarbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, möjliggör snabbare etableringar och skapar bättre förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar i arbetet	Förväntat utfall	
1. Kommunicera kunskapsunderlag Flexibla detaljplaner. Samordna med insats 2:1.	Q1-24	Q4-25	SBF	BRG, EXF	Kommunikation genomförd internt och externt.	
2. Utforma metod för att göra näringslivskonsekvensanalys (NKA) för stadens planering i tidiga skeden. Samordna med Insats 3:1 i strategi Företagsklimat.	Q1-24	Q4-25	BRG	EXF, SBF	Förslag till metod för NKA utvecklad och implementerad.	
STRATEGISKT OMRÅDE 5		FÖRETAGSKLIMAT				
Deltagande förvaltningar och bolag		Exploateringsförvaltningen (EXF), Demokrati och medborgarservice (DM), Inköps- och upphandlingsförvaltningen (INK), Kretslopp och vatten (KV), Miljöförvaltningen (MF), Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF), Stadsmiljöförvaltningen (SMF) förbundsstyrelsen för Räddningstjänsten Storgöteborg (RSG), samt styrelserna för Business Region Göteborg (BRG), Göteborg & Co AB (Gbg&Co)				
INSATS 1		Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstemän.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Genomföra lärmöten i arbetsgruppen med tema kopplat till serviceområden för insiktsmätningen.	Q1-24	Q4-25	MF, SBF	RSG, SMF	1. Lärmöte i arbetsgruppen med inledande tema effektivitet - därefter 1 ggr/halvår. 2 Regionalt lärande genom att bjuda in kommun i regionen som jobbar med frågan.	
Utveckla Förenkladagen. Utforma utbildningspaket för tjänstemän och politiker kring attityder och bemötande. Kan vara både digitalt och IRL. Förvaltningsspecifikt.	Q1-24	Q4-25	BRG	DM, EXF, Gbg&Co, INK, KV, MF, RSG, SBF, SMF	Finansiering klar, projektorganisation satt, första demo klar.	
INSTATS 2		Arbeta systematiskt med att förenkla processer ur ett näringslivsperspektiv.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall	
1. Förbättra stadens service i myndighetsutövning och upphandling enligt Insikt (Både NKI och NUI) och i Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.	Q1-24	Q4-25	INK, MF, RSG, SBF, SMF	BRG	Utfall sätts på respektive serviceområde vid årets slut.	
2. Definiera nästa steg för Digital företagstjänst för att starta restaurang.	Q1-24	Q2-24	DM	BRG, MF	Ägandeskap, finansiering, informationssäkerhet och plattformar är tydliggjort för att kunna leverera tjänsten.	
3. Tydliggöra roller och processer för Kontaktcenter vs Lotsars uppdrag. Gemensamt lärande mellan Kontaktcenter, lotsar och förvaltningar på temat företagsklimat.	Q1-24	Q3-24	BRG	DM, EXF, Gbg&Co, KV, MF, RSG, SBF, SMF	1. Processkarta framtagen kring vem gör vad. 2. Genomförda möten mellan förvaltning och lotsar vartannat år och vid behov.	

4. Worskhop i arbetsgruppen på tema Kundarbete med syfte att bli mer precis i arbetet med service och bemötande. Ändrat tilltal i kommunikation vid behov.	Q1-24	Q4-25	DM	BRG,EXF, Gbg&Co, MF, INK, KV, RSG, SBF, SMF	Skapa gemensam plan för kundarbete. Tala samma språk i staden för att förenkla för företagaren. Respektive förvaltning gör därefter relevanta aktiviteter.
5. Säkerställa att fler kommunala bolag/förvaltningen ansluter sig till NUI.	Q1-24	Q4-25	INK	BRG,EXF, Gbg&Co, INK, KV, MF, RSG, SBF, SMF	Fem förvaltningar/bolag börjar mäta.
INSATS 3					
Tillse att stadens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.					
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
5. Öka användning av riktlinjer för näringslivsperspektiv i mallar för tjänsteutlåtande.	Q1-24	Q4-25	SLK	BRG, EXF, Gbg&Co, INK, KV, MF, RSG SBF, SMF	Bilda gemensam arbetsgrupp med Markberedskap för att tydliggöra, utveckla och implementera de riktlinjer som finns idag.
INSATS 4					
Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små- och medelstora företag.					
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Stärka dialog mellan staden och näringslivet: Staden besöker... Finnas på plats lokalt i olika stadsdelar/arenor för att stärka SME i deras vanligaste frågor om t.ex. upphandling, ansökningsprocesser och information.	Q1-24	Q4-25	BRG	EXF, Gbg&Co, INK, KV, MF, RSG, SBF, SMF	Minst fyra seminarier/events genomförda under planperioden.
STRATEGISKT OMRÅDE 6					
INNOVATIONSKRAFT					
Deltagande förvaltningar och bolag	Inköps- och upphandlingsförvaltningen (INK), Kulturförvaltningen (KF), Miljöförvaltningen (MF), Stadsbyggnadsförvaltningen (SBF), Stadsmiljöförvaltningen (SMF) samt styrelserna för Business Region Göteborg AB (BRG), Göteborgsregionen (GR) med AllAgeHub, Lindholmen Science Park AB (LSP), Sahlgrenska Science Park AB (SSP)				
INSATS 1					
Initiera, utveckla och samordna klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.					
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Genomföra en utredning om vilka delar av stadens förvaltningar och bolag som har störst potential att utveckla innovationsupphandling kopplat till klimatpåverkan av inköp.	Q1-24	Q4-25	INK	INK, MF, SSP	Kartläggning klar
2. Baserat på utredningen om stadens innovationspotential, genomföra kunskapshöjande insatser om innovationsupphandling riktad till de fem förvaltningar/bolag som har störst potential.	Q1-24	Q4-25	INK	BRG, SSP	1 – 3 kommunikations-insatser till fem förvaltningar / bolag (f/b).
3. Genomföra kommunikationsinsatser till näringslivet om ovan nämnda utredningsresultat.	Q1-24	Q4-25	BRG	INK, MF, SBF	6 antal info insatser genomförda för att nå fler på ett effektivare sätt.
INSATS 2					
Positionera staden som internationellt ledande test- och demomiljöför hållbara lösningar på samhällsutmaningar.					
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Synliggöra testmiljöer och testbäddar i Göteborgsregionen för ökad tillgänglighet.	Q1-24	Q4-25	BRG	LSP, SSP	En hemsida, övergripande

2. Tillgängliggöra digitala tvillingen via VGL (Virtual Gothenburg lab) för näringslivet och andra aktörer och föreslå en affärsmodell för framtiden där testbädden finansieras av sina kunder.	Q1-24	Q4-25	LSP	SBF	Två innovationsprojekt /år inom VGL, samt validera affärsmodellen på >10 st näringslivsaktörer, utifrån dess relevans kopplat till deras verksamhet.
3. Workshop med fokus på att skapa en gemensam innovationsmiljö för tidiga bolag inom hälsa.	Q1-24	Q4-25	SSP	BRG, GR	4 – 6 inbjudningar till workshop
4. Undersöka möjlighet för uppskalning av tester och stöd för införande av välfärdsteknik inom socialtjänsten och kommunal hälsosjukvård.	Q1-24	Q4-25	GR / AllAgeHub	BRG, SSP	Framtagna processer för matchning mellan företagets lösningar och kommunernas behov.
5. Genomföra aktiviteter mellan näringsliv och upphandlande förvaltningar (socialtjänsten och kommunal hälsosjukvård) för att utöka förutsättningar för implementering av lösningar på samhällsutmaningar.	Q1-24	Q4-25	GR / AllAgeHub	INK, SSP	En aktivitet / workshop
6. Inom ramen för arbetet med Missionen 100 Klimatneutrala och smarta städer utveckla metodik för framtagning av sektorsvisa planer med gemensam målbild och åtgärder genom samskapande mellan aktörer från akademi, näringsliv, offentlig sektor och civilsamhälle och medborgare.	Q1-24	Q4-25	MF	BRG	Beskrivning av utvecklad metodik
INSATS 3	Stärka Göteborgs position som den innovativa motorn i svensk industri.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Samköra pilotprojekt med andra städer för att nå ut med näringslivets innovationer inom healthtech/medtech till brukarna och därmed nå marknaden och riskkapital.	Q1-24	Q4-25	SSP	BRG	Processkartläggning "best practise"
2. Genomföra benchmark med andra kommuner i Norden och i Europa för att utveckla former för implementering av nya lösningar på samhällsutmaningar inom life science generellt och healthtech/medtech specifikt för att skapa best practise.	Q1-24	Q4-25	SSP	BRG	Processkartläggning och roll för "best practise".
INSATS 4	Satsa aktivt på kreativa näringar som katalysator för innovation.				
Aktiviteter	Start	Slut	Ansvarig	Deltar	Förväntat utfall
1. Genomföra Innovationslabbs som har bäring på målen i Agenda 2030.	Q1-24	Q4-25	BRG	MF	8 innovationslabbs, 25 antal Lol

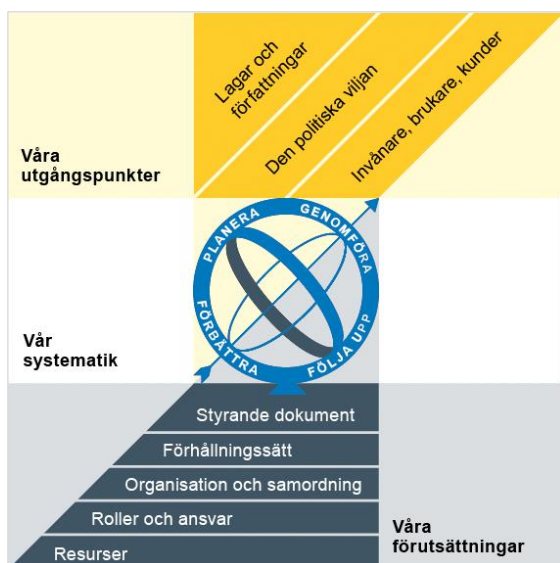
Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program 2023 – 2035

Planerande styrande dokument

Vision
► Program
Plan

Göteborgs Stads styrsystem

Utgångspunkterna för styrningen av Göteborgs Stad är lagar och författningar, den politiska viljan och stadens invånare, brukare och kunder. För att förverkliga utgångspunkterna behövs förutsättningar av olika slag. Stadens politiker har möjlighet att genom styrande dokument beskriva hur de vill realisera den politiska viljan. Inom Göteborgs Stad gäller de styrande dokument som antas av kommunfullmäktige och kommunstyrelsen. Därutöver fastställer nämnder och bolagsstyrelser egna styrande dokument för sin egen verksamhet. Kommunfullmäktiges budget är det övergripande och överordnade styrande dokumentet för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser.

Om Göteborgs Stads styrande dokument

Göteborgs Stads styrande dokument är våra förutsättningar för att vi ska göra rätt saker på rätt sätt. De anger vad nämnder/styrelser och förvaltningar/bolag ska göra, vem som ska göra det och hur det ska göras. Styrande dokument är samlingsbegreppet för dessa dokument.

Stadens grundläggande principer såsom demokratisk grundsyn, principer om mänskliga rättigheter och icke-diskriminering omsätts i praktisk verksamhet genom att de integreras i stadens ordinarie beslutsprocesser. Beredning av och beslut om styrande dokument har en stor betydelse för förverkligandet av dessa principer i stadens verksamheter.

De styrande dokumenten ska göra det tydligt både för organisationen och för invånare, brukare, kunder, leverantörer, samarbetspartners och andra intressenter vad som förväntas av förvaltningar och bolag. De styrande dokumenten ligger till grund för att utkräva ansvar när vi inte arbetar i enlighet med vad som är beslutat.

Styrande dokument			
Kommunala föreskrifter		Planerande och reglerande styrande dokument	
Normgivning mot enskild	Riktade styrande dokument	Planerande styrande dokument	Reglerande styrande dokument

Beslutad av:
Kommunfullmäktige

Gäller för:
Stadens nämnder och
bolagsstyrelser

Diarienummer:
0271/23

**Datum och paragraf för
beslutet:**
2023-06-19 § 4

Dokumentsort:
Program

Giltighetstid:
2023 – 2035

Senast reviderad:

Dokumentansvarig:
SLK, avdelningschef,
områdesledning ärende och
utredning

Bilagor:

1. Arbetsprocess, 2. Mål och indikatorer, 3. Förklaring av begrepp

Innehållsförteckning

Läsanvisning.....	4
Sammanfattning.....	4
1. Målbild och mål för stadens näringslivsutveckling	6
Målbild 2035	6
Mål och indikatorer	6
Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft	7
Mål 2: Samhällsplanering	8
Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft	9
2. Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar	10
Utmaningsdrivna strategier med globala mål	10
Specifika och strategiska insatser	12
Strategi 1: Kompetensförsörjning	12
Strategi 2: Attraktionskraft.....	13
Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet.....	13
Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering	14
Strategi 5: Företagsklimat	14
Strategi 6: Innovationskraft.....	15
3. Syftet med detta program	15
Vem omfattas av programmet.....	16
Bakgrund.....	16
Koppling till andra styrande dokument.....	16
Styrdokument på övergripande nivå.....	16
Styrdokument inom strategiska områden	17

Genomförande och uppföljning av programmet	17
Samverkan med näringslivet vid implementering av programmet.....	19
4. Utgångspunkter	19
Tillväxt genom förnyelse	19
Globala trender	20
Regionalt perspektiv; Göteborgsregionen.....	22
Lokala förutsättningar	23
Göteborgsregionens styrkor	23
Göteborgsregionens utmaningar	26
Bilaga 1: Arbetsprocess vid implementering samt revidering	30
Bilaga 2: Mål och indikatorer	33
Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.....	34
Mål 2: Samhällsplanering	35
Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft	44
Bilaga 3: Övriga styrdokument i staden av betydelse för näringslivets utveckling	50
Bilaga 4: Förklaringar av begrepp.....	52

Läsanvisning

Avsnitt 1	Beskriver programmets målbild och mål för stadens näringslivsutveckling.
Avsnitt 2	Beskriver strategier och insatser för att målbild och mål ska uppnås.
Avsnitt 3	Beskriver syftet med detta program
Avsnitt 4	Beskriver programmets utgångspunkter.
Bilaga 1–4	Beskriver arbetsprocess, mål och indikatorer samt förklaringar av begrepp.

Sammanfattning

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program antogs mars 2018 av kommunfullmäktige. Syftet med programmet är att tydliggöra och stärka Göteborgs Stads samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.

Övergripande mål är 120 000 nya jobb räknat från 2016 till 2035. 2022 kom siffror från 2021 som visar att 40 000 nya jobb etablerats. Det innebär att 80 000 nya jobb kvarstår att etablera till 2035.

Arbetet bedrivs i sex strategiska områden. Det innebär att vi ligger i fas med vårt övergripande mål. Totalt 25 förvaltningar och bolag i staden deltar i arbetet.

Handlingsplan 1 genomfördes 2019–2021 och omfattade 91 aktiviteter varav 95 % gick i mål. Handlingsplan 2 genomförs 2022–2023 innehåller 46 aktiviteter. December 2022 går 80 % av dem enligt plan men alla förväntas genomföras. Fram till 2035 planeras totalt åtta handlingsplaner vara genomförda. Programmet revideras 2023 för att sedan löpa 2023–2026, med möjlig revision vart fjärde år som initieras av Business Region Göteborg.

Arbetet följs upp av indikatorer som är kopplade till de tre målen i programmet. De är:

En av de storstadsregioner i Europa som ...

1. är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.
2. erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.
3. har bäst klimat för företagande och innovation.

Nedan syns förflyttning av indikatorerna efter fem års arbete. (2018–2022)

Indikatorer i näringslivsstrategiska programmet

	Indikatormål	Lång sikt (jämfört 5 år tillbaka)		
		Försämrats	Oförändrat	Forbättras
Mål 1	Arbetslöshet (GR)	2022 jmf 2018		
	Flyttnetto högutbildade (GR)	2021 jmf 2017		
	RCI (Västsverige)			2019 jmf 2013
	BRP per capita (GR)	2020 jmf 2016		
Mål 2	Euro per capita (Västsverige)	2019 jmf 2015		
	Decoupling (GR)			2020 jmf 2016
	Folkmängd (LA Göteborg)			2021 jmf 2017
	Sysselsatta (LA Göteborg)			2021 jmf 2017
	Folkmängd (GR)			2021 jmf 2017
	Sysselsatta (GR)			2021 jmf 2017
	Insiktsmätning (GR)			2021 jmf 2017
Mål 3	Svenskt Näringslivs mätning (GR)			2022 jmf 2018
	FoU-utgifter per sysselsatt i privat sektor (VG)			2021 jmf 2017
	Varuexport per sysselsatt i privat sektor (GR)			2021 jmf 2017
	RIS (Västsverige)			2021 jmf 2017

Källa: Göteborgs Stads Näringslivsstrategiska Program 2023–2035 – uppföljning år 2022 (basår: 2016)

För detaljerad beskrivning av varje indikatorns utveckling. Se bilaga 3.

Viktigaste förändringarna i det reviderade programmet:

I det reviderade programmet har hållbarhetsperspektivet samt agenda 2030 arbetats in i programmet. Stycket globala trender är helt omskrivet. Vad gäller process så har samarbetet inom Göteborgsregionen intensifierats då alla kommunfullmäktigeförsamlingar i Göteborgsregionen beslutat att arbeta mot samma mål.

1. Målbild och mål för stadens näringslivsutveckling

Målbild 2035

Utifrån de nyckelord för Göteborgs näringsliv 2035 som formulerades i dialogen med näringsliv och akademi, samt efter ett nära arbete med berörda förvaltningar och bolag inom staden, har en målbild för 2035 formulerats. Målbilden uttrycker stadens viljeinriktning för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling fram till år 2035. Måläret är satt i samklang med andra beslutade styrdokument.

Göteborg är en internationell förebild för förmågan att samarbeta – i en miljö där människor utvecklas och trivs. Näringslivet har fullt stöd från staden och kan känna stolthet över att verka i en av världens mest nytänkande storstadsregioner.

I målbilden uttrycks att Göteborg ska vara en internationell förebild för sin samverkansförmåga. Det innebär en utvecklad samverkan mellan staden, näringslivet, akademien och den ideella sektorn, samt med regionala aktörer, både nationellt och internationellt. Syftet med denna utvecklade samverkan är att skapa ett näringslivsklimat som präglas av nytänkande, där nya lösningar snabbt fångas upp och där människor kan utvecklas och trivas.

Målbilden uttrycker också att näringslivet ska ha fullt stöd från staden. Detta stöd kan bland annat manifesteras i det lilla, genom en effektiv handläggning av ärenden, positiva attityder och ett gott bemötande från både tjänstepersoner och politiker. Stödet kan också uttryckas i de övergripande processerna, till exempel genom en stadsplanering som skapar möjligheter för företag att växa, skolor som utvecklar bra kompetens, samt ett stort utbud av bostäder av olika slag.

Mål och indikatorer

Det övergripande målet för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för:

Minst 120 000 fler jobb (2016 till 2035)

Med fler jobb avses minst 120 000 fler sysselsatta från 2016 till 2035 inom hela Göteborgsregionen. Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen år 2016, 100 000 fler jobb, som förväntades med dåvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.¹

¹ En mer utförlig beskrivning av det övergripande målet för nuläget och hur vi räknat finns i Bilaga 2.

Vid avräkning år 2019 hade Göteborgsregionen en ackumulerad jobbtillväxt motsvarande cirka 33 000 fler jobb mellan 2016 och 2019 (drygt 87 000 fler jobb kvar mot mål). Under covid-19-pandemins utbrott 2020 fick sig arbetsmarknaden i Göteborgsregionen en rejäl törn då drygt 12 500 jobb försvann sett till helåret. Därmed hade Göteborgsregionen vid avräkning år 2020 en ackumulerad jobbtillväxt på 20 500 fler jobb mellan 2016 och 2020 (cirka 100 000 fler jobb kvar mot det övergripande målet). 2021 har varit ett starkt år för arbetsmarknaden i Göteborgsregionen med cirka 18 000 fler jobb jämfört med år 2020. Vid avräkning 2021 var regionens ackumulerade jobbtillväxt mellan 2016 och 2021 drygt 38 000 fler jobb (drygt 80 000 fler jobb kvar mot det övergripande målet).

För att uppnå den långsiktiga målbilden och det övergripande målet, har tre underliggande mål formulerats. Målen tar fasta på de strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar. De tre underliggande målen är:

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Till varje mål kopplas prioriterade indikatorer och önskvärt läge för dessa, för att kunna följa målens utveckling vid uppföljning.

I följande stycken beskrivs vart och ett av målen, de prioriterade indikatorer som används för att följa målens utveckling, samt önskat läge för dessa indikatorer.²

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Det första målet har fokus på människan och att tillvarata varje människas inneboende drivkraft och talang. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom kompetensförsörjning och attraktionskraft.

² En djupare analys av de prioriterade indikatorerna, nuläge och utveckling över tid finns i Bilaga 2.

Prioriterade indikatorer:

- Arbetslöshet
- Flyttnetto högutbildade
- Regional Competitiveness Index

Önskat läge:

- Arbetslösheten i Göteborg och Göteborgsregionen ska vara lägst bland svenska storstäder/storstadsregioner.
- Flyttnettot till Göteborgsregionen för högutbildade ska vara positivt för samtliga åldersspann.
- Göteborgsregionen³ ska ligga bland de tio bästa regionerna i EU enligt Regional Competitiveness Index (EU).

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Det andra målet har fokus att skapa en hållbar tillväxt ur samtliga dimensioner – den ekonomiska, den ekologiska och den sociala. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom hela det regionala samhällsplaneringsområdet, inklusive infrastruktur, tillgänglighet, markberedskap och fysisk planering.

Prioriterade indikatorer:

- Produktivitet (BRP per invånare och BRP per sysselsatt)
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO2-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen. Gapet ska drivas av ökad ekonomisk tillväxt parallellt med kraftigt minskade CO2-utsläpp. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda ska öka i motsvarande takt som den ekonomiska tillväxten.
- CO2-utsläpp i absoluta tal samt per invånare
- Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknadsregion respektive Göteborgsregionen

³ Göteborgsregionen definieras här som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

Önskat läge:

- Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som, eller snabbare än, liknande storstadsregioner⁴ i Europa.
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO2-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen. Gapet ska drivas av ökad ekonomisk tillväxt parallellt med kraftigt minskade CO2-utsläpp. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda ska öka i motsvarande takt som den ekonomiska tillväxten.
- Göteborgsregionens totala CO2-utsläpp ska minska kraftigt över tid - se Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram.

Göteborgs lokala arbetsmarknad ska utvidgas och Göteborgsregionen ska förtätas enligt målen i GR:s regionala utvecklingsplan ”Hållbar tillväxt”, som säger att:

- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska omfatta 1,75 miljoner invånare år 2030.
- Göteborgs stadskärna ska mellan 2012 och 2030 stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen.
- Utöver att stärka Göteborgs stadskärna ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen fram till samma tidpunkt.

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har
bäst klimat för företagande och innovation.

Det tredje målet har fokus på näringslivsklimatet och att skapa gynnsamma förutsättningar för nya företag att etableras, befintliga företag att växa och innovationer att utvecklas. För att Göteborgs Stad ska lyckas nå målet, krävs ett strategiskt arbete inom företagsklimat och innovationskraft.

Prioriterade indikatorer:

- Företagsklimat
- Utgifter för forskning och utveckling (FoU) i företag samt exportvärde per sysselsatt i företag
- Regional Innovation Scoreboard (EU)

⁴ Liknande storstadsregioner avser här t ex Stuttgart, München, Helsingfors, Wien, Oslo, Stockholm, Öresundsregionen, Hamburg och Milano.

Önskat läge:

- Göteborgs Stad och Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt Sveriges Kommuner och Regioners Insiktsmätning och andra mätningar, som Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.
- Göteborgsregionens⁵ företag ska ha ett bättre resultat vad gäller utgifter för att bedriva FoU i relation till liknande storstadsregioner i Europa.
- Göteborgsregionens företag ska ha högst FoU-utgifter per sysselsatt och högst varuexportvärde per sysselsatt bland svenska storstadsregioner.
- Göteborgsregionen⁶ ska rankas som ”innovationsledare” enligt EU:s Regional Innovation Scoreboard.

2. Sex strategier för att stärka näringslivets förutsättningar

Utifrån de utmaningar som Göteborg och regionen står inför, samt de prioriteringar som framkommit i dialogen med näringsliv och akademi, har sex strategiska områden identifierats. För att Göteborgs Stad ska lyckas uppnå målbild och mål, måste ett strategiskt arbete drivas inom samtliga dessa områden:

- Kompetensförsörjning
- Attraktionskraft
- Infrastruktur och tillgänglighet
- Markberedskap och fysisk planering
- Företagsklimat
- Innovationskraft

Utmaningsdrivna strategier med globala mål

De sex strategiska områdena tar sin utgångspunkt i de utmaningar som identifierats i BRG:s skrift Näringsliv och Tillväxt 2022. Sedan 2020 har vi även närmast oss Agenda 2030 i vår process att implementera programmet. Vi har identifierat åtta övergripande mål i Agenda 2030 som programmet i första hand har bäring på.

⁵ Göteborgsregionen definieras här som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

⁶ Även här definieras Göteborgsregionen som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

I Tabell 4.1 har vi synliggjort inom vilket strategiskt område vi adresserar vilka utmaningar respektive Agenda 2030-mål. Ett exempel är arbetet inom det strategiska området ”Kompetensförsörjning”. Här relaterar ”Kompetensförsörjning” till Göteborgs-regionens två utmaningar ”Utbilda, behålla och attrahera kompetens” samt ”Öka delaktigheten på arbetsmarknaden”. Samma strategiska område relaterar också till Agenda 2030 och de globala målen ”God utbildning för alla”, ”Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt”, ”Minskad ojämlikhet” och ”Genomförande och globalt partnerskap”. Samhällsvinsterna av att aktivt arbeta strategiskt inom de olika områdena skapar bättre förutsättningar för en ökad produktivitet, minskad miljöpåverkan samt bättre förutsättningar för en ökad inkludering.

TABELL 4.1 HUR GÖTEBORGSREGIONENS UTMANINGAR SAMT GLOBALA MÅL I AGENDA 2030 RELATERAR TILL STRATEGISKA OMRÅDEN

Skärningspunkt där ett strategiskt område möter en utmaning eller ett mål i Agenda 2030.

		Strategiska områden					
		Kompetensförsörjning	Attraktionskraft	Infrastruktur	Markberedskap	Företagsklimat	Innovationskraft
Utmaningar för Göteborgsregionen	Utbilda, behålla och attrahera kompetens						
	Öka delaktigheten på arbetsmarknaden						
	Planera för tillväxt						
	Möta klimatutmaningen – med näringslivet						
	Stärka arbetsmarknadsregionen och Göteborgs stadskärna						
	Stärka regionens globala tillgänglighet						
	Fler växande små och medelstora företag						
	Förbättra företagsklimatet						
	Stärka resurserna inom FoU						
Globala mål i Agenda 2030	God utbildning för alla (4)						
	Anständiga arbetsvillkor och ekonomisk tillväxt (8)						
	Hållbar industri, innovationer och infrastruktur (9)						
	Minskad ojämlikhet (10)						
	Hållbara städer och samhällen (11)						
	Hållbar konsumtion och produktion (12)						
	Fredliga och inkluderande samhällen (16)						
	Genomförande och globalt partnerskap (17)						
Samhällsvinster	Ökad produktivitet						
	Minskad miljöpåverkan för mindre klimatpåverkan						
	Ökad inkludering						

Specifika och strategiska insatser

Inom varje strategiskt område anges en huvudstrategi och ett antal insatser för att genomföra huvudstrategin. Dessa strategier och insatser är *specifika* för det näringslivsstrategiska programmet och finns inte lika tydligt uttryckta i något annat av Göteborgs Stads styrande dokument och program.

På motsvarande sätt innehåller Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program inte strategier och insatser som redan omfattas av befintliga styrande dokument och program. Insatser för att skapa en trygg stad med social hållbarhet och bygga fler bostäder hör till denna kategori och finns därför inte med bland insatserna i det näringslivsstrategiska programmet, även om det är av största vikt för näringslivet att dessa insatser genomförs.

Särskilt betydelsefullt är också att det finns ett väl fungerande utbildningssystem av hög kvalitet, där en attraktiv internationell skola har stor betydelse för näringslivets möjligheter att rekrytera internationell kompetens. Även denna typ av insatser inryms i andra styrdokument och är därför inte inkluderade i det näringslivsstrategiska programmet.

Insatserna i programmet är vidare av *strategisk* snarare än operativ karaktär. Det operativa genomförandet av programmet, samt vilka konkreta åtgärder som ska vidtas, kommer att beskrivas i separata handlingsplaner då programmet är beslutat. Berörda nämnder och styrelser tar fram dessa inom ramen för sina uppdrag. Utifrån dialogen med näringsliv och akademi, är det avgörande att det operativa genomförandet präglas av mod, nytänkande, handlingskraft och samverkan. Dessa fyra aspekter bör genomsyra arbetet inom samtliga strategiska områden.

I följande stycken beskrivs vart och ett av de strategiska områdena, dess huvudstrategier samt insatserna de omfattar.

Strategi 1: Kompetensförsörjning

Göteborg tillvaratar och attraherar kompetens.

Tillgång till arbetskraft med relevant kompetens är en av de viktigaste förutsättningarna för att näringslivet i Göteborg ska vara konkurrenskraftigt och fortsätta utvecklas. För att säkra morgondagens kompetensförsörjning ska Göteborgs Stad arbeta aktivt med att identifiera och tillvarata den kompetens som redan finns här, samt attrahera kompetens nationellt och globalt.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.
2. Utveckla relevanta utbildningar som arbetslivet efterfrågar på alla nivåer.
3. Aktivt stödja utvecklingen av akademien i staden.
4. Utveckla möjligheten till fortbildning och kontinuerligt lärande på arbetsplatsen.

5. Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.
6. Satsa aktivt på att tillvarata och attrahera internationell kompetens och stödja initiativ som stärker den internationella gemenskapen (international community) i staden.

Strategi 2: Attraktionskraft

Göteborg är en attraktiv plats att verka och bo i, samt besöka.

Tillväxten har en regional logik och det är regioner snarare än kommuner som konkurrerar om kompetens och kapital. Som navet i Göteborgsregionen är därför Göteborgs attraktionskraft avgörande. Göteborg ska vara en plats som är attraktiv att verka och bo i, samt besöka. För att vara det behöver Göteborgs Stad både leverera en god samhällsservice och förmedla berättelsen om Göteborg som en attraktiv plats.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Utarbeta en välutvecklad process för att attrahera investeringar och stödja företagsetableringar.
2. Aktivt marknadsföra staden genom att utveckla berättelsen om Göteborg och det utvecklingssprång vi befinner oss i.
3. Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.

Strategi 3: Infrastruktur och tillgänglighet

Göteborg har en fungerande infrastruktur och god tillgänglighet.

Med sitt geografiska läge mitt emellan Oslo och Köpenhamn, samt med hamnen som porten mot världen, har Göteborg en stark position som internationell logistiknod. För att stärka positionen ytterligare, ska Göteborgs Stad fortsätta utveckla en fungerande infrastruktur med god tillgänglighet för både människor och gods – såväl inom staden och regionen som till och från regionen.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Fortsätta utveckla Göteborg som Skandinaviens logistiknav, med Göteborgs Hamn och Göteborg Landvetter Airport som centrala hubbar.
2. Verka för effektiva, hållbara resor med alla trafikslag inom både stad och arbetsmarknadsregion.

3. Tillvarata Göteborgs unika kompetens inom hållbara transportsystem och mobilitetslösningar och låta det prägla stadens omvandling.
4. Stödja omställningen till en smart stad genom att tillvarata digitaliseringens möjligheter.

Strategi 4: Markberedskap och fysisk planering

Göteborg erbjuder bra lokaler och verksamhetsmark i rätt lägen.

Göteborg befinner sig i ett utvecklingssprång där mångmiljardbelopp kommer att investeras de närmaste tjugo åren. För att underlätta näringslivets etablering och expansion, behöver Göteborgs Stad, tillsammans med Göteborgsregionen, planera för tillväxt. Bland annat genom att skapa förutsättningar för fastighetsmarknadens aktörer att kunna utveckla lokaler för näringslivets behov, samt att i stadens planering erbjuda verksamhetsmark i lägen som stärker utvecklingen av en hållbar region.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Bedriva en mark- och lokalförsörjning med insikt om näringslivets etablerings- och expansionsbehov.
2. Stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt.
3. Utarbeta ändamålsenliga detaljplaner som fungerar för ett föränderligt näringsliv, vilket möjliggör snabbare etableringar och skapar förutsättningar för att arbeta nytänkande med stadens rum.

Strategi 5: Företagsklimat

I Göteborg är det enkelt att driva företag.

Ett positivt företagsklimat är en förutsättning för att näringslivet ska fortsätta välja Göteborg som bas för etablering och expansion. I Göteborg ska det vara enkelt att driva företag, det är ledstjärnan för alla våra kontakter med företagen. Varje möte ska präglas av ett positivt bemötande, vi ska alltid ha kunden i fokus och vi ska ha god kunskap om stadens erbjudande till företagen. Vid inköp och upphandling är det viktigt att små och medelstora företag ges rimliga möjligheter att delta.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Arbeta aktivt med attityder till och förståelse för företag och företagande hos politiker och tjänstepersoner.
2. Arbeta systematiskt med att förenkla stadens processer ur ett näringslivsperspektiv.

3. Tillse att stadens beslut i relevanta frågor innehåller en analys om hur det påverkar näringslivet.
4. Arbeta i samverkan med externa aktörer för att stödja nyföretagande samt utveckling av små och medelstora företag.

Strategi 6: Innovationskraft

Göteborg stärker näringslivets
förutsättningar för innovation.

Göteborg är navet i Sveriges viktigaste industriregion och basen för flera globala, kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Det skapar unika förutsättningar för staden att vara testarena för utveckling av ny teknik, nya processer och affärsmodeller som kan lösa framtidens samhällsutmaningar. Göteborgs Stad ska stödja denna utveckling genom att stärka näringslivets förutsättningar för innovation och vara öppen för innovationer inom stadens verksamheter.

Det gör Göteborgs Stad genom att:

1. Initiera, utveckla och samordna klusterinitiativ och strategiska samverkansprojekt där kompetenser korsbefruktas.
2. Positionera staden som internationellt ledande test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.
3. Stärka Göteborgs position som den innovativa motorn i svensk industri.
4. Satsa aktivt på kreativa näringar som katalysator för innovation.

3. Syftet med detta program

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program beskriver hur staden ska arbeta med strategiska näringslivsfrågor på ett konkret, långsiktigt och målinriktat sätt. Syftet med programmet är att tydliggöra och stärka Göteborgs Stads samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.

Programmet tar sin utgångspunkt i staden Göteborgs centrala roll i hela Göteborgsregionens utveckling och stadens betydelse för utvecklingen av Sverige som nation. Öppenhet för omvärlden och samarbete över gränser är grundläggande principer som både Göteborgs Stad och näringslivet omfattas av. I programmets perspektiv finns också ett ömsesidigt beroende och ett bra samarbetsklimat mellan alla kommuner i Göteborgsregionen.

Programmets målbild uttrycker stadens viljeinriktning för vad som ska uppnås genom det samlade arbetet med näringslivsutveckling fram till år 2035. Programmet innehåller konkreta mål och strategier för hur Göteborgs Stad ska arbeta för att uppnå målbilden.

Programmet togs fram 2017 i nära dialog med näringsliv, akademi, andra regionala aktörer med kopplingar till näringslivet, samt stadens förvaltningar och bolag som har täta kontakter med näringslivet.

Den första programperioden 2018–2022 har präglats av ett förstärkt samarbete med kommunerna i Göteborgsregionen samt en formaliserad dialog med näringslivet.

Vem omfattas av programmet

Det näringslivsstrategiska programmet är ett av stadens övergripande styrdokument och gäller för Göteborgs Stads nämnder och bolagsstyrelser. Programmet antogs i mars 2018. Denna version är den reviderade versionen. Programmet revideras 2023 för att sedan löpa 2023–2026, med möjlig revision vart fjärde år som initieras av Business Region Göteborg.

Bakgrund

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Företagen skapar arbetstillfällen och tillväxt, staden skapar flera av de förutsättningar som näringslivet behöver för att utvecklas och växa. Göteborgs Stads arbete med näringslivsfrågor är därför av strategisk betydelse och inom staden finns många olika aktörer med ett konkret näringslivsuppdrag kopplat till det egna grunduppdraget.

Mot bakgrund av detta gav kommunfullmäktige 2016 Business Region Göteborg AB och kommunstyrelsen i uppdrag att, i samverkan med berörda aktörer i Göteborgs Stad och Göteborgsregionen, ta fram ett näringslivsstrategiskt program som tydliggör stadens samlade arbete gentemot näringslivet för att skapa goda förutsättningar för företagande.⁷

Koppling till andra styrande dokument

Styrdokument på övergripande nivå

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program tar sin utgångspunkt i att Göteborg är en hållbar stad som är öppen för världen. Hållbar tillväxt är en grundläggande förutsättning som genomsyrar hela programmet. En tillväxt med minskad miljöpåverkan, som ger förutsättningar för bättre välfärd.

På en övergripande nivå relaterar programmet till Göteborgs Stads budget, som beslutas i kommunfullmäktige och är överordnad alla andra styrdokument.

Utöver styrande dokument inom Göteborgs Stad, relaterar programmet på en övergripande nivå också till styrdokument som Göteborgsregionens kommunalförbunds strategisk inriktning 2020–2023 samt Hållbar tillväxt. Dessutom relaterar programmet till Regional utvecklingsstrategi för Västra Götaland 2021–2030. Båda dessa dokument omfattar åtgärder som bidrar till att stärka näringslivets förutsättningar i regionen.

⁷ Enligt beslut i kommunfullmäktige 2016-09-08

Styrdokument inom strategiska områden

Inom de sex strategiska områden som det näringslivsstrategiska programmet omfattar finns också kopplingar till en rad styrdokument, till exempel:

- **Kompetensförsörjning**
Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026
- **Attraktionskraft**
Göteborgs Stads program för destinationsutveckling 2022–2030
Göteborgs Stads kulturprogram
- **Infrastruktur och tillgänglighet**
Göteborg 2035 Trafikstrategi för en nära storstad
Regional transportinfrastrukturplan för Västra Götaland 2022–2033
Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030
Göteborgs Stads Elektrifieringsplan 2022 – 2030
Göteborgs Stads Energiplan 2022–2030
- **Markförsörjning och fysisk planering**
Översiktsplan för Göteborgs Stad 2022
Strategi för utbyggnadsplanering 2014–2035
- **Företagsklimat**
Göteborgs Stads riktlinje för inköp och upphandling
- **Innovationskraft**
Göteborgs Stads innovationsprogram 2018–2023

(Flera av de styrande dokumenten har beröringspunkter till flera av de strategiska områdena.)

De styrande dokument som programmet har kopplingar till innehåller sammantaget ett mycket stort antal mål. Det finns därför en uppenbar risk att målkonflikter kan uppstå. Potentiella målkonflikter ska bedömas, prioriteras och hanteras i det efterföljande arbetet med att ta fram handlingsplaner inom programmet.

Genomförande och uppföljning av programmet

Business Region Göteborg AB (BRG) har ett övergripande samordningsansvar för programmets genomförande. Det innebär att BRG, i samråd med berörda nämnder och styrelser, ska säkerställa att handlingsplaner tas fram och genomförs inom de sex strategiska utvecklingsområdena. BRG:s uppdrag är här att koordinera och stödja arbetet. Följande nämnder och styrelser har delansvar inom respektive strategiskt område:

- **Kompetensförsörjning**
Nämnden för arbetsmarknad och vuxenutbildning, utbildningsnämnden, grundskolenämnden, förskolenämnden, socialnämnden Centrum samt styrelserna för Framtiden AB, Göteborg & Co AB och Business Region Göteborg AB samt Göteborgsregionens kommunalförbund, GR.

- **Attraktionskraft**
Kulturnämnden samt styrelserna för Göteborg & Co AB, Higab AB och Business Region Göteborg AB.
- **Infrastruktur och tillgänglighet**
Stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, exploateringsnämnden, samt styrelserna för Göteborg Energi AB, Parkeringsbolaget AB, Göteborgs Hamn AB och Business Region Göteborg AB.
- **Markberedskap och fysisk planering**
Stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden samt styrelserna för Göteborgs Hamn AB, Higab AB, och Business Region Göteborg AB
- **Företagsklimat**
Miljö och klimatinämnden, stadsbyggnadsnämnden, exploateringsnämnden, stadsmiljönämnden, nämnden för demokrati och medborgarservice, nämnden för inköp och upphandling, förbundsstyrelsen för Räddningstjänsten Storgöteborg samt styrelsen för Business Region Göteborg AB.
- **Innovationskraft**
Nämnden för inköp och upphandling, stadsbyggnadsnämnden, stadsmiljönämnden, miljö-och klimatinämnden, kulturnämnden samt styrelserna för Lindholmen Science Park AB, Sahlgrenska Science Park AB, Johanneberg Science Park AB och Business Region Göteborg AB.

BRG ansvarar för uppföljning av handlingsplanerna och redovisar programmets måluppfyllelse till kommunfullmäktige i samband med programmets revidering 2023 och därefter vart fjärde år. En årlig uppföljning av programmet redovisas i BRG:s årsrapport. Som grund för denna uppföljning redovisar respektive nämnd/styrelse som har delansvar årligen resultatet av handlingsplanernas arbete inom respektive strategiskt område till BRG, som koordinerar och sammanställer uppföljningen.

Sedan 2018 har tvååriga handlingsplaner upprättats. Den första gällde 1 juli 2019–31 december 2021 och innehöll 91 aktiviteter. 95 procent av dem genomfördes. Den andra implementeras nu och gäller 2022–2023. Den innehåller 46 aktiviteter. Inför varje handlingsplan görs en omvärldsanalys och prioritering av vilka indikatorer som handlingsplanen ska fokusera på. De aktiviteter som ingår i respektive handlingsplan formuleras av de förvaltningar och bolag som ska ansvara för respektive aktivitet. Slutligen görs avstämningar med alla de nämnder och styrelser som har delansvar i implementeringen av programmet innan handlingsplanen sjösätts. De övergripande indikatorerna för programmet uppföljs årligen och presenteras för kommunstyrelsen och BRG:s styrelse. Hur indikatorerna utvecklats går att följa i bilaga 2.

Andra aktörer

För att lyckas med de strategier och mål programmet omfattar behöver dialog och samverkan ske med ett antal andra offentliga aktörer, bland annat Länsstyrelsen, Västra Götalandsregionen och dess kommuner, Trafikverket, med flera.

Samverkan med näringslivet vid implementering av programmet

Då programmet togs fram 2017 utgick vi från de inspel vi fått från näringslivet i ett 40-tal dialoger. För att stämna av framdriften av programmet genomförs årligen ett stormöte med näringslivet, akademien och arbetsmarknadens organisationer. Stormötet arrangeras i samverkan med referensorganisationerna till programmet. De är Västsvenska Handelskammaren, Företagarna, Svenskt Näringsliv, LO, Unionen, Göteborgs universitet, Chalmers tekniska högskola och studentforum. De företag som deltar i stormötet rekryteras av Västsvenska Handelskammaren, Svenskt Näringsliv och Företagarna. Studenterna som deltar rekryteras av studentforum.

Två till tre gånger per år genomförs även strategisk näringslivsdialog. Då träffar representanter från kommunstyrelsen åtta företagsledare samt akademien för att diskutera en av de sex strategiska områden i programmet.

Inom ett flertal aktiviteter i respektive handlingsplan framgår hur näringslivet bidrar i arbetet.

4. Utgångspunkter

Tillväxt genom förnyelse

Ekonomisk tillväxt innebär att det samlade mervärdet från varor och tjänster ökar över tid. Det finns flera drivkrafter som gör att den ekonomiska tillväxten ökar. Några av de vanligaste är:

- incitament för att komma i kapp/förbi
- ökad konsumtion till följd av befolkningstillväxt (trend)
- förnyelse, det vill säga att med bättre produktionsmetoder och ökad produktivitet skapa varor och tjänster mer hållbart – för företag, miljö och arbetstagare.

Den ekonomiska tillväxt vi eftersträvar här drivs av förnyelse.

Göteborgsregionens företag har en stor förmåga att bedriva forskning och utveckling (FoU) på eget initiativ. Från tidigare empiriska studier uppvisas starka bevis för ett positivt samband mellan FoU i företag och förnyelse genom stärkt innovationspotential. Studierna visar också att om företagen ökar sin FoU så stärks även deras exportkapacitet, produktivitet, investeringsbenägenhet och hållbarhetsförmåga.

Därmed kan FoU-verksamheter i företag ses som strategiskt viktiga för en region då de ger stora spridningseffekter till övriga ekonomin i form av miljö- och klimatomfattigt bättre produktionsmetoder, fler arbetstillfällen, stärkt produktivitet och en större internationell marknad. Offentliga aktörer kan åstadkomma mycket, bland annat genom

att stödja och samverka med företag och akademi och därigenom understödja bildandet av starka kluster. Fler delade innovationsmiljöer kan skapas där varor, tjänster och produktionsprocesser kan testas i verkliga miljöer. I detta avseende är mötesplatser viktiga, för att samla FoU-kraften och verka tillsammans.

Målet är att tillsammans stärka Göteborgsregionens position som en världsledande region vars innovationer driver framtidens hållbara tillväxt – genom förnyelse.⁸⁹ Våra varor, tjänster och processer har hela världen som marknad – med förutsättningar om att de är både miljösmarta och klimatteffektiva. Genom vår kunskap om förnyelse kan vi i Göteborgsregionen bidra till en mer hållbar konsumtion och produktion med cirkulära affärsmodeller världen över och samtidigt få vår region att växa ekonomiskt. Genom att exportera våra innovationer, så att fler kan ta del av resultatet från vår kunskap och våra teknologier, kan vi stärka den globala hälsan.

Globala trender

Ett starkt näringsliv med framgångsrika företag är en förutsättning för både stadens och regionens utveckling. Göteborgsregionen har ett starkt, diversifierat näringsliv som agerar på en global marknad. Därmed påverkas både näringslivet, staden och hela Göteborgsregionen av ett antal globala megatrender, som det näringslivsstrategiska programmet förhåller sig till.

Klimatutmaningen

En av vår tids stora frågor rör klimatförändringarna och hur länder världen över aktivt ska bidra till att minska de globala CO₂-utsläppen. Medvetenheten kring klimatförändringarna har fått stor spridning via media och tagit allt större plats på den politiska agendan (FN:s Agenda 2030). Även organisationers (till exempel Världsnaturfonden och Greenpeace) och enskilda personers (bland annat Greta Thunberg) kamp för klimatet har bidragit starkt till den ökade klimatmedvetenheten. Dagens vanor att konsumera och producera behöver snabbt förändras till att bli mer hållbara framåt. Fossila energikällor behöver fasas ut och ersättas med förnybar energi. Utvecklingen mot en mer cirkulär ekonomi och delningsekonomi ger upphov till helt nya affärsmodeller, som också kommer att vara en viktig del av lösningen som leder till ett minskat klimatavtryck.

Teknologi, digitalisering och omställning

Sedan 2010-talets början har den teknologiska utvecklingen gått allt snabbare, vilket har påskyndat digitaliseringens integrering i samhället. Aldrig någonsin har hushåll i allmänhet och företag varit mer uppkopplade än de är i dag. Allt fler varor och tjänster är helt beroende av teknisk hård- och mjukvara. Vissa varor och tjänster, med bara några år på nacken, har en prestanda som inte klarar dagens teknikkrav. Flertalet branscher, däribland fordonsindustrin, står inför en omfattande omställning. Integrering av AI för ökad effektivisering och 5G är några av de stora teknologierna som står på kö för att implementeras brett. För att industrin ska bli mer smart och mer hållbar måste den klara just denna teknikomställning. Utöver den snabba teknologiska utvecklingen och den

⁸ Miljö och klimatnämnden ansvarar nu för att ta fram en Plan för ett hållbart livsmedelsystem ur ett cirkulärekoniskt perspektiv

⁹ Företagens FoU i Väst (2020), analysrapport av Business Region Göteborg.

digitaliseringsvåg som nu sveper över samhället finns också ett omfattande kompetensomställningsbehov inom flertalet branscher. Bland annat kommer behovet inom fordonsindustri, bilverkstäder, logistik och detaljhandel att förändras kraftigt de närmaste tio åren.

Från globalisering till re-shoring

Globaliseringen har sedan mitten på 1990-talet drivits på av multinationella företag genom deras möjlighet att tillgängliggöra både kapital och arbetskraft globalt. På senare år har dock denna trend sakteligen vänt då allt fler företag haft intentioner att se över sina värdekedjor. Förutom utmaningar som långa ledtider i leveranser, spridning av teknologiska hemligheter, hållbarhetsperspektiv och kommunikationssvårigheter med underleverantörer i utlandet så har framför allt covid-19-pandemin satt företagens långa leverantörskedjor på prov. För att säkra företagens slutproduktion krävs kortare avstånd mellan producent och underleverantör och i vissa fall även hemflyttning av viktiga produktionsinsatser.

Förändrad geopolitisk situation påverkar ekonomin

Under det senaste året har den geopolitiska situationen i Europa och i vårt närområde förändrats i grunden. Det fulla konsekvenserna av detta kan vi inte överblicka idag men behöver bevakas noga framöver. På det ekonomiska planet har vi redan sett kraftigt ökade energipriser, inflation och ökad osäkerhet om framtiden vilket just nu slår hårt mot ekonomin i hela Europa.

Förbättrad tillgänglighet och infrastruktur

Befolkningsstäta regioner är unika platser för tillväxt och förnyelse. Det är också i dessa regioner som utbudet och efterfrågan är som störst. I takt med att kunskapsinnehållet inom produktionen ökar, blir tillgången till olika arbetskraftskompetenser allt viktigare för regionens möjlighet att växa. Bättre tillgänglighet och kortare pendlingssträckor inom en större arbetsmarknadsregion innebär ett större utbud av individer med arbetskraftskompetens. Därmed ökar sannolikheten för företag att hitta rätt arbetskraft.

Med teknikens framfart har efterfrågan på elektricitet ökat kraftigt från både hushåll och företag. Världen har blivit mer elektrifierad. 5G och AI har gjort att industrin fått bättre förutsättningar för att kraftigt kunna effektivisera produktionen genom automatisering. Fler fabriker vill ställa om från fossil energi till förnybar el. Samtidigt har hushållens elförbrukning ökat avsevärt i och med större tillgång till modern hårdvara, bland annat har antalet elbilar ökat kraftigt den senaste femårsperioden. Klarar den underliggande nätinfrastrukturen i Sverige den ökade efterfrågan från både företag och hushåll? Den underliggande svenska nätsinfrastrukturen är gammal och kräver upprustning samt har ett stort behov av att byggas ut för att klara en kapacitetshöjning som tillfredsställer den ökade efterfrågan.

Regionalt perspektiv; Göteborgsregionen

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har ett regionalt perspektiv där Göteborg är motor i Göteborgsregionens och hela Västsveriges utveckling. Det regionala perspektivet utgår från Göteborgsregionens (GR:s) strategi ”Hållbar tillväxt”¹⁰.

GR:s 13 medlemskommuner verkar för att Göteborgsregionen ska vara en stark och hållbar tillväxtregion i Europa – en region som är attraktiv att leva och verka i samt besöka. En bärande del av denna utveckling är att stärka regionens kärna Göteborg. Kärnan utgörs av de centrala delarna av Göteborg som är lätt att nå från hela Göteborgsregionen.

Kärnans utveckling är av central betydelse för hela Göteborgsregionens utveckling. Det är en gemensam uppgift att verka för att skapa en attraktiv och lättillgänglig regional kärna, som utgörs av de centrala delarna av Göteborg. Här finns regionens bästa tillgänglighet till kommersiell service, kultur, nöjen och offentlighet, men också regionens största koncentration av arbetsplatser och en stor potential att skapa ett starkt nav för hela regionens och Västsveriges utveckling.

Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program har fokus på det gemensamma ansvaret att utveckla Göteborgsregionen, då det omfattar strategiska insatser för att stärka Göteborgs attraktionskraft och tillgänglighet. Målen i det näringslivsstrategiska programmet är formulerade i samklang med GR:s strategiska mål för 2030, som säger att:

- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska år 2030 omfatta 1,75 miljoner invånare.
- Göteborgs stadskärna ska mellan 2012 och 2030 stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen.
- Utöver att stärka Göteborgs stadskärna ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter till samma tidpunkt stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen.

Genom samstämmiga mål och strategier för ökad attraktionskraft och tillgänglighet för regionens kärna Göteborg, harmonierar det näringslivsstrategiska programmet för Göteborgs Stad med den av GR överenskomna stukturbilden och strategin för hållbar tillväxt i GR.¹¹

Sedan programmet antogs av kommunfullmäktige i Göteborg mars 2018 har ett antal workshops och dialoger genomförts i alla kommuner i Göteborgsregionen. Det har lett till att alla kommuner vid 2021 års utgång i högsta beslutande instans beslutat att arbeta med programmets övergripande mål, de 6 strategierna och 15 av de 25 insatser som syns i programmet. Det lägger en stark grund för gemensamt arbete i Göteborgsregionen.

¹⁰ GR Hållbar tillväxt. Mål och strategier med fokus på regional struktur. Antagen av förbundsfullmäktige juni 2013.

¹¹ I bilaga 2 framgår målens utfall tom 2021.

Lokala förutsättningar

Utöver de globala trender som påverkar näringslivet och staden, samt det regionala perspektivet, tar programmet också utgångspunkt i Göteborgs lokala förutsättningar – både dess styrkor och dess utmaningar.

Göteborgsregionens styrkor

Göteborgsregionen är en av Europas mest snabbväxande storstadsregioner och befinner sig just nu mitt i ett utvecklingssprång, som drivs av stora investeringar i forskning och utveckling samt i regionala byggprojekt. Mellan 2016 och 2035 bedöms den totala investeringsvolymen i infrastruktur och annat byggande i Göteborgsregionen uppgå till cirka 1 000 miljarder kronor.¹²

I internationella jämförelser hamnar Göteborgsregionen, som i dessa jämförelser representeras av den större geografin Västsverige, högt när det gäller innovationspotential och konkurrenskraft, vilket illustreras av nedanstående punkter.

- **Innovationer (källa: EU-kommissionen)**

EU Regional Innovation Scoreboard 2021

Innovationsledare bland 253 regioner

Mäter innovationsförmågan i europeiska regioner. Västsverige framstår i rapporten som en innovationsledare i Europa. Bland annat får regionen högt betyg för:

- Välutbildad befolkning
- Export av högteknologiska varor
- Process- och produktinnovationer inom SME
- Ökande sysselsättning inom kunskapsbaserade yrken

- **Konkurrenskraft (källa: EU-kommissionen)**

Regional Competitiveness Index 2019

Plats 35 av 268 regioner

Mäter hur nära EU:s regioner är sina målstrategier för att uppnå förbättrad konkurrenskraft. Västsverige möter alla sina uppsatta EU-mål och får bland annat positivt omdöme för:

- Stark arbetsmarknad
- Högutbildad befolkning
- Teknologiska färdigheter och innovationspotential

Göteborgsregionens höga placering på internationella rankinglistor bygger på en rad styrkor ur ett näringslivsperspektiv, som också framkommit i dialogen med näringsliv och

¹² Fakta och statistik om Göteborgsregionens näringsliv 2022. Business Region Göteborg, 2022.

akademi i samband med programmets framtagande. Följande styrkor betonades särskilt i dialogen.¹³

Det geografiska läget

Göteborgsregionens strategiska läge i Skandinavien, en internationell flygplats och Skandinavien största hamn gör regionen tillgänglig för internationell arbetskraft, investerare och affärspartners. Inom en radie av 50 mil finns 70 procent av Nordens samlade industri.

Här finns Göteborgs Hamn, en viktig länk mellan Atlanten och Östersjöområdet, vars huvudsakliga upptagningsområde omfattar länderna i Norden och Baltikum. Korta avstånd mellan hamn och lager ger låga logistikkostnader och ett 25-tal direktlinjer för godståg mellan Göteborgs Hamn och olika inlandsterminaler i Sverige och Norge sparar på miljön.

I Göteborgsregionen finns även tillgång till internationell flygfrakt. På Göteborg Landvetter Airport finns godsterminaler och lager i nära anslutning till flygplatsen vilket ger den snabbaste omlastningen av gods i hela Europa. Sammantaget gör detta Göteborgsregionen till Sveriges främsta logistiknav.

Ett diversifierat näringsliv

Göteborgsregionen har varit Skandinavien nav för global handel sedan 1700-talet. Inom Göteborgsregionen finns i dag allt från multinationella företag till småföretagare och kluster med kompetens som efterfrågas på globala marknader.

I dag finns nära 750 olika branscher i Göteborgsregionen. Det motsvarar hela 92 procent av rikets alla branscher, vilket illustrerar mångfalden i regionens näringsliv. Fordonsindustri, transport och logistik, informations- och kommunikationsteknik samt life science är dominerande. Andra stora områden är maritima näringar, miljöteknik, besöksnäring och handel. Små och stora företag samverkar på ett fruktbart sätt i att utveckla, producera och marknadsföra nya tjänster, produkter och processer.

Göteborgsregionens diversifierade näringsliv är också i allra högsta grad globalt. Sedan 1990 har antalet utlandsägda företag i Göteborgsregionen nästan fyrdubblats och nu finns det drygt 3 000 utlandsägda arbetsställen som sysselsätter cirka 102 000 personer.

Motorn i Sveriges industri

Göteborgsregionens näringsliv kännetecknas av globala och kunskapsintensiva tillverkningsföretag. Tillverkningsindustrin står för nästan en fjärdedel av den totala omsättningen i Göteborgsregionens näringsliv och merparten av regionens största företag återfinns inom den högteknologiska industrin.

Den starka tillverkningsindustrin och den industrinära tjänstesektorn gör Göteborgsregionen till en forskningsintensiv region. Detta är särskilt framträdande inom tre områden; fordon, läkemedel/kemi och kunskapsintensiva tjänster. Regionens fordonsindustri står för drygt två tredjedelar av Sveriges totala utgifter för forskning och utveckling inom fordonssektorn. Inom läkemedel/kemi är motsvarande andel cirka två femtedelar. Kunskapsintensiva tjänster står för cirka en tredjedel av Sveriges totala

¹³ Fakta och statistik som beskriver respektive styrka kommer från Näringsliv & Tillväxt 2022, samt Fakta och statistik om Göteborgsregionens näringsliv 2022, Business Region Göteborg.

utgifter för forskning och utveckling inom kunskapsintensiva tjänster, vilket till stor del beror på våra stora teknikintensiva konsultföretag.

Göteborgsregionens starka industri gör också regionen till Sveriges ledande exportregion. Under 2021 exporterade regionens företag till ett värde motsvarande 624 000 kronor per sysselsatt. Exportvärdet per sysselsatt i företag är därmed klart högre än i de övriga två storstadsregionerna och Sverige. Till följd av covid-19-pandemin minskade regionens export med cirka 11 procent under 2020, men redan året därpå återhämtades minskningen då exportvärdet ökade med 11 procent. Regionens samlade exportvärde under 2021 uppgick till 248 miljarder kronor, vilket gav ett exportnetto på 54 miljarder kronor.

En hög kompetensnivå

Med två universitet och hundratals yrkesutbildningar finns välutbildad arbetskraft i Göteborgsregionen. Regionen har en större andel högutbildade jämfört med Sverige i stort och nästan hälften av alla i åldrarna 25 till 64 år i regionen har en eftergymnasial utbildning.

Inom Göteborgsregionen finns ett 140-tal yrkesutbildningar, utformade i samarbete med arbetsgivare för att matcha arbetsmarknadens kompetensbehov. Chalmers tekniska högskola och Göteborgs universitet samlar runt 66 000 studenter, många med internationell bakgrund. Vid de två lärosätena bedrivs spetsutbildningar samt tvärvetenskaplig forskning i samarbete med företag och myndigheter inom en rad olika områden.

Regionens näringsliv bidrar också i allra högsta grad till den höga kompetensnivån genom kontinuerlig kompetensutveckling av sin personal. Dessutom investerar företag i Göteborgsregionen runt 41 miljarder kronor i forskning och utveckling, vilket motsvarar drygt en tredjedel av Sveriges samlade utgifter för forskning och utveckling i företag. Det gör regionen till en av de mest forskningsintensiva regionerna i Europa

En miljonregion med unik samarbetsförmåga

Göteborgsregionen präglas av ett unikt samarbete mellan näringsliv, akademi och offentlig sektor. Nätverk, kluster och tre science parks skapar förutsättningar för innovation och spetskompetens. Inom flera områden finns världsledande forskning och produktutveckling. En stark tradition av samarbete mellan olika aktörer bidrar till framgångarna.

Göteborg är en växande storstadsregion med mer än en miljon invånare bosatta i regionen. Befolkningen är relativt ung och mer välutbildad än riksgenomsnittet. Det skapar fördelar bland annat i form av ökad tillgång till kompetens, kapital och idéer. Samtidigt är närheten mellan beslutsfattare och en väl utvecklad förmåga att samarbeta fördelar i konkurrensen med andra storstadsregioner. Tillväxten, investeringsmöjligheterna och koncentrationen av kompetens inom vissa områden väcker ett ökat nationellt och internationellt intresse. Framgångsrika samarbeten mellan näringslivet, akademien och samhällets andra aktörer ger också stor uppmärksamhet.

Göteborgsregionens utmaningar

Trots Göteborgs många styrkor ur ett näringslivsperspektiv, står vi inför ett antal utmaningar de kommande åren. Business Region Göteborg har i rapporten "Näringsliv & Tillväxt 2022" identifierat nio långsiktiga utmaningar som behöver mötas för att Göteborg och Göteborgsregionen ska vara en produktiv och konkurrenskraftig region, även i framtiden. Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program utgår från dessa utmaningar.

Utbilda, behålla och attrahera kompetens

Framtidens kompetensförsörjning är den utmaning näringslivet framhåller som störst. Kampen om kompetensen hårdnar och Göteborg behöver utbilda, behålla och attrahera kompetens, såväl nationell som global. Ökad tillgång till bostäder och en tydligare bild av Göteborgs attraktivitet är två av de frågor som näringslivet framhåller som viktigast. Dit hör också utbildning och fortbildning som motsvarar näringslivets kompetensbehov nu och i överskådlig framtid. Vi står inför stora förändringar i samhället kopplat till digitalisering och elektrifiering som kräver kompetensomställning även i befintliga verksamheter.

Strategiskt område(n):
Kompetensförsörjning

Globala mål Agenda 2030:

4:4 Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet, 8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:2 Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, 17:6 Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation, 17:17 Uppmuntra effektiva partnerskap.

Öka delaktigheten på arbetsmarknaden

Nära kopplad till behovet av att säkra kompetensförsörjningen, är utmaningen att öka delaktigheten på arbetsmarknaden. 80 000 fler jobb behöver tillföras i Göteborgsregionen fram till 2035. För att nå detta mål behöver fler komma i arbete. Trots flera års ihållande högkonjunktur är arbetslösheten hög bland vissa grupper på arbetsmarknaden, framför allt bland utrikes födda. Covid-19-pandemin har dessutom lett till att många enklare jobb har försvunnit, vilket påfrestar utmaningen ytterligare. I ett läge där arbetslösheten i Göteborgsregionen är lägst bland Sveriges storstadsregioner, är det av största vikt att förbättra matchningen och aktivt jobba för att öka delaktigheten på arbetsmarknaden.

Strategiskt område(n):
Kompetensförsörjning

Globala mål Agenda 2030:

4:4 Öka antalet personer med färdigheter för ekonomisk trygghet, 8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:2 Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, 8:3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, 8:5 Full sysselsättning och anständiga arbetsvillkor med lika lön för alla, 10:2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering, 17:17 Uppmuntra effektiva partnerskap,

Planera för tillväxt

Mellan 2016 och 2035 planeras investeringar på 1 000 miljarder kronor i Göteborgsregionen. År 2035 kan cirka 1,2 miljoner invånare bo i regionen, vilket är en ökning med cirka 100 000 invånare jämfört med i dag. För att klara denna ökning tillsammans med de befintliga invånarnas behov behöver minst 80 000 fler jobb tillföras. Det ställer också stora krav på samhällsplaneringen och kommunernas förmåga att

planera för tillväxt och skapa förutsättningar för elektrifieringsomställningen. Utan nya arbetsplatser och bostäder kommer regionen att tappa konkurrenskraft. Behovet av ny verksamhetsmark, framför allt för verksamheter inom industri och varuhantering, är för närvarande stort.

Strategiskt område(n):

Infrastruktur, markberedskap

Globala mål Agenda 2030:

8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:2 Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, 8:3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, 9:2 Främja inkluderande och hållbar industrialisering, 11:2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla, 11A Främja nationell och regional utvecklingsplanering, 12:1 Implementera det 10-åriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster, 12:2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser, 12:6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning, 17:6 Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation, 17:14 Stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling, 17:17 Uppmuntra effektiva partnerskap.

Möta klimatutmaningen – tillsammans med näringslivet

Samtidigt som Göteborgsregionen befinner sig i en tillväxtfas med planerade investeringar i mångmiljardklassen, är det avgörande att tillväxten är långsiktigt hållbar och att regionen möter klimatutmaningen tillsammans med företagen. Klimatet är en av vår tids stora frågor och är centralt inom FN:s Agenda 2030 och de globala målen. EU har tagit beslutet att CO₂-utsläpp i Europa ska minska med minst 55 procent fram till år 2030 (jämfört med nivån 1990). Göteborg är utvald att vara en av 100 europeiska städer som ingår i Net Zero Cities och aktivt arbeta för att bli en fossilfri stad. Klimatutmaningen kan endast lösas genom samverkan mellan offentlig sektor, näringsliv och akademi. Näringslivet i Göteborgsregionen ligger långt fram med lösningar. Tillsammans kan vi skapa lösningar som bidrar till att stärka regionens innovations- och attraktionskraft. Genom samarbete kan vi hitta nya vägar till att minska våra CO₂-utsläpp samtidigt som vår ekonomiska tillväxt ökar.

Strategiskt område(n):

Infrastruktur, markberedskap, innovationskraft

Globala mål Agenda 2030:

9:2 Främja inkluderande och hållbar industrialisering, 9:5 Öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn, 11:2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla, 12:1 Implementera det 10-åriga ramverket för hållbara konsumtions- och produktionsmönster, 12:2 Hållbar förvaltning och användning av naturresurser, 12:6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning, 12:7 Främja hållbara metoder för offentlig upphandling, 16:7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande, 17:6 Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation, 17:14 Stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling, 17:17 Uppmuntra effektiva partnerskap.

Stärka arbetsmarknadsregionen och Göteborgs stadskärna

Det finns starka samband mellan folkmängden i en region och dess förmåga att generera tillväxt. Ju större region, desto större utbud av arbetstillfällen, branscher, kompetenser, upplevelser, kultur, varor och tjänster – och desto större förutsättningar för tillväxt. För att Göteborgsregionen ska fortsätta vara en av Sveriges ledande tillväxtregioner, måste både arbetsmarknadsregionen utvidgas och Göteborgs stadskärna stärkas. I dag hämmas Göteborgsregionens tillväxt av en för liten arbetsmarknadsregion. Bättre pendlingsmöjligheter till Borås bidrar till ett större område för företag att rekrytera från.

Detta bidrar i sin tur till en större och mer diversifierad kompetenspool, vilket på sikt ökar produktiviteten. Samtidigt behöver Göteborgs stadskärna förtätas med fler bostäder och arbetstillfällen för att bli en mer attraktiv motor i en större region.

Strategiskt område(n):

Infrastruktur, markberedskap

Globala mål Agenda 2030:

8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, 11:2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla, 11:A Främja nationell och regional utvecklingsplanering.

Stärka regionens globala tillgänglighet

Lika viktigt som att stärka tillgängligheten inom Göteborgsregionen, är det att stärka den till och från regionen. Göteborgsregionens tillgänglighet till omvärlden är god jämfört med liknande regioner. Samtidigt är förbättrad tillgänglighet via tåg, väg, hamn och flyg avgörande för vår framtida konkurrenskraft – inte minst med tanke på regionens exportberoende näringsliv. I takt med ökad konkurrens blir det också allt viktigare att regionens varumärke synliggörs och stärks internationellt för att attrahera mer kompetens, kapital och etableringar.

Strategiskt område(n):

Attraktionskraft, infrastruktur

Globala mål Agenda 2030:

9:3 Underlätta tillgången till finansiella tjänster och marknader, 11:2 Tillgängliggör hållbara transportsystem för alla, 11:A Främja nationell och regional utvecklingsplanering.

Fler växande små och medelstora företag

Små och stora företag är viktiga för Göteborgsregionens utveckling. Oftast är det dock de största företagen som syns. Men en betydande del av vårt näringsliv består av små och medelstora företag som tillför stora värden till den regionala ekonomin. Drygt två femtedelar av regionens anställda arbetar i små och medelstora företag. Dessa företag svarar för mer än hälften av regionens samlade förädlingsvärde. Därför behöver vi ge dessa företag goda förutsättningar att växa, samtidigt som vi behöver underlätta för fler företag att flytta till vår region. Fler starka små och medelstora företag skapar också en bättre balans i näringslivet, vilket minskar sårbarheten i samband med sämre konjunkturer.

Strategiskt område(n):

Attraktionskraft, företagsklimat, innovationskraft

Globala mål Agenda 2030:

8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:2 Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, 8:3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, 9:2 Främja inkluderande och hållbar industrialisering, 9:3 Underlätta tillgången till finansiella tjänster och marknader, 9:5 Öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn, 12:6 Uppmuntra företag att tillämpa hållbara metoder och hållbarhetsredovisning.

Förbättra företagsklimatet

Ett gott samspel mellan företag och kommun är viktigt för att ta vara på regionens tillväxtförutsättningar. Ett bra företagsklimat är därmed en viktig framgångsfaktor. Regionen behöver förbättra företagsklimatet ytterligare. Det handlar dels om att förbättra

kommunernas service till företag, till exempel inom tillståndshantering, dels om att ha en tätare dialog mellan kommun och näringsliv om företagens aktuella behov.

Strategiskt område(n):

Företagsklimat

Globala mål Agenda 2030:

8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:3 Främja politik för nya arbetstillfällen och ökad företagsamhet, 10:2 Främja social, ekonomisk och politisk inkludering, 16:7 Säkerställ ett lyhört, inkluderande och representativt beslutsfattande, 17:6 Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation, 17:14 Stärk politisk samstämmighet för hållbar utveckling.

Stärka resurserna inom forskning och utveckling

Göteborgsregionen är en nationell hubb för innovation och utveckling med drygt en tredjedel av Sveriges samlade utgifter för forskning och utveckling (FoU) i företag. FoU-verksamheter är strategiskt viktiga och ger även stora spridningseffekter till övriga ekonomin i form av fler arbetstillfällen och stärkt produktivitet. En stark samverkan mellan företag, offentliga aktörer samt akademi kring innovation är viktig för den framtida utvecklingen. Genom samverkan kan vi skapa världsledande demonstrationsmiljöer där våra företag testar morgondagens innovationer i form av varor, tjänster samt processer för att framställa varor och tjänster.

Strategiskt område(n):

Innovationskraft

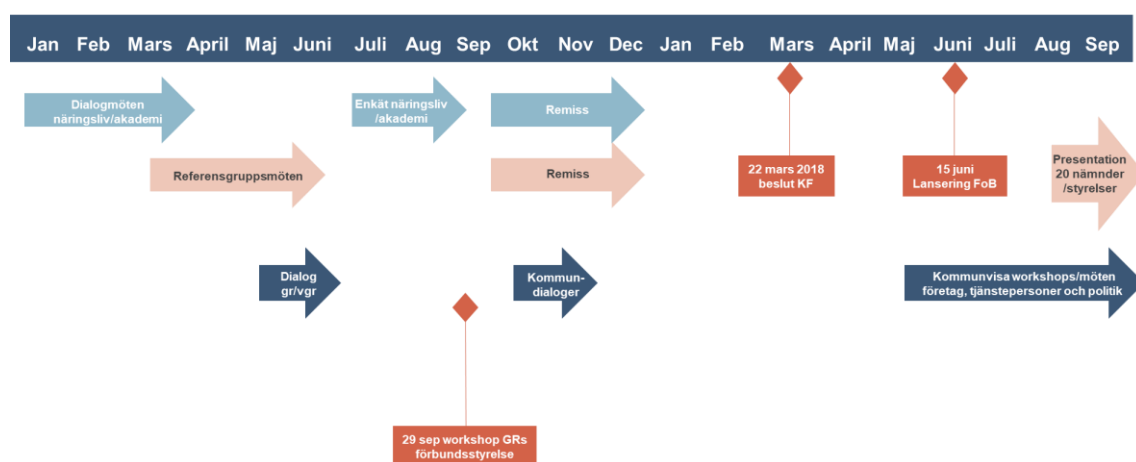
Globala mål Agenda 2030:

8:1 Hållbar ekonomisk tillväxt, 8:2 Främja ekonomisk produktivitet genom diversifiering, teknisk innovation och uppgradering, 9:5 Öka forskningsinsatser och teknisk kapacitet inom industrisektorn, 17:6 Samarbeta och dela kunskap kring vetenskap, teknik och innovation.

Bilaga 1: Arbetsprocess vid implementering samt revidering

Direkt efter att programmet antogs i kommunfullmäktige mars 2018 lanserades programmet på ett av stadens möten för förvaltningar och bolagschefer. Därefter presenterades programmet i de nämnder och styrelser som getts delansvar att implementera programmet. Parallellt startade arbetet med att se hur alla kommuner i Göteborgsregionen kunde bidra till övergripande mål och engageras i arbetet.

Process framtagning samt lansering av program 2017-2018

Hösten 2018 startade arbetet med att ta fram den första handlingsplanen som skulle löpa 1 juli 2019 – 2021.

Drygt ett år efter att programmet antogs i kommunfullmäktige var den första 2-åriga handlingsplanen beslutad i de nämnder/styrelser som deltar i arbetet. Då implementeringen påbörjats skapades en form för kontinuerlig dialog med näringslivet, akademin och arbetsmarknadens organisationer. Basen i det arbetet är en struktur med referensorganisationer.

Följande organisationer har valt att gå in i rollen som referensorganisationer: Västsvenska Handelskammaren, Svenskt Näringsliv, Företagarna, LO, Unionen, Studentforum och Göteborgs universitet. Chalmers tillkom 2022.

Rollen som referensorganisation:

Funktion:

- Vara ”bollplank” och löpande diskussionspartner för programmet
- Delta i förberedelser av det årliga stormötet samt rekrytera de företag och studenter som deltar i stormötet

Förväntad effekt:

Ökad kunskap om och informationsspridning av programmet

Upplägg:

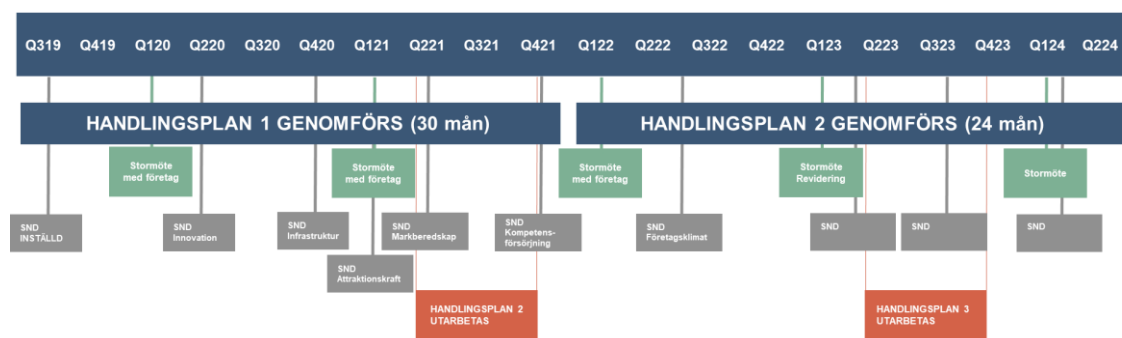
Separata möten med respektive organisation årligen, där processledare deltar utifrån önskemål från referensorganisationen.

Årligt planeringsmöte där alla referensorganisationer deltar.

Struktur för löpande dialog med näringslivet

En årsstruktur för löpande dialog/avstämningar kring framdriften av programmet har etablerats. En gång per år sker stormöten med näringslivet och 2–3 gånger per år äger strategisk näringslivsdialog rum. Vid varje stormöte medverkar ett 80-tal företag och ett 20-tal studenter. Dessutom deltar representanter för referensorganisationerna. Stormötena har innehållit en återkoppling kring vad som hänt i programarbetet sedan förra året. Huvudparten av stormötet har bestått av 24 parallella rundabordsamtal ledda av en förvaltningsdirektör eller vd i staden. 3 företag, 1 student, 1 representant från en referensorganisation samt två representanter från staden har fört samtal runt varje bord. Strategiska näringslivsdialoger (SND) där representanter för kommunstyrelsens möter akademin och 8 vd:ar för att diskutera ett av de strategiska områdena har skett 2-3 gånger per år. Se femårsplan nedan.

Tidplan

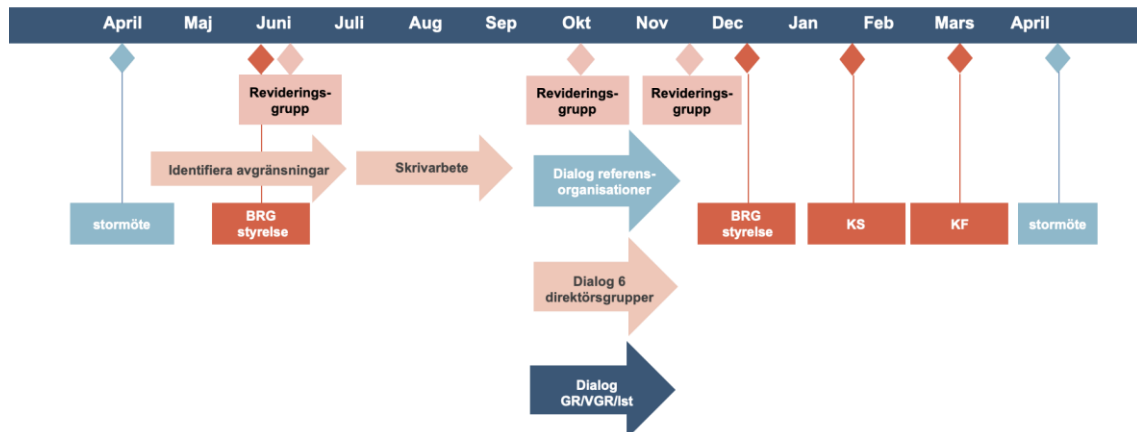

Revidering av programmet

Revideringen av programmet har letts av en revideringsgrupp bestående av: Eva Hessman (stadsdirektör), Magnus Sigfusson (direktör samhälle/omvärld), stadsledningskontoret Göteborgs stad, Patrik Andersson (vd), Eva-Lena Albihi (vice vd), Business region Göteborg, Gitte Caous, förbundsdirektör GR (Göteborgsregionens kommunalförbund)

Revideringsprocessen startade med de inspel som framkom på stormötet 8 april. Inspelen processades sedan med styrgruppen för programmet (BRG:s ledningsgrupp) och förslag till avgränsningar presenterades som sedan godkändes av BRG:s styrelse och revideringsgruppen. Därefter vidtog skrivarbete och avstämningar med referensorganisationer samt regionala aktörer.

Revidering process

Avstämning med referensorganisationer samt regionala aktörer:

LO
 Chalmers
 Företagarna (styrelse)
 Göteborgs Universitet, (vicerektor, m.fl.)
 Göteborgsregionen (kommundirektörer)
 Göteborgsuniversitet
 Länsstyrelsen
 Studentforum
 Svenskt näringsliv (flera arbetsgivarorganisationer)
 Unionen (styrelse)
 Västra Götalandsregionen
 Västsvenska Handelskammaren

Bilaga 2: Mål och indikatorer

Övergripande mål

Det övergripande målet för Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program är att skapa förutsättningar för:

120 000 fler jobb (2016–2035)

+40 000 jobb (2016–2021)

80 000 fler jobb (2022–2035)

Efter avräkning för jobbtillväxt under perioden 2016–2021 (motsvarande cirka 40 000 fler jobb) avses fler jobb i det övergripande målet vara minst 80 000 fler sysselsatta från 2022 till 2035 inom hela Göteborgsregionen. Det innebär en ambitionshöjning jämfört med den bedömda ökningen, 55 000 fler jobb, som förväntas med nuvarande befolkningsutveckling och sysselsättningsgrad.

Nuläge:

- 2021 var antalet sysselsatta i åldern 16–74 år totalt 555 794 personer i Göteborgsregionen.
- Den totala folkmängden i åldern 16–74 år uppgick 2021 till 767 874 personer i Göteborgsregionen.
- Detta motsvarar en förvärvsgrad på 72,4 procent i åldern 16–74 år i Göteborgsregionen år 2021.

Så har vi beräknat målet på minst 80 000 fler jobb:

- Enligt SCB:s befolkningsprognos, kommer Göteborgsregionen år 2035 ha en folkmängd i åldern 16–74 år på 844 186 personer.
- Med en fortsatt förvärvsgrad i nivå med dagens 72,4 procent, skulle antalet sysselsatta i åldern 16–74 år vara 611 191 personer i Göteborgsregionen år 2035.
- I jämförelse med dagens antal sysselsatta på 555 794 personer, innebär det en ökning med drygt 55 000 personer från 2022 till 2035 ($611\,191 - 555\,794 = 55\,397$).
- En ökning med minst 80 000 fler sysselsatta innebär därför en höjd förvärvsgrad jämfört med dagens nivå.
- Vi utgår från att de strategier och insatser som finns beskrivna i det näringslivsstrategiska programmet mynnar ut i handlingsplaner, som i sin tur omfattar konkreta åtgärder som leder till att förvärvsgraden successivt höjs fram till 2035.

Mål 1: Kompetensförsörjning och attraktionskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som är bäst på att tillvarata kompetens och attrahera talang.

Prioriterade indikatorer

- Arbetslöshet
- Flyttnetto högutbildade
- Regional Competitiveness Index

Önskat läge

- Arbetslösheten i Göteborg och Göteborgsregionen ska vara lägst bland svenska storstäder/storstadsregioner.
- Flyttnettot till Göteborgsregionen för högutbildade ska vara positivt för samtliga åldersspann.
- Göteborgsregionen¹⁴ ska ligga bland de tio bästa regionerna i EUs Regional Competitiveness Index.

Flyttnetto högutbildade

Göteborgsregionen hade till följd av pandemins utbrott under 2020 och 2021 ett negativt flyttnetto av högutbildade inom hela åldersspannet 21–64 år. Flyttnettot av högutbildade var däremot positivt för ålderskategorin 21–27 år, medan ålderskategorierna 28–44 år och 45–64 år fortsätter vara negativa. En liknande utveckling observeras även för Västra Götalands län (se Tabell 1.2).

TABELL 1.2 FLYTTNETTO AV HÖGUTBILDADE 21–64 ÅR

År	Göteborgsregionen				Västra Götalands län			
	21-64 år	21-27 år	28-44 år	45-64 år	21-64 år	21-27 år	28-44 år	45-64 år
2010	-149	253	-367	-35	-513	153	-591	-75
2011	236	368	-153	21	-99	352	-453	2
2012	133	452	-303	-16	-278	332	-603	-7
2013	32	357	-287	-38	-243	342	-484	-101
2014	233	382	-151	2	-193	232	-454	29
2015	54	469	-365	-50	-199	436	-535	-100
2016	356	580	-182	-42	102	491	-329	-60
2017	184	490	-206	-100	-251	290	-446	-95
2018	239	495	-176	-80	-53	317	-276	-94
2019	19	317	-249	-49	-310	253	-520	-43
2020	-507	265	-600	-172	-601	216	-670	-147
2021	-1 093	187	-1 055	-225	-1 083	67	-1 038	-112

Källa: SCB och Västra Götalandsregionen

¹⁴ Göteborgsregionen definieras här som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

EU Regional Competitiveness Index

En ranking som mäter hur nära EU:s regioner är sina målstrategier för att uppnå förbättrad konkurrenskraft är EU Regional Competitiveness Index 2019 (RCI). Det regionala indexet undersöker totalt 268 europeiska regioner och har sedan 2013 publicerats vart tredje år. I RCI-mätningen för 2019 hamnar Göteborgsregionen¹⁵ på plats 35 (se Tabell 1.3). Göteborgsregionen möter alla sina uppsatta EU-mål i undersökningen och får bland annat positivt omdöme för en stark arbetsmarknad, en stor andel befolkning med högre utbildning, samt att regionen besitter en stark teknologisk färdighet med stor innovationspotential. Regionens svagheter i RCI-mätningen 2019 kopplas bland annat till en för liten marknadsstorlek, men även global tillgänglighet och infrastruktur är indikatorer som får ett svagare betyg. Nästa RCI-mätning, för 2022, förväntas publiceras i mars 2023.

TABELL 1.3 RANKINGLISTA REGIONAL COMPETITIVENESS INDEX 2019

Rank	Region, Nuts2
1	Stockholm, Sverige
2	Storlondon, Storbritannien
3	Utrecht, Nederländerna
4	Berkshire, Buckinghamshire och Oxfordshire, Storbritannien
5	Surrey, Östra och Västra Sussex, Storbritannien
35	Västsverige, Sverige

Källa: EU-kommissionen

Mål 2: Samhällsplanering

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som erbjuder bäst förutsättningar för en hög och hållbar tillväxt.

Prioriterade indikatorer

- Produktivitet (BRP per invånare och BRP per sysselsatt)
- Relationen mellan BRP tillväxt, Co2 utsläpp och sysselsättningsgrad för utrikesfödda
CO2-utsläpp i absoluta tal samt per invånare
- Antal invånare och sysselsatta i Göteborgs lokala arbetsmarknadsregion respektive Göteborgsregionen

Önskat läge

- Göteborgsregionens produktivitet ska öka i samma takt som, eller snabbare än, liknande storstadsregioner¹⁶ i Europa.

¹⁵ Göteborgsregionen definieras här som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

¹⁶ Liknande storstadsregioner avser här t ex Stuttgart, München, Helsingfors, Wien, Oslo, Stockholm, Öresundsregionen, Hamburg och Milano.

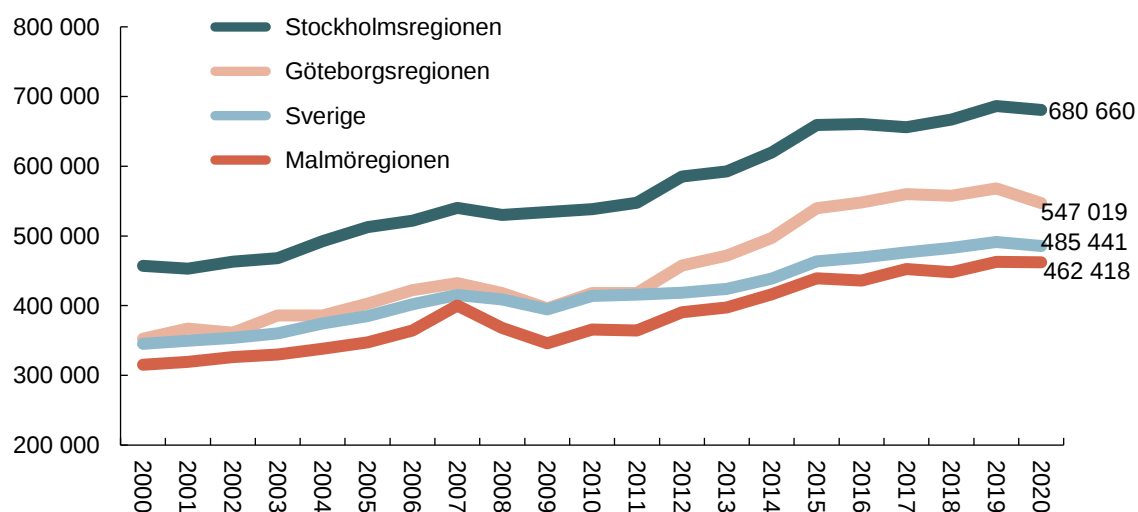
- Gapet mellan BRP-tillväxt och CO2-utsläpp ska fortsätta öka över tid i Göteborgsregionen. Gapet ska drivas av ökad ekonomisk tillväxt parallellt med kraftigt minskade CO2-utsläpp. Sysselsättningsgraden bland utrikes födda ska öka i motsvarande takt som den ekonomiska tillväxten.
- Göteborgsregionens totala CO2-utsläpp ska minska kraftigt över tid.
- Göteborgs lokala arbetsmarknad ska utvidgas och Göteborgsregionen ska förtätas enligt målen i GR:s regionala utvecklingsplan "Hållbar tillväxt, som säger att:
 - Göteborgs lokala arbetsmarknad ska omfatta 1,75 miljoner invånare år 2030.
 - Göteborgs stadskärna ska mellan 2012 och 2030 stärkas med ytterligare 45 000 boende och 60 000 arbetstillfällen.
 - Utöver att stärka Göteborgs stadskärna ska det sammanhängande stadsområdet, huvudstråken och kustzonens större tätorter stärkas med 135 000 boende och 50 000 arbetstillfällen fram till samma tidpunkt.

Nuläge

Produktivitet

Göteborgsregionens BRP per invånare har ökat med 55 procent realt mellan 2000 och 2020. Motsvarande förändring i Stockholmsregionen var 49 procent och i Malmöregionen 47 procent. Som en konsekvens av Covid-19 pandemin minskade Göteborgsregionens BRP per invånare, mellan 2019 och 2020, med 4 procent. I Stockholmsregionen minskade motsvarande med en procent och var oförändrad i Malmöregionen (se Figur 2.1).

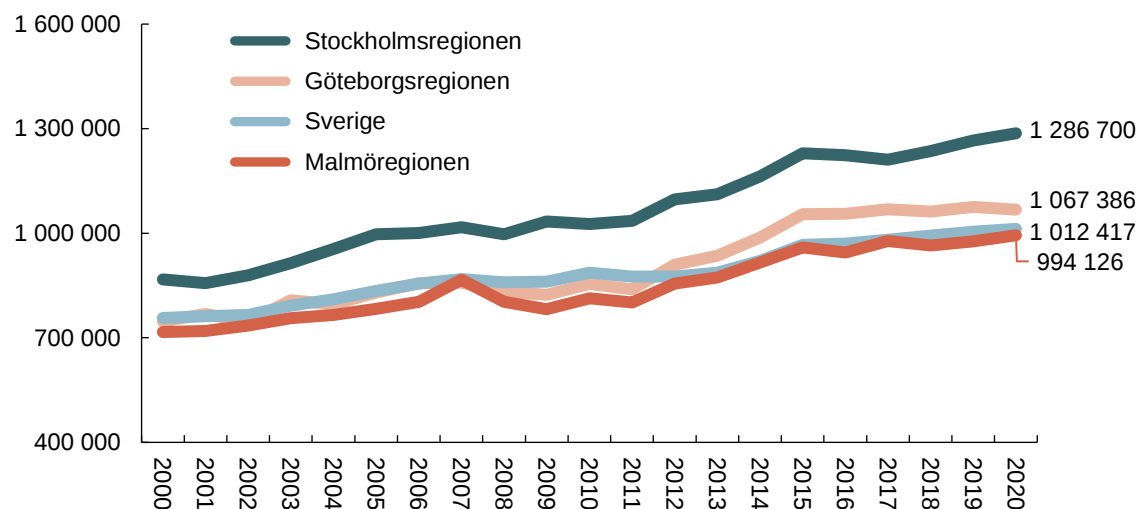
FIGUR 2.1 REALT BRP (FÖRÄDLINGSVÄRDE I KRONOR) PER INVÅNARE I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE 2000–2020

Källa: SCB

Göteborgsregionens BRP per sysselsatt har ökat med 43 procent mellan 2000–2020. Motsvarande förändring i Stockholmsregionen var 48 procent och i Malmöregionen 39 procent. Mellan 2019 och 2020 minskade Göteborgsregionens BRP per sysselsatt med 1 procent. I både Stockholmsregionen och Malmöregionen ökade dock BRP per sysselsatt med 2 procent (se Figur 2.2)

FIGUR 2.2 REALT BRP (FÖRÄDLINGSVÄRDE I KRONOR) PER SYSSELSATT I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE 2000–2020

Källa: SCB

I jämförelse med liknande storstadsregioner i Europa, ligger Göteborgsregionens procentuella produktivitetsökning mellan 2010–2019 i det övre spannet och överträffas endast av Stuttgart, Öresundsregionen, München och Hamburg (se Tabell 2.3).

TABELL 2.3 REALT BRP (FÖRÄDLINGSVÄRDE I EURO) PER INVÅNARE I VÄSTSVENIGE OCH JÄMFÖRBARA STORSTADSREGIONER ENLIGT NUTS2

Region	Euro per invånare			Förändring 2010–2019	
	2010	2014	2019	Euro	%
Stuttgart, Tyskland	41 000	47 000	54 000	13 000	32%
Öresundsregionen	55 300	60 000	68 900	13 600	25%
München, Tyskland	89 900	96 900	111 400	21 500	24%
Hamburg, Tyskland	55 000	58 900	67 300	12 300	22%
Västsvrige, Sverige	37 900	43 200	44 600	6 700	18%
Helsingfors, Finland	47 900	49 600	56 500	8 600	18%
Stockholm, Sverige	55 500	63 500	64 700	9 200	17%
Wien, Österrike	46 100	47 600	52 700	6 600	14%
Oslo, Norge	90 400	100 600	98 200	7 800	9%
Milano, Italien	51 800	50 300	55 900	4 100	8%

Källa: Eurostat

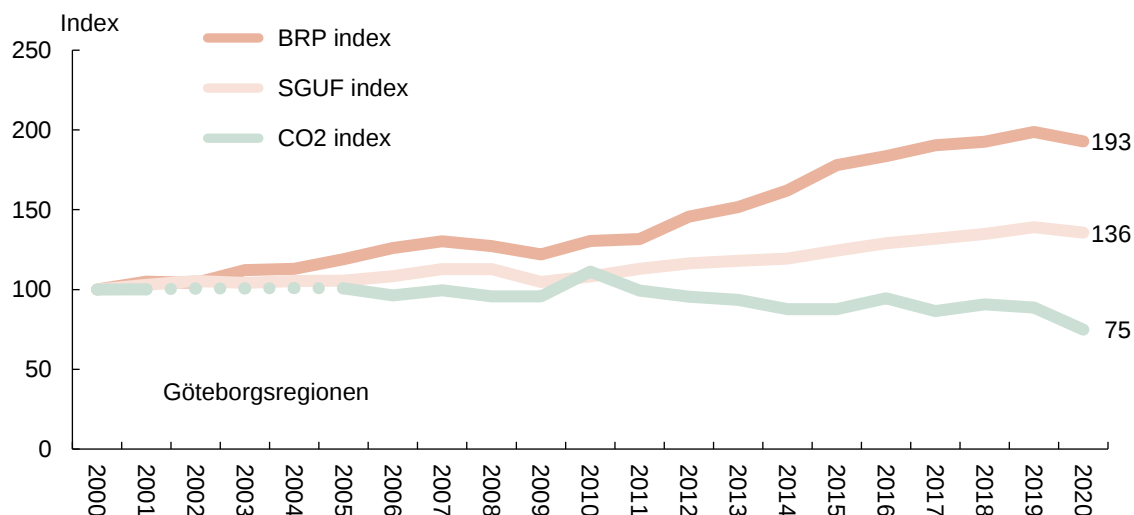
Not: Tabellen är sorterad efter störst procentuell tillväxt för perioden 2010–2019

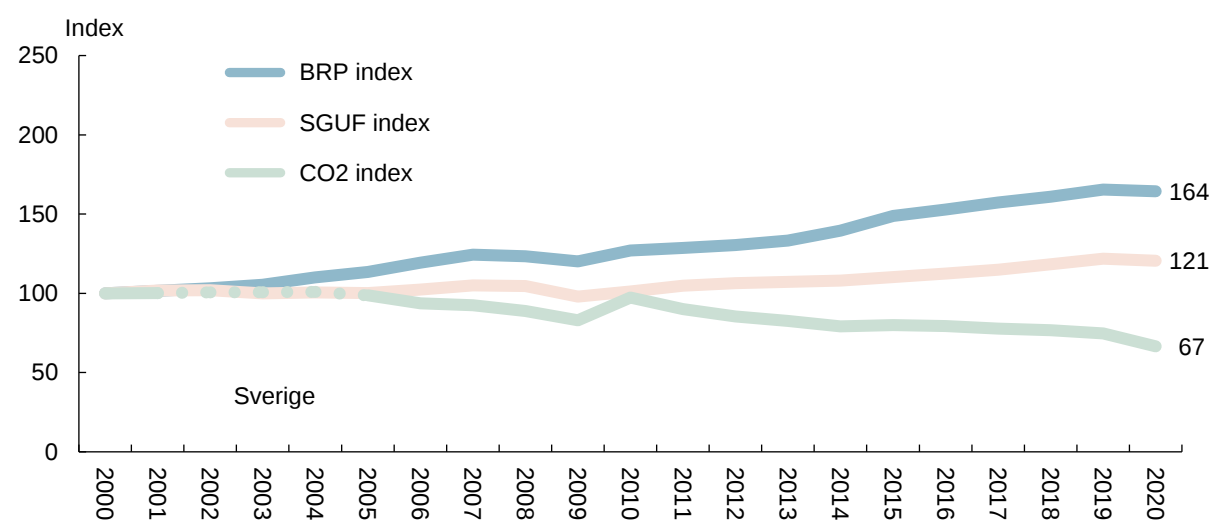
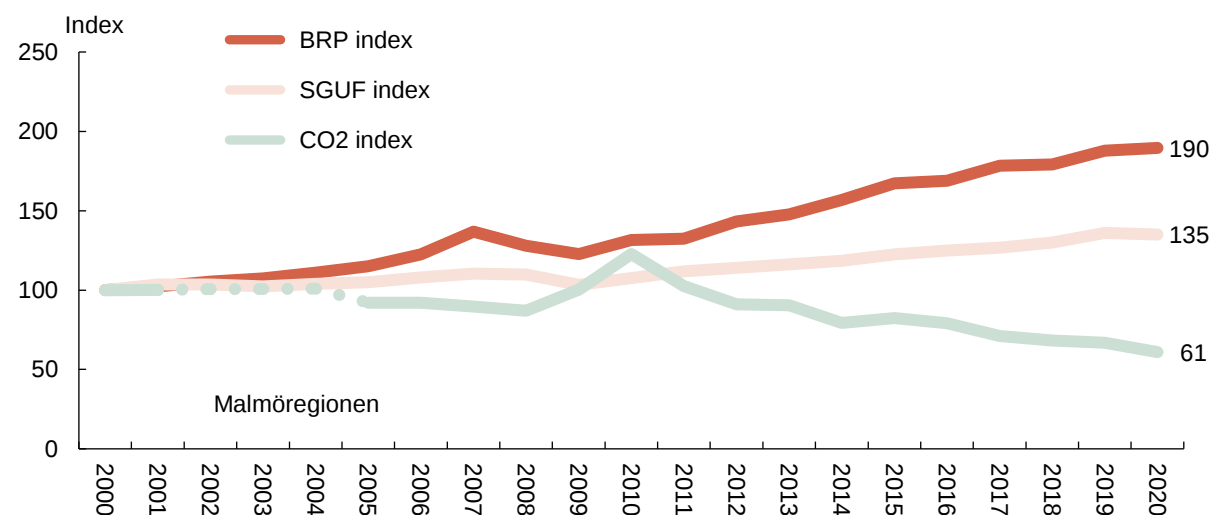
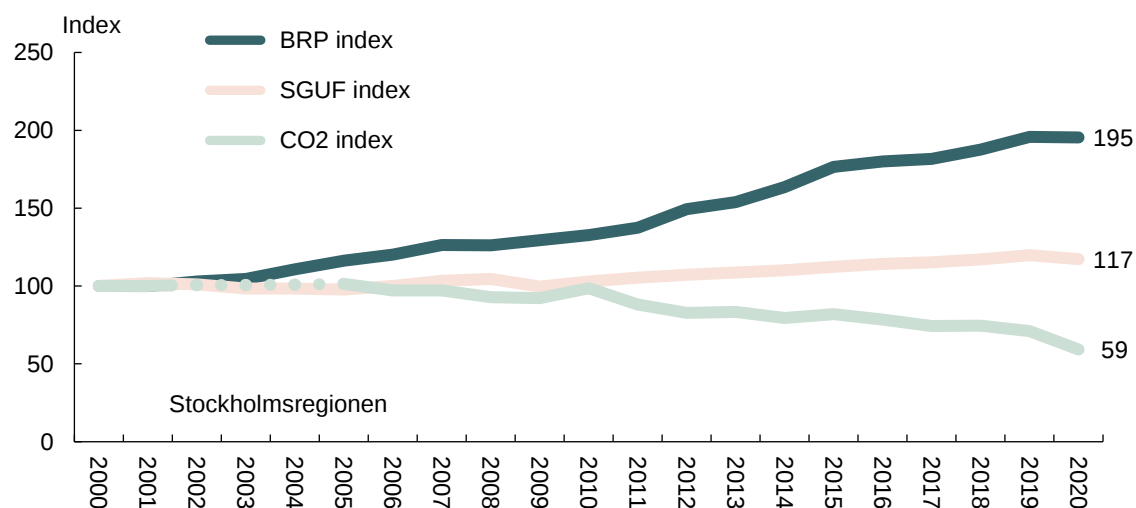
Relationen mellan BRP tillväxt, Co2 utsläpp och sysselsättningsgrad för utrikes födda

I Göteborgsregionen har gapet mellan BRP-tillväxt och CO₂-utsläpp, den så kallade decouplingeffekten, ökat över tid. Dock är gapet framförallt drivet av en mycket kraftig ekonomisk tillväxt där BRP nästintill fördubblats i reala termer mellan 2000 och 2020 (se Figur 2.4). Indexet som visar sysselsättningsgraden bland utrikes födda i Göteborgsregionen (SGUF) indikerar en ökning parallellt med regionens BRP-tillväxt, dock har SGUF en något svagare tillväxttakt jämfört med den ekonomiska tillväxten. Om tillväxttakten för ekonomin växer med, till exempel 5 procent, ska även SGUF-indexets tillväxttakt ligga på en liknande nivå. Vi strävar efter att SGUF-indexet följer BRP-indexet. En ekonomisk tillväxt som inte inkluderar de som står utanför arbetsmarknaden är inte önskvärd. Gentemot de övriga två storstadsregionerna framstår SGUF-indexet som starkare växande i Göteborgsregionen jämfört med Stockholmsregionen och något starkare än i Malmöregionen.

Nivån på koldioxidutsläppen i Göteborgsregionen har varit någorlunda konstant under stora delar av 2000-talet och har fallit från 2011 och framåt. Samma mönster gäller för övriga storstadsregioner och Sverige som helhet (se Figur 2.4). Senaste året för officiell statistik över CO₂-utsläpp är 2020, vilket är ett svårtolkat år då både produktion och rörelsemönster skiljer sig gentemot tidigare år. Pandemins utbrott under 2020 har därmed en påverkan på de minskade CO₂-utsläppen vi ser, regionalt och för Sverige i stort. Utvecklingen går dock ändå i rätt riktning för Göteborgsregionen och CO₂-utsläppen har minskat med 25 procent sedan början av 2000-talet. Jämfört med de övriga två storstadsregionerna så går det dock betydligt långsammare i Göteborgsregionen. I Malmöregionen har CO₂-utsläppen minskat med 41 procent sedan år 2000 och motsvarande i Stockholmsregionen visar på en minskning med 39 procent. Göteborgsregionen måste bli bättre på att minska CO₂-utsläppen i snabbare takt. Graferna nedan, för respektive storstadsregion och Sverige i stort, vill på ett tydligt sätt synliggöra tre dimensioner av hållbarhet i en och samma figur.

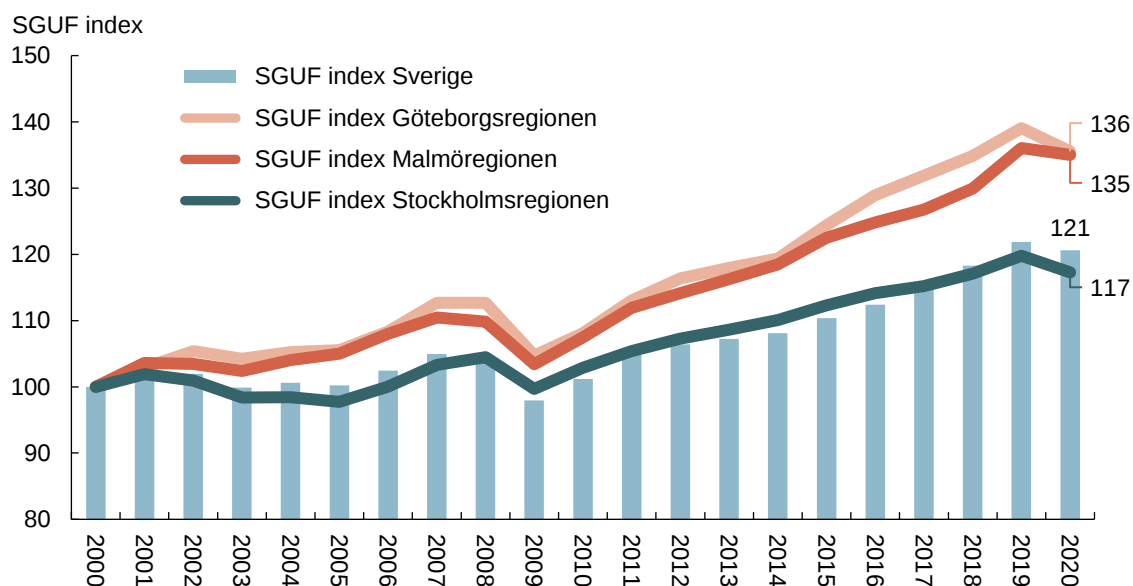
FIGUR 2.4 REALT BRP, SGUF OCH CO₂-UTSLÄPP I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE 2000–2020 (INDEX 2000=100)

Källa: SCB och Nationella emissionsdatabasen (SMHI)

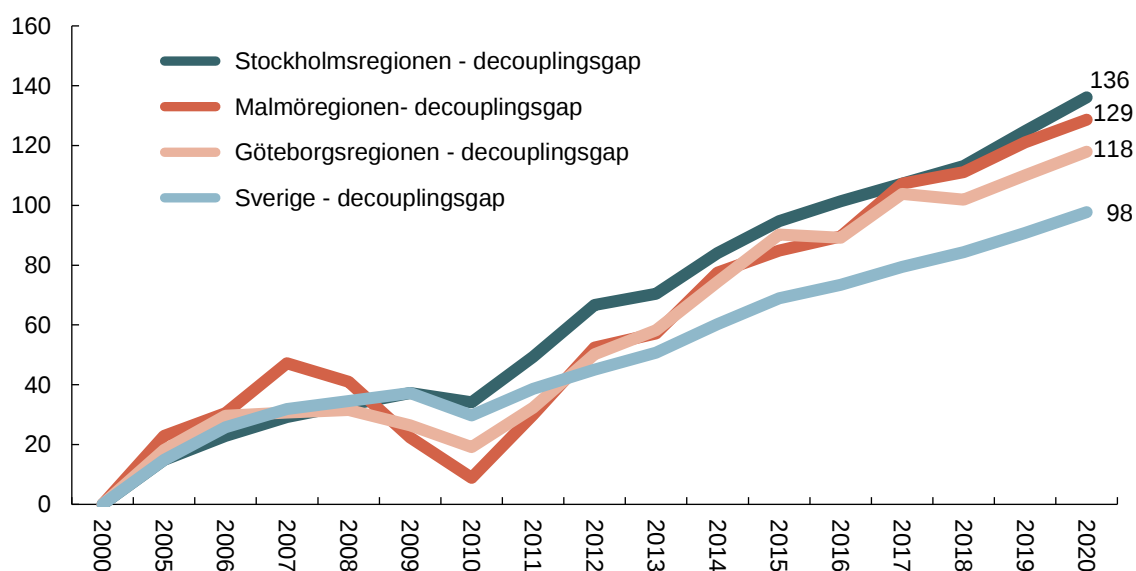
JÄMFÖRELSE ÖVER SGUF-INDEXETS UTVECKLING I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE, FRÅN 2000

Källa: SCB

Mätt i termer av decouplingsgap så visar statistiken att Göteborgsregionen ligger steget efter de övriga två storstadsregionerna. I Göteborgsregionen har framför allt den ekonomiska tillväxten varit starkare än i de övriga två storstadsregionerna. I Stockholms- och Malmöregionen har BRP-tillväxten varit god, men jämfört med Göteborgsregionen har CO₂-utsläppen minskat kraftigare. Gapet är därmed mer miljömässigt hållbart i Stockholmsregionen och Malmöregionen än i Göteborgsregionen (se Figur 2.5).

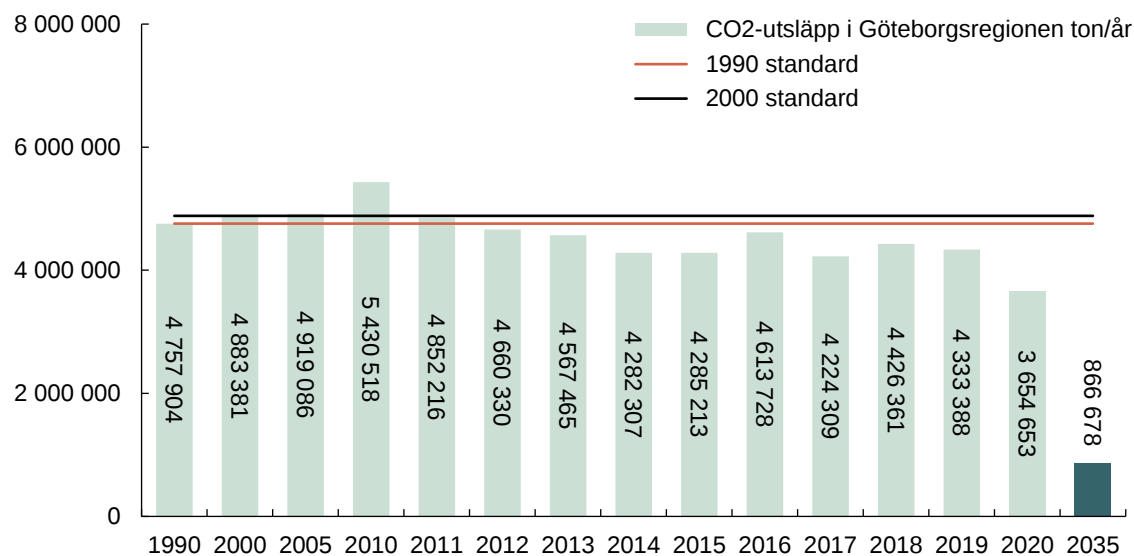
FIGUR 2.5 DECOUPLINGSGAP MELLAN INDEX FÖR REALT BRP OCH CO₂-UTSLÄPP – STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE, FRÅN ÅR 2000

Källa: SCB och Nationella Emissionsdatabasen (SMHI)

Göteborgsregionen hade år 2020 CO2-utsläpp motsvarande cirka 3 655 miljoner kilo. Jämfört med 1990 års CO2-utsläpp har de minskat med 1 103 miljoner kilo (-23 procent). Om vi i stället jämför med år 2000 har CO2-utsläppen minskat med 1 229 miljoner kilo, vilket motsvarar en minskning på 25 procent (se Figur 2.6). Här får vi dock ha i åtanke att minskningen mellan 2019 och 2020 till stor del är påverkad av Covid-19 pandemin. En minskning av CO2-utsläpp med 80 procent till 2035 skulle innebära en nivå på cirka 867 miljoner kilo, jämfört med 2019 (då 2020 års CO2-utsläpp är ett skevt basår, så används här istället 2019 för framskrivningen).

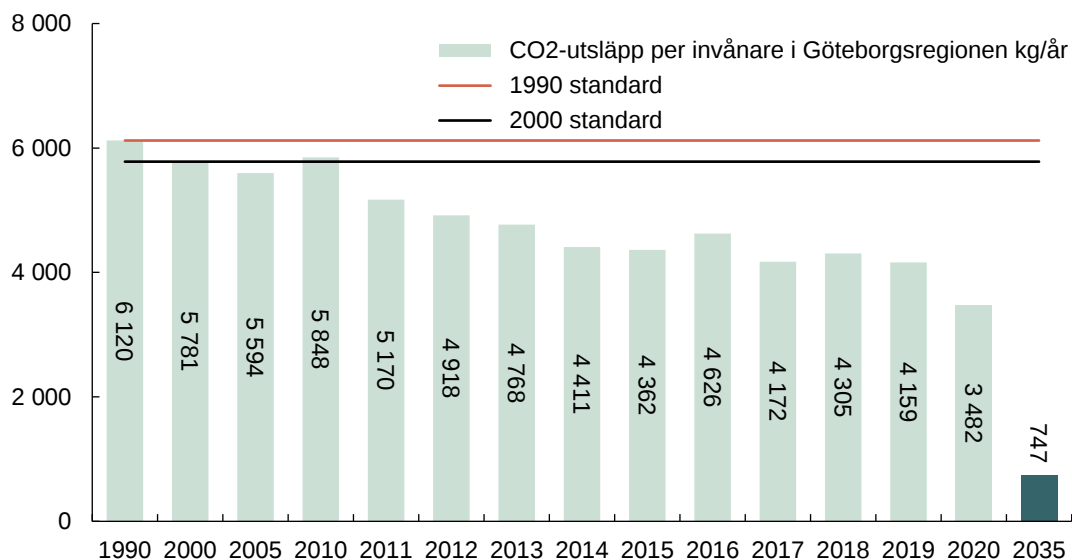
FIGUR 2.6 CO2-UTSLÄPP I GÖTEBORGSREGIONEN (TON PER ÅR), 1990, 2000, 2005 OCH 2010–2020

Källa: Nationella emissionsdatabasen (SMHI)

Göteborgsregionen hade år 1990 drygt 6,1 ton CO₂-utsläpp per invånare, medan motsvarande siffra för år 2000 var cirka 5,8 ton per invånare. 2020 hade CO₂-utsläppen per invånare i Göteborgsregionen minskat till cirka 3,5 ton. En minskning av CO₂-utsläpp med 80 procent till 2035 skulle innebära att regionens CO₂-utsläpp per invånare behöver minska till cirka 0,75 ton jämfört med 2019 års siffror (se Figur 2.7).

FIGUR 2.7 CO₂-UTSLÄPP PER INVÅNARE I GÖTEBORGSREGIONEN (TON PER ÅR), 1990, 2000, 2005 OCH 2010–2020

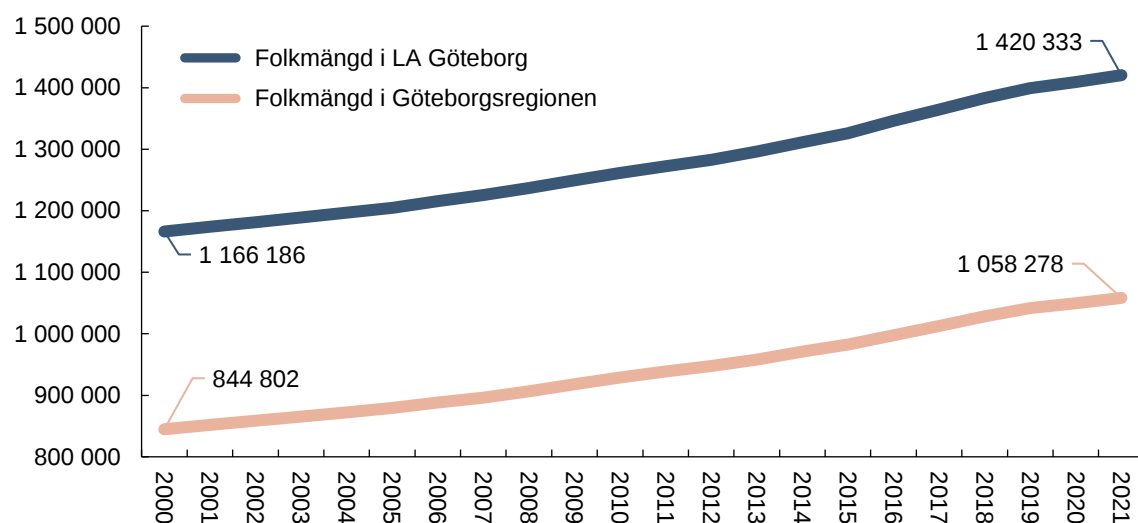
Källa: Nationella emissionsdatabasen (SMHI)

Invånare och sysselsatta

Invånare

År 2021 var folkmängden i Göteborgsregionen drygt 1 058 000, vilket jämfört med år 2000 är en ökning med drygt 213 000 invånare (+25 procent). För Göteborgs arbetsmarknadsregion (LA) har folkmängden ökat något svagare procentuellt jämfört med Göteborgsregionen. Folkmängden i LA Göteborg var drygt 1 420 000 år 2021. Jämfört med år 2000 är det en ökning med drygt 254 000 invånare (+22 procent) i Göteborgs arbetsmarknadsregion (se Figur 2.7).

FIGUR 2.7 FOLKMÄNGD I GÖTEBORGSREGIONEN OCH GÖTEBORGS ARBETSMARKNADSREGION (LA) 2000–2021

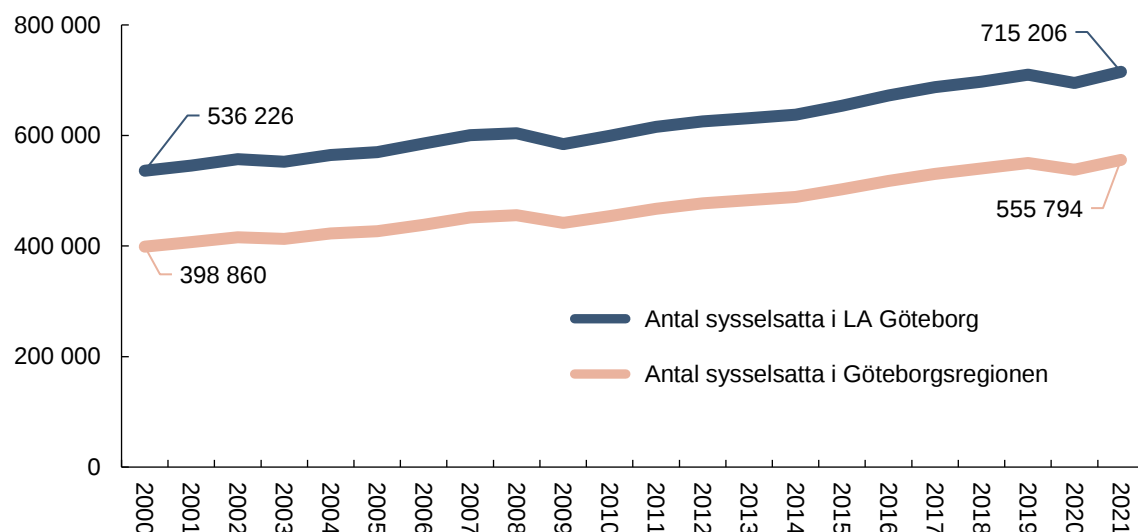

Källa: SCB

Sysselsatta

Antalet sysselsatta i Göteborgsregionen år 2021 var cirka 556 000. Antalet sysselsatta har därmed ökat med cirka 157 000 (+39 procent) sedan år 2000. I Göteborgs arbetsmarknadsregion (LA) var drygt 715 000 sysselsatta år 2021. Jämfört med år 2000 har antalet sysselsatta i arbetsmarknadsregionen ökat med omkring 179 000, drygt 33 procent (se Figur 2.8).

FIGUR 2.8 SYSSELSATTA I GÖTEBORGSREGIONEN OCH GÖTEBORGS ARBETSMARKNADSREGION (LA GÖTEBORG) 2000–2021

Källa: SCB

Mål 3: Företagsklimat och innovationskraft

Göteborg är en av de storstadsregioner i Europa som har bäst klimat för företagande och innovation.

Prioriterade indikatorer

- Företagsklimat
- Utgifter för forskning och utveckling (FoU) i företag samt exportvärde per sysselsatt i företag
- Regional Innovation Scoreboard (EU)

Önskat läge

- Göteborgs Stad och Göteborgsregionen ska ha bäst företagsklimat bland de svenska storstäderna respektive storstadsregionerna enligt Sveriges Kommuner och Regioners Insiktsmätning och andra mätningar, som Svenskt Näringslivs sammanfattande omdöme.
- Göteborgsregionens¹⁷ företag ska ha ett bättre resultat vad gäller utgifter för att bedriva FoU i relation till liknande storstadsregioner i Europa. Göteborgsregionens företag ska ha högst FoU-utgifter per sysselsatt och högst varuexportvärde per sysselsatt bland svenska storstadsregioner.
- Göteborgsregionen¹⁸ ska rankas som ”innovationsledare” enligt EU:s Regional Innovation Scoreboard.

Nuläge

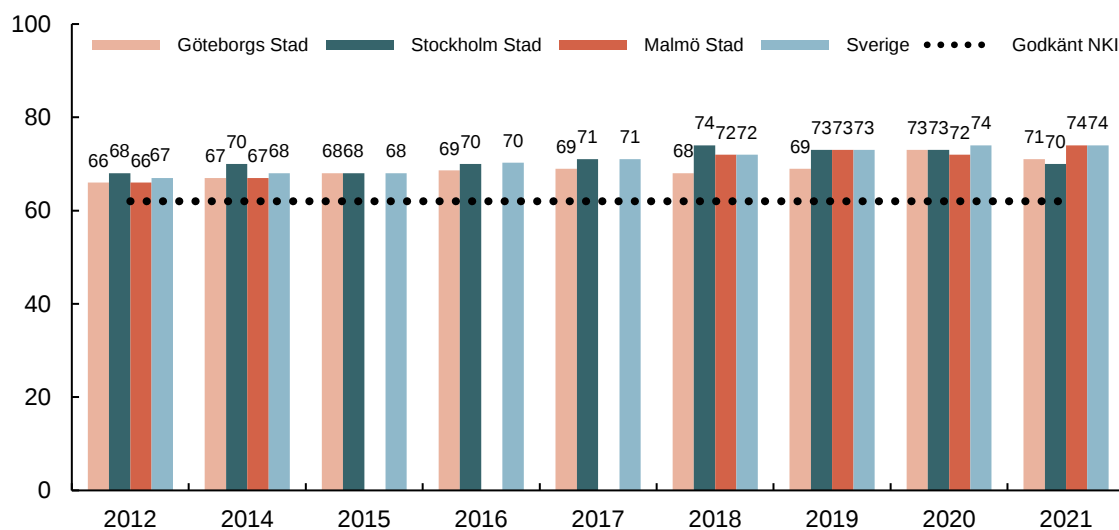
Företagsklimat

Göteborgs Stad får i 2021 års Insiktsmätning från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) ett NKI på 71. Göteborgs resultat ligger därmed klart över gränsen för godkänt betyg som SKR satt upp för undersökningen (godkänt = 62–69). Göteborgs resultat ligger dock 3 enheter lägre än NKI för både Malmö Stad och för samtliga Sveriges kommuner, som har ett NKI på 74. Jämfört med Stockholm har Göteborg ett NKI som är 1 enhet högre. Sedan 2012 har Göteborgs Stad ökat sitt NKI med 5 enheter, från 66 till 71 (se Figur 3.1).

¹⁷ Göteborgsregionen definieras här som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

¹⁸ Även här definieras Göteborgsregionen som NUTS2 Västsverige och består av Västra Götalands län och Hallands län.

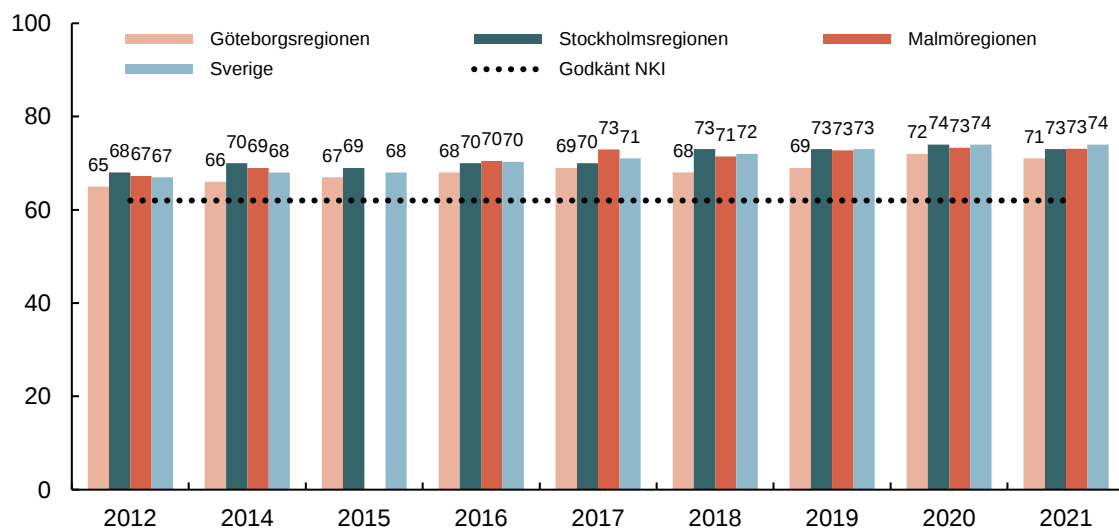
FIGUR 3.1 SAMMANFATTANDE NKI FÖR KOMMUNAL SERVICE I STORSTADSKOMMUNERNA OCH SVERIGE, 2012–2021

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Göteborgsregionen får i 2021 års Insiktsmätning från SKR ett NKI på 71. Resultatet ligger därmed klart över gränsen för godkänt betyg som SKR satt upp för undersökningen (godkänt = 62–69). Göteborgsregionens resultat är dock 2 enheter lägre än NKI för Malmöregionen och Stockholmsregionen, som båda har ett NKI på 73. Jämfört med Sverige i stort har Göteborgsregionen ett NKI som är 3 enheter lägre. Sedan 2012 har Göteborgsregionens NKI ökat med 6 enheter, från 65 till 71 (se Figur 3.2).

FIGUR 3.2 SAMMANFATTANDE NKI FÖR KOMMUNAL SERVICE I STORSTADSREGIONERNA OCH SVERIGE, 2012–2021

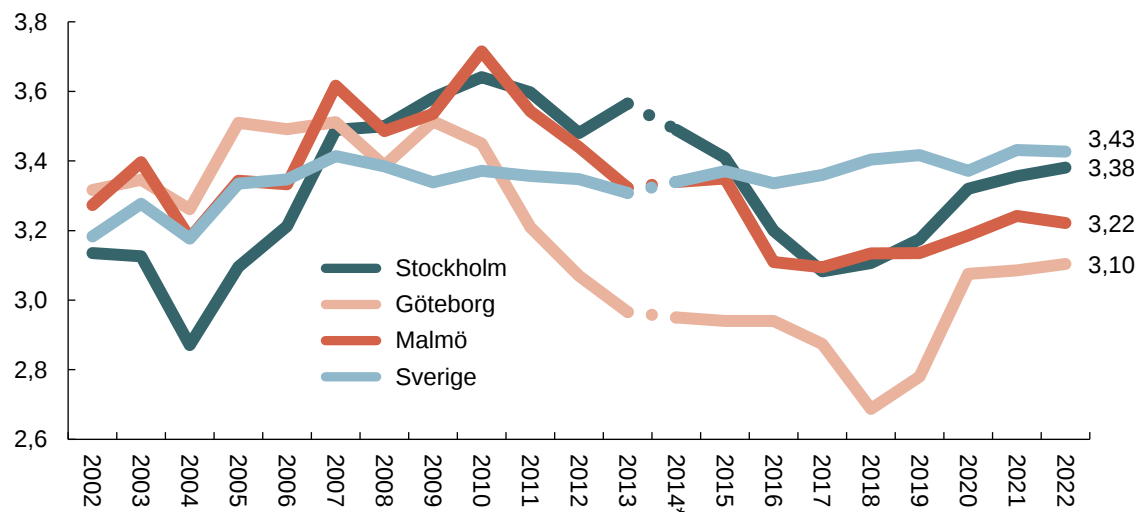

Källa: Sveriges Kommuner och Regioner

Svenskt Näringslivs mätning visar att företagsklimatet i både Göteborgs Stad och Göteborgsregionen har kraftigt försämrats från 2009. Men sedan 2018 har företagsklimatet successivt förbättrats i både Göteborgs Stad och i Göteborgsregionen.

Figur 3.3 visar att det sammanfattande omdömet om företagsklimatet i Göteborgs Stad låg på 3,10 år 2022, vilket dock är ett sämre resultat än i både Malmö Stad (3,43) och Stockholms Stad (3,38).

FIGUR 3.3 SAMMANFATTANDE OMDÖME, FÖRETAGSKLIMATET I SVERIGES STORSTÄDER, 2002–2022

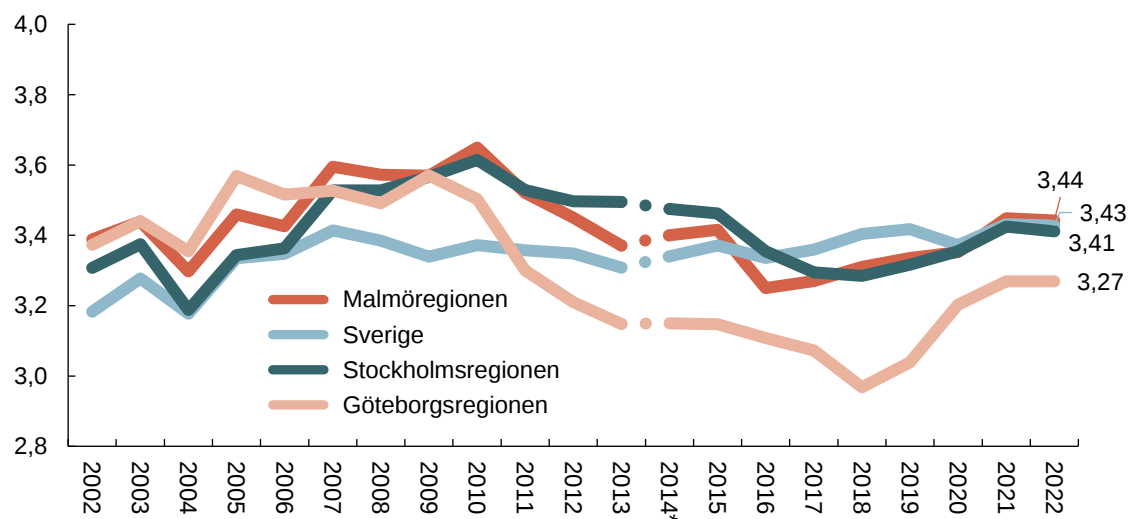

* Undersökningen genomfördes inte under 2014

Källa: Svenskt Näringsliv

Motsvarande omdöme för hela Göteborgsregionen låg 2022 på 3,27. Det placerar Göteborgsregionen sämst bland Sveriges storstadsregioner (se Figur 3.4).

FIGUR 3.4 SAMMANFATTANDE OMDÖME, FÖRETAGSKLIMATET I SVERIGES STORSTADSREGIONER, VIKTAT UTIFRÅN FOLKMÄNGD, 2002–2022

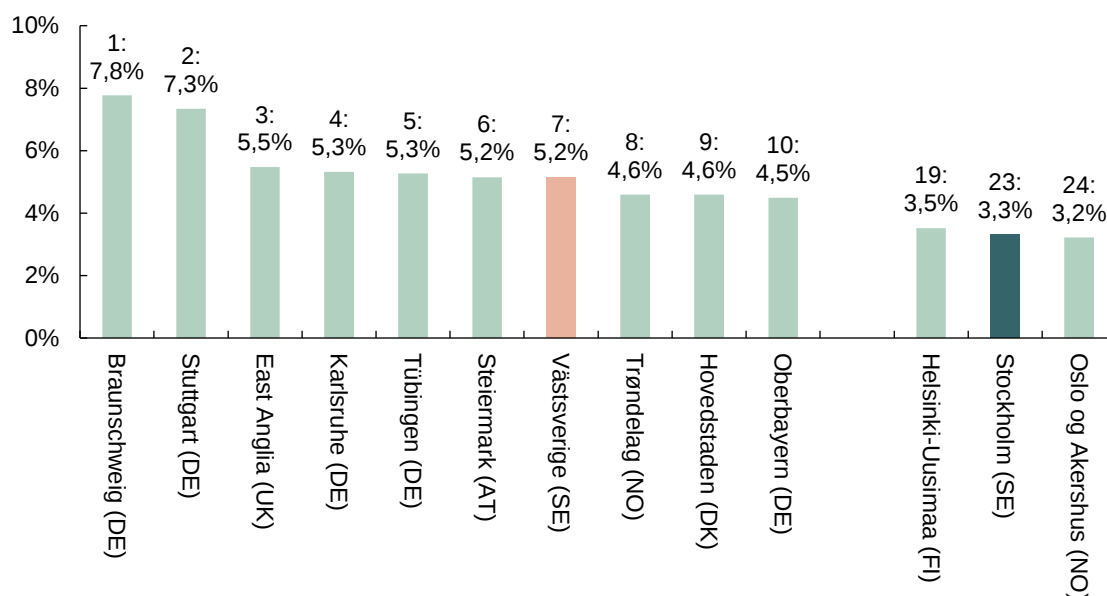
* Undersökningen genomfördes inte under 2014

Källa: Svenskt Näringsliv

Utgifter för forskning och utveckling (FoU)

Göteborgsregionen (som här avser Västsverige) hör till de regioner inom EU som har de högsta utgifterna för FoU i förhållande till bruttoregionalprodukten (BRP). År 2019 var regionens andel FoU-utgifter hela 5,2 procent av BRP. Detta innebär att Göteborgsregionen har den sjunde största FoU-budgeten i relation till BRP inom EU. Stockholm hamnar med sin andel på 3,3 procent på plats 23 (se Figur 3.5).

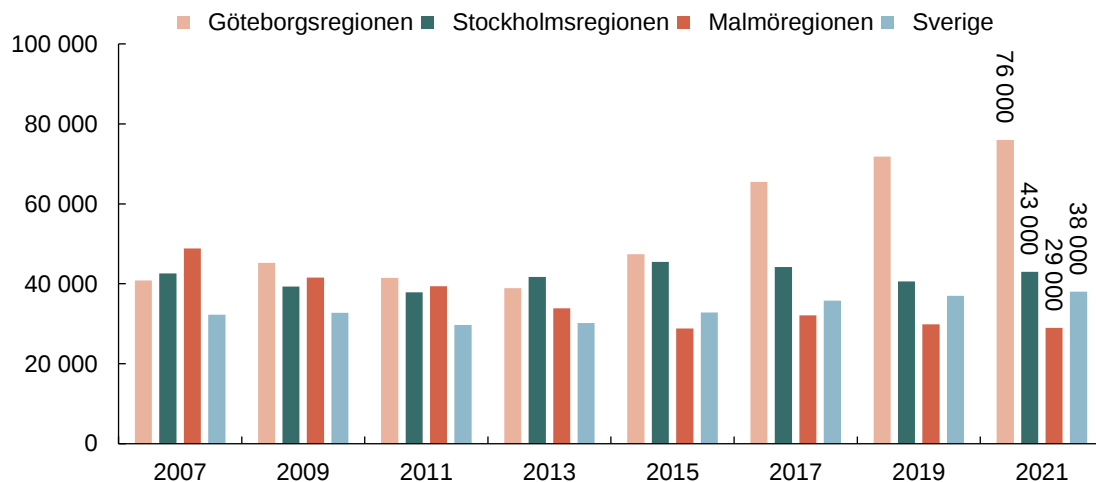
FIGUR 3.5 FOU-UTGIFTER FÖR REGIONER INOM EU27 – PROCENT AV BRUTTOREGIONALPRODUKTEN (BRP), 2019

Källa: Eurostat

Göteborgsregionens reala FoU-investeringar per sysselsatt i företag låg 2021 på 76 000 kronor. Göteborgsregionen placerar sig därmed klart högre än de övriga två storstadsregionerna samt Sverige i stort (se Figur 3.6).

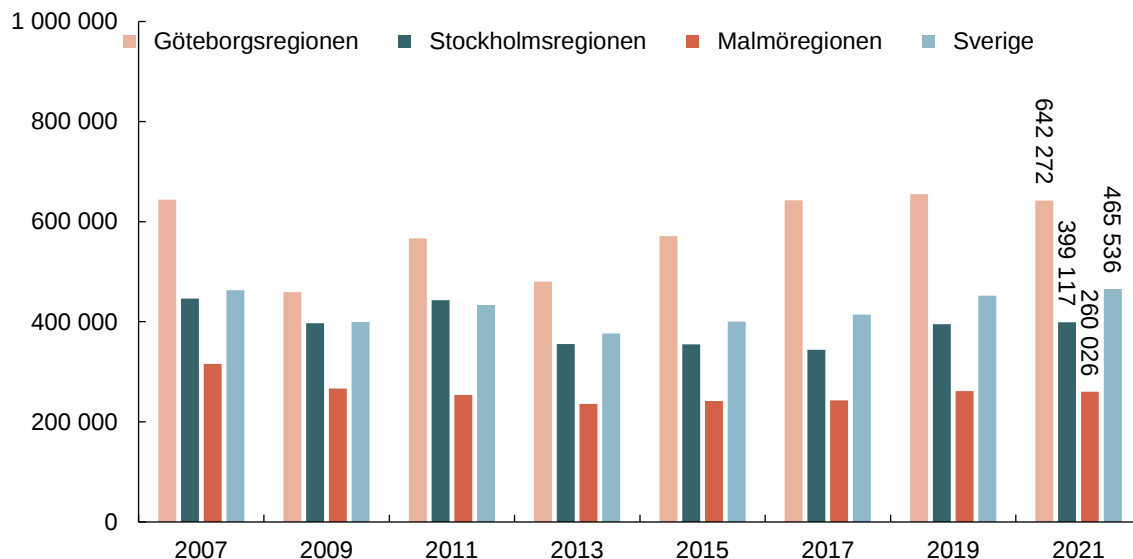
FIGUR 3.6 REALA FOU-KRONOR PER SYSSELSATT I FÖRETAG I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE – VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

Källa: SCB

Göteborgsregionens varuexportvärde per sysselsatt i företag låg 2021 på drygt 642 000 kronor, vilket är betydligt högre än de övriga storstadsregionerna samt riket (se Figur 3.7).

FIGUR 3.7 REAL VARUEXPOR (I KRONOR) PER SYSSELSATT I FÖRETAG I STORSTADSREGIONER OCH SVERIGE – VARTANNAT ÅR FRÅN 2007

Källa: SCB

Regional Innovation Scoreboard (EU)

I Regional Innovation Scoreboard 2021 mäts innovationsförmågan i 253 europeiska regioner. Här framstår Göteborgsregionen som en innovationsledare i Europa. Bland annat får regionen högt betyg för företagens egna FoU-utgifter, en stor bas av individer med exceptionella färdigheter inom digitalisering, välutbildad befolkning, produktinnovationer inom små och medelstora företag samt sampublicationer mellan privata och offentliga aktörer. Indexet visar också att vissa delkomponenter får sämre betyg i mätningen som till exempel designapplikationer, att marknadsföra och sälja innovationer som är nya för marknaden och nya för företaget samt FoU-utgifter inom offentlig sektor.

I mätningen 2021 hamnar Göteborgsregionen på 11:e plats i Europa med ett resultat på drygt 158 (notera att resultatet i mätningen avser indikatorer för Västsverige, se Tabell 3.8).

TABELL 3.8 EUROPAS REGIONER ENLIGT REGIONAL INNOVATION SCOREBOARD (EU) 2021

Rank	Region	Land	Innovations-potential	Värde
1	Stockholm	Sverige	Ledare	177,5
2	Helsinki-Uusimaa	Finland	Ledare	174,2
3	Oberbayern	Tyskland	Ledare	173,5
4	Öresundsregionen	Danmark	Ledare	171,1
5	Zürich	Schweiz	Ledare	168,2
6	Karlsruhe	Tyskland	Ledare	165,4
7	Berlin	Tyskland	Ledare	165,2
8	Ticino	Schweiz	Ledare	163,9
9	Sydsverige	Sverige	Ledare	162,9
10	Nordwestschweiz	Schweiz	Ledare	158,6
11	Västsverige	Sverige	Ledare	158,2
12	South East (UK)	Storbritannien	Ledare	158,0
13	Zentralschweiz	Schweiz	Ledare	156,1
14	Région de Bruxelles-Capitale	Belgien	Ledare	155,2
15	Tübingen	Tyskland	Ledare	154,7

Källa: EU-kommissionen

Bilaga 3: Övriga styrdokument i staden av betydelse för näringslivets utveckling

De sex strategiska områden som programmet innehåller är betydelsefulla för att skapa bättre förutsättningar för företagande. I avstämningar med näringslivet under de första fem åren har några områden lyfts som inte omfattas av arbetet med det näringslivsstrategiska programmet. Dessa områden är trygghetsskapande arbete, bostadsförsörjning samt kvalitativ skola. Nedan framgår hur staden arbetar med dessa frågor samt på vilket sätt Göteborgs Stads näringslivsstrategiska program relaterar till det arbetet.

- **Trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete**

I det näringslivsstrategiska programmet finns inte någon separat del som behandlar trygghetsfrågan, däremot syns aktiviteter som har bäring på trygghetsfrågan i respektive handlingsplan under nedanstående insatser:

Kompetensförsörjning

Insats 1: Utveckla skola-näringslivssamverkan och låta entreprenörskap löpa som en röd tråd genom hela utbildningssystemet.

Insats 5: Verka för bättre matchning och snabbare validering av kompetenser tillsammans med näringslivet för ökad delaktighet på arbetsmarknaden.

Attraktionskraft

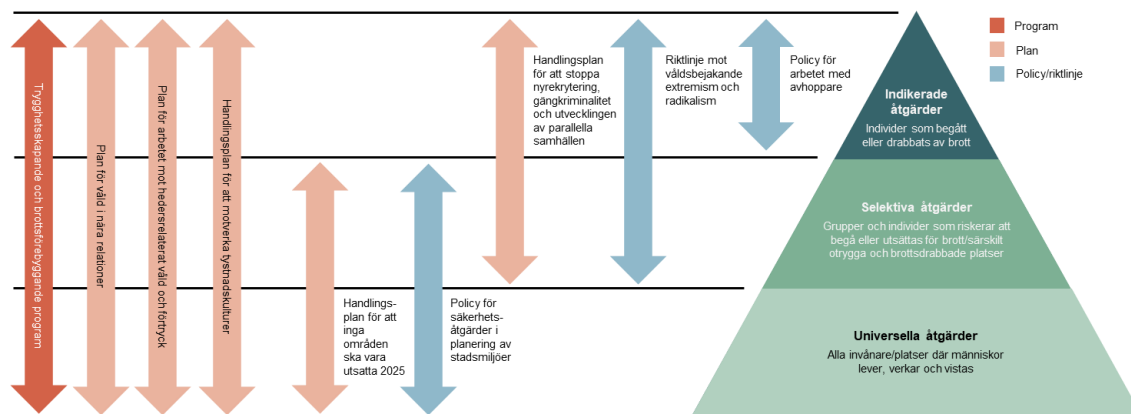
Insats 3: Skapa tillåtande miljöer som främjar entreprenörskap och där gräsrotsinitiativ får möjlighet att utvecklas.

Innovationskraft

Insats 2: Positionera staden som internationellt ledande test- och demomiljö för hållbara lösningar på samhällsutmaningar.

Stadens styrande dokument vad gäller direkt trygghetsskapande och brottsförebyggande arbete sammanfattas i Figur 1.1 nedan.

FIGUR 1.1 STYRANDE DOKUMENT INOM DET DIREKT TRYGGHETSSKAPANDE OCH BROTTSFÖREBYGGANDE OMRÅDET

Källa: Göteborgs Stad

- **Trygghetsskapande och brottsförebyggande**

Göteborgs Stads trygghetsskapande och brottsförebyggande program 2022–2026

Göteborgs Stads program för en jämlik stad 2018–2026

- **Bostadsförsörjning**

Ansvar för stadens bostadsförsörjning finns hos stadsbyggnadsnämnden som genom den fysiska planeringen skapar förutsättningar för bostadsbyggande. Kommunens bostadsförsörjningsansvar inom ramen för lagstiftning finns också hos stadsbyggnadsnämnden.

Antal färdigställda bostäder 2019 - 2022 bedöms bli enligt mål, d v s 20 000.

Målet för 2023 - 2035 är 50 000 färdigställda bostäder.

Arbetet med bostäder ligger inte som en del i arbetet med näringslivsstrategiska programmet, dock syns aktiviteter för att *förenkla och bidra* till bättre bostadsförsörjning under:

Markberedskap

Insats 2: Stärka och utveckla strategiska lägen som möter näringslivets behov av tillväxt.

Företagsklimat

Insats 2: Arbeta systematiskt med att förenkla stadens processer ur ett näringslivsperspektiv.

- **Kvalitativ skola**

Kommunen är ansvarig för utveckling av skolverksamheten så att den håller hög kvalitet. Det arbetet styrs till största delen av statliga regler och lagstiftning.

Bilaga 4: Förklaringar av begrepp

Akademi – Högre läroanstalt.

Cirkulär ekonomi – Ett uttryck för ekonomiska modeller för affärsmöjligheter där cirkulära kretslopp i ett företag, samhälle eller en organisation används inspirerat av naturens kretslopp. Strävan är att avfall inte ska existera, utan ses som en råvara.

Delningsekonomi/kollaborativ ekonomi – System för privatpersoner att dela på resurser genom att hyra, hyra ut, byta eller låna tillgångar och tjänster av varandra.

Diversifierat (näringsliv) – Ett näringsliv med stor branschbredd.

Entreprenöriell förmåga – Förmåga att generera mervärde av sina kunskaper och färdigheter.

Företagsklimat – De samlade förutsättningarna för att driva företag, som omfattar summan av de institutioner, attityder, regler och kunskaper som möter företagaren i vardagen.

Företagstjänster – Tjänster som säljs av ett företag till ett annat, till exempel bemanningstjänster, redovisningstjänster och kommunikationstjänster.

Förvärvsgrad – Andel sysselsatta av dagbefolkningen i arbetsför ålder (16–64 år).

Göteborgsregionen – Den geografiska yta som omfattar de 13 kommunerna som samverkar inom Göteborgsregionens Kommunalförbund, GR. Dessa kommuner är Ale, Alingsås, Göteborg, Härryda, Kungsbacka, Kungälv, Lerum, Lilla Edet, Mölndal, Partille, Stenungsund, Tjörn och Öckerö.

Göteborgsregionens Kommunalförbund, GR – En samarbetsorganisation för 13 kommuner i Västsverige med uppgiften att verka för samarbete över kommungränserna och vara ett forum för idé- och erfarenhetsutbyte inom regionen.

Hållbar tillväxt – När vi kan tillfredsställa våra behov i dag – ekonomiskt, miljömässigt och socialt – samtidigt som vi ger förutsättningar för kommande generationer att tillgodose sina behov.

Innovation – En innovation kan definieras som en ny idé, till exempel en produkt, lösning, affärsidé, tjänst, kemisk formel, matematisk metodik eller teknologi som visar sig lovande eller fungerar och som är ny.

Internationella gemenskapen / international community – Ett sammanhang där yrkesmänniskor, som tack vare sin unika kompetens valt att arbeta utanför sitt hemland, engageras och upplever gemenskap.

Kreativa näringar – Näringar där kärnverksamheten utgår ifrån expressiva värden som estetiska aspekter och upplevelser. Det innebär att kreativa näringar kan omfatta allt ifrån konstnärlig verksamhet till turism och sport.

Kunskapsintensiva tillverkningsföretag – Tillverkningsföretag som konkurrerar med kunskapsintensiva, högt specialiserade varor och tjänster och där kompetensnivån därför ökat stadigt.

Logistiknod – En plats där många förbindelser för varuflöden korsar varandra och därför skapar förutsättningar för flera olika verksamheter och företag inom transport och distribution.

Lokal arbetsmarknad (LA-region) – Geografisk indelning som baseras på pendlingsnivåer mellan två eller flera kommuner. För att knytas till en lokal arbetsmarknad utanför den egna kommunen krävs en utpendling av mer än 20 procent av den förvärvsarbetande nattbefolkningen under minst fem år. Största delen av dessa ska pendla till det som definieras som det lokala centrumet (till exempel Göteborg) eller någon av de kommuner som är knutna till det lokala centrumet.

Matchning – Hur effektivt utbud och efterfrågan möts på arbetsmarknaden.

Mobilitetslösningar – Möjligheter för människor att förflytta sig inom ett område.

Social ekonomi – Organiserade verksamheter som primärt har samhällseliga ändamål, bygger på demokratiska värderingar och är organisatoriskt fristående från den offentliga sektorn.

Test- och demomiljö – En fysisk eller virtuell miljö där företag, akademi och andra organisationer kan samverka vid utveckling, test och införande av nya produkter, tjänster, processer eller organisatoriska lösningar.

Tillgänglighet – Den lätthet med vilken medborgare och näringsliv kan nå det utbud och de aktiviteter i samhället som de har behov av.

Validering – En process som innebär en strukturerad bedömning, värdering, dokumentation och erkännande av kunskaper och kompetens som en person besitter oberoende av hur de förvärvats.

Västra Götalandsregionen – Är en av 21 regioner i Sverige. Västra Götalandsregionen består av följande 49 kommuner: Ale · Alingsås · Bengtsfors · Bollebygd · Borås · Dals-Ed · Essunga · Falköping · Färgelanda · Grästorp · Gullspång · Göteborg · Götene · Herrljunga · Hjo · Härryda · Karlsborg · Kungälv · Lerum · Lidköping · Lilla Edet · Lysekil · Mariestad · Mark · Mellerud · Munkedal · Mölndal · Orust · Partille · Skara · Skövde · Sotenäs · Stenungsund · Strömstad · Svenljunga · Tanum · Tibro · Tidaholm · Tjörn · Tranemo · Trollhättan · Töreboda · Uddevalla · Ulricehamn · Vara · Vårgårda · Vänersborg · Åmål · Öckerö.

Observera att Kungsbacka ingår i Göteborgsregionen och tillhör Halland.